

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

40

**BALONUL ROTUND
LA MASA ROTUNDĂ**

**13 specialiști și en-
tuziaști ai sportului
despre fotbal**

Anul XIV nr. 40 (540) — 2 octombrie 1965

Oglinzile Bistriței

O dată cu construirea barajului hidrocentral „V. I. Lenin” de la Bicaz, vijelioasa Bistrița a încremenit în fața imensului obstacol ridicat de mâna omului. Ascultător, riul și-a prelinș apoi apele pe noua albă zidită de constructori în spatele muntelui de beton. Picătură cu picătură, Bistrița a economisit aici un miliard de metri cubi de apă, după care și-a regăsit drumul. Așa s-a născut marea artificială de la Bicaz, care sfințește la poalele Ceahlăului. Pe luciul său fără talazuri își încrucșează astăzi drumurile marinarii aflați pe puntea vaporaselor și șalupelor, canotori și pescari, turiști și cercetători.

Marea Ceahlăului n-a fost însă un simplu incident. De-a lungul celor 85 de km pe care Bistrița îi străbate până la Siret, imaginea aceastei reapare, la scară redusă, de mai multe ori: la Pingărați, Vaduri, Bîtea Doamnei și Piatra-Neamț, la Bacău, Lîlieci și Gîrleni. Cel mai recent popas, cea mai proaspătă oglindă a Bistriței se află la Racova. De curînd aici s-au încheiat lucrările de amenajare a unui nou lac de acumulare. Toate cele nouă lacuri acumulează un volum de apă egal cu debitul dintr-un an întreg al Bistriței. Cu alte cuvinte un riu curge, iar un altul similar se odihnește. Acest echilibru a schimbat fundamental destinele unuia din cele mai vijelioase rîuri. Frumuseților Bistriței zugrăvite odinioară de Vlahuță li s-au adăugat altele noi făurite prin munca și înțelepciunea omului. De la Bicaz la Bacău, pe riul plutețelor de odinioară, curg astăzi kilowații. Prin crearea celor

curier

9 oglinzi și a celor 13 hidrocentrale, potențialul hidroenergetic al Bistriței a fost în întregime supus. Nici un alt riu românesc nu se poate lăuda pînă acum cu o asemenea performanță.

N. DĂSCĂLESCU

Prima oglindă a Bistriței: marea Bicazului.

Expoziția construcției economice a R. P. Chineze

În pavilionul din Parcul Herăstrău s-a inaugurat săptămîna trecută Expoziția construcției economice a R. P. Chineze. Deschisă la scurt timp după o manifestare similară la

Exponatele sînt privite cu mult interes de către vizitatori.

Pekin — Expoziția economică română — cea de-a doua expoziție economică a Chinei populare, organizată în țara noastră, se bucură de afluența unui numeros public vizitator.

Adăpostite pe o suprafață de 4 500 metri pătrați, exponatele și panourile se remarcă printr-o excepțională varietate și calitate. Alături de produsele artei meșteșugărești — sculpturi în fildeș, jad, scoică, piatră, materializind frumusețea și migala unei arte milenare — se impun cu pregnanță marile înfăptuiri ale tehnicii și științei contemporane: o largă gamă de produse industriale, de la motoare diesel pentru navele de mare tonaj și pînă la sensibilele microscopice electronice capabile să mărească de 200 000 ori imaginea.

Producția industrială globală a Chinei populare a crescut între anii 1963 și 1964 cu peste 15 la sută, iar din 1961 și pînă anul trecut, oamenii muncii chinezi au realizat aproximativ 24 000 de noi sortimente la principalele produse industriale. Industria grea produce în prezent variate mașini și unelte, produse siderurgice și ale industriei chimice, automobile, mașini agricole etc. Perfecționatele mașini de alezat, de șlefuit, autoturismul „Hunji”, macheta hidrocentralei de la Sinangian, panourile și fotografiile înfățișînd presa hidraulică automată de forjat cu o putere de 12 000 tone sau macaraua tip pod-rulant cu sarcina la cirlig de 350 tone — toate acestea și multe altele stînesc în rîndurile vizitatorilor români un viu și îndreptățit interes.

În continuare, un spațiu amplu este rezervat produselor industriei bunurilor de larg consum — variate sortimente obținute în industria alimentară, numeroase stufe și mătasuri, biciclete, mașini de cusut, ceasuri etc. — precum și sugestivele panouri și exponate care vorbesc vizitatorilor despre importante succese dobîndite de oamenii muncii din agricultură de-a lungul și de-a latul vastului teritoriu al Chinei populare și în condițiile unor atît de pronunțate deosebiri impuse de sol, climă și relief.

Cele 4 700 de exponate — oglinzind remarcabilele succese ale poporului chinez în revoluția și construcția socialistă a țării — contribuie în mod nemijlocit la adîncirea cunoașterii reciproce dintre popoarele română și chinez, la cimentarea legăturilor frățești multilaterale dintre ele.

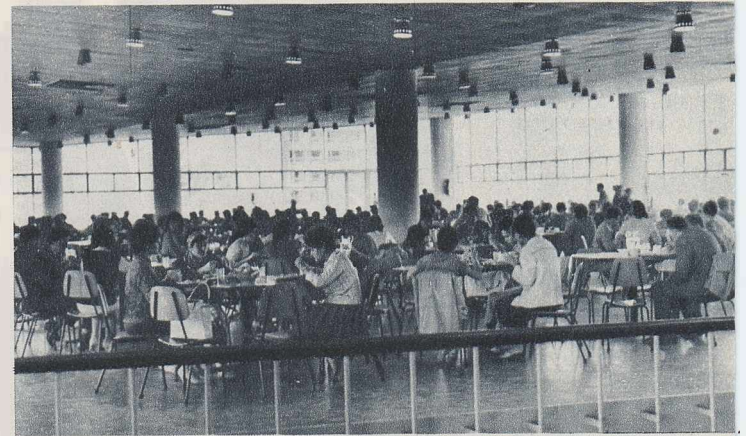
Ilarie MURGU

Pentru studenții din București și Cluj în noul an universitar

Reluîndu-și locul în bibliotecă, amfiteatre, laboratoare, cămine, studenții au trecut în revistă noile amenajări făcute pentru ca activitatea lor în noul an universitar să se desfășoare în condițiile cele mai bune.

Universitatea din București i-a primit cu cele peste 5 500 de locuri din căminele sale gata pregătite, Institutul politehnic Gheorghe Gheorghiu-Dej cu urări de bun venit la intrările noilor blocuri din cartierul studentesc de pe Splaiul Independenței. Pînă la începerea noului an universitar aici au fost date în folosință încă două pavilioane (al optulea și al nouălea), iar peste puțin timp încă unul va fi predat „la cheie”. Mobilierul nou, modern, în culori pastelate, asigură întregul confort locatarilor acestor construcții. De altfel în toate căminele din București s-au executat importante lucrări de modernizare și amenajare, menite să ducă la îmbunătățirea condițiilor de locuit și de lucru ale studenților.

La Cluj, din cei 13 000 de studenți, peste 8 000 au fost primiți în cele 21 de cămine din care 10 formează noul „oraș al studenților”, construit în ultimii ani. La cantine iau masa aproape 8 000 de studenți din care 7 000 primesc burse. O policlinică, o casă de cultură, cîteva baze sportive, întregesc lista ame-

Aspect din sala de mese a modernel cantine a Complexului social studentesc G. Miniș din Capitală.

najărilor social-culturale pus la dispoziția studenților din orașul de pe malul Someșului

N. RĂDULESCU

Ce soiuri de grîu se vor cultiva pe ogoarele noastre

Acum, cînd ne aflăm în toiuul însămînțărilor toamnă, o problemă mult cercetată și controversată aceea a soiurilor de grîu este rezolvată în proporție foarte mari. Cercetarea, experiența, agrotehnica superioară și-au spus cuvîntul.

În urmă cu cîteva ani erau recomandate pentru a se cultiva soiuri de grîu ca Odvoș, Cena 301, Beloțerkovskaia. În prezent, aceste soiuri se cultivă pe suprafețe agricole t mai restrînse deoarece dezvoltarea intensivă a agriculturii reclamă extinderea cultivării unor soiuri valoroase ca deși necesită măsuri agrotehnice suplimentare și doze sporite de îngrășăminte, ele dî în schimb producții mai mari pe hectar. Iată de ce în anul agricol 1965-1966 soiul r 301 nu va mai ocupa la culturile operative agricole de producție 43,4% din suprafața destinată grîului, ca în anul 1964-1965, ci numai 30%. același timp soiurile valoroase cîștigă tot mai mult teren. Dacă în 1964-1965 soiul r 301 a fost cultivat în culturile operative agricole de producție în proporție de 19,6% în 1965-1966 Bezostaia va fi cultivat în proporție de 31,9%. Va crește și răspîndirea soiului Triumph. În 1964-1965 acest soi ocupa 15,6% din suprafața cooperativelor agricole pentru ca în 1965-1966 soiul Triumph să ajungă la 17,4%.

Am amintit doar două soiurile valoroase de grîu. Mai sînt și altele. În condițiile noastre pedoclimatice aceste soiuri, fiind sprijinite de agrotehnică superioară, dî producții mari. Exemplele sînt numeroase.

În vara aceasta multe culturi operative de producție din regiunea București — cele din Ulmu, Ceacu, Dobrogea etc. — datorită cultivării în proporție mare a soiurilor intensive — au cîștigat o producție medie de grîu între 3 200 și 3 500 kg pe hectar. Așa s-au petrecut lucrurile și în alte regiuni, cum e Dobrogea. Toate cooperativele agricole din raionul Negru-Vodă care au cultivat soiul Bezostaia au obținut o producție medie de 3 298 kg pe hectar.

Așadar, în aceste zile suprafețe tot mai întinse seamănă soiuri valoroase de grîu. Avem toate șansele recoltele anului viitor să fie și mai bogate. Pentru că semeni, aceea culegi.

G. MINIȘ

vedere din Dejul de azl.

Cu statistica într-un orașel

Era un orașel ca acela din romanele lui Sadoveanu. Un nod de cale ferată. Călătorii priveau din tren casele cu olane roșii care ascundeau priviri străzile înguste, umbrite de ziduri, fără să știe că singurul eveniment cotidian important era trecerea acceleratului; vinerea oborului, toamna deschiderea liceului...

Despre Dejul de azi cel mai convingător ne va vorbi statistica. Să ne întoarcem deci în anul... 1930. Reședința de județ avea atunci 15 100 locuitori, o mică fabrică de ciment, cu o singură linie pentru măcinarea clincherului și o sută sau două de muncitori. Un târg administrativ în care țărani veneau la oborul săptămânal și la tribunal.

1948: războiul a trecut fără să lase urme mai adânci. Piața orașului, cu clădiri din secolul al XVIII-lea și al XIX-lea, a rămas intactă. Prea multe lucruri nu s-au schimbat. S-a naționalizat singura fabrică, cea de ciment, și populația a mai crescut cu două mii și ceva de suflete (17 517).

1959: Dejul are 21 626 locuitori, 8 204 salariați, dintre care 4 123 muncitori. Orașelul începe să se transforme într-o localitate muncitorească.

1964: statisticienii înregistrează 23 043 locuitori, 14 418 salariați, dintre care 11 028 muncitori. Creșterea numărului muncitorilor este rezultatul puternicei industrializării a Dejului. O adevărată suburbie a fabricilor a luat ființă între timp. Din oraș, din satele din împrejurimi dimineata se revarsă spre Combinatul de celuloză și hirtie, spre Iprofil și Triaș mii de lucrători. Edili au început să aibă tot felul de probleme urbanistice. Pentru prezent, pentru viitor. Se prevede ca în anul 1980 orașul să aibă 40 000 de locuitori. Cu o rețea de apă potabilă restrânsă și cu o canalizare veche în perimetrul central, Dejul trebuie să facă față viitoarei dezvoltări. Datorită industrializării s-a rezolvat și problema apei. Debitul pe care îl primește acum orașul este de 81 l/sec. în 1965 și va fi de 147 l/sec. în 1989. Acestor lucrări li s-au afectat pînă acum circa 50 milioane lei. Pe lângă numeroase apartamente date în folosință în ultimii ani, un micraion complet nou prinde contur într-un loc pitoresc, pe Dealul Florilor (în fotografie). Statistica mai înregistrează și alte fenomene edilitare în anul 1965: 500 000 de flori plantate în parcuri, 18 000 mp străzi pavate, creșterea numărului de autobuze de la 2 (1956) la 14 în 1965 etc.

I. CORIBAN

În anul de viață lungă diția 1965

Traminer de Tîrnave, Grasă de Pietroasele, Sauvignon de Dealul Mare, Muscat Ottonel de Jidvei, iată câteva vinuri de mare clasă care au provocat admirația celor mai

vestiți degustători și au dus faima României pe meridianele lumii.

Cine le bea nu le uită pentru simplul motiv că vinurile românești de mare clasă au și o mare personalitate caracterizată prin fructuozitate, adică prin naturalețe. Când sorbi un pahar de Ottonel și se umple gura de parfum și ai senzația că nu bei vin, ci un nectar al zeilor.

Se pune întrebarea: toamna lui '65 ne dă vinuri de mare marcă? Specialiștii ne-au spus: „În bună măsură, da. Pentru că '65 a fost un an cu multă căldură, cu multă lumină și, după toate semnele, toamna va fi lungă și însoțită. În cadrul unei asemenea toamne, în podgorii nu apar afecțiunile de mucegai, stru-

vin pe care îl vom bea în viitorul apropiat, ville tinere din vechile podgorii își aduc contribuția din plin.

George CIUDAN

Guanină produsă în România

V-ați gândit vreodată că cel care cîntă la pian sau acordeon, atingînd ușor clapele, mingie de fapt... solzi de pește? Sau bănuți de ce unghiile lăcuite cu sîdef scapără în soare, citeodată, ca niște scrumbii de mare? Desigur, e vorba de guanină. Acesta este noul sortiment obținut și la noi în țară, în laboratoare, mai întîi din solzii sabiței și ai scrumbiilor de Dunăre, apoi, prin procedee tehnologice diferențiate, din gingirică și sardele. De aici s-a trecut la construirea, în Deltă, în punctele Sulina

DA, SE AUDE

Fotografle de
LIAN Bo-țluan

Din expoziția Arta fotografică chineză, deschisă la sala „Nicolae Cristea” din București.

gurii se maturează lent și crește sensibil cantitatea de zahăr. Se pare că vinurile de marcă mare din acest an se vor pregăti în podgoriile din Moldova, Dobrogea și Muntenia”.

Numai că la revellon nu vom bea vinuri de mare clasă din producția lui 1965. Pentru că nu se poate. Un Cabernet Sauvignon din 1965 îl vom bea peste patru ani, o Tămilioasă românească peste trei ani, un Ottonel peste doi ani. Pînă atunci ele vor sta în grăja pivnicerilor din marile combinate vinicole, care urmăresc cu atenție procesul lor de creștere. După scurgerea acestor ani ele vor fi în toată plenitudinea lor și cînd le vom bea vom spune ca Pasteur: „Vinul e băutura cea mai igienică și mai sănătoasă”.

N-avem nici un motiv să fim mihiști. Vom bea vinuri de mare clasă și în 1966. Din acelea care și-au făcut stagiul în pivnițele marilor combinate. La Valea Călugărească, Tohani, Jidvei, Cotești, Odobești, Murfatlar, Apoldul de Sus, etc. vinurile de marcă mare nu sînt, ca în trecut, la nivelul colecțiilor, ci în mari cantități.

Nu e lipsit de semnificație faptul că în ultimii 10 ani în România au fost plantate 100 000 hectare cu vii. Or, se știe că ville tinere au mare vigoare de creștere, dau struguri mari, cu boabele pline de zahăr. La vinul de viață lungă pe care ni-l dă toamna acestui an, vin care va aduce României noi medalii de aur,

și Tulcea, a unor stații de extragere și purificare a guaninei. La Tulcea, un colectiv condus de ing. T. Lăzăreanu din cadrul Combinatului pentru industrializarea peștelui valorifică guanina extrasă din solzii și din pește marin mărunț, producînd lac de sîdef pentru unghii și pastă pentru irizarea maselor plastice, prelucrate în nasturi sau în plăci utilizate la construcția acordeonelor și a pianelor. În viitor acest produs va fi folosit și la irizarea unor furnire pentru mobilă.

Ce este de fapt guanina? Un produs rezultat prin descompunerea acidului nucleic din solzii peștilor argintii, al cărui cristal (forma unei foițe romboidale cu dimensiuni ce oscilează între 0,001 și 0,1 milimetri) reflectă puternic lumina, realizînd originale jocuri de nuanțe și culori.

Guanina a fost descoperită din strădania de a se crea perle artificiale. Taina extragerii ei pare a fi fost cunoscută, de chinezii de acum două milenii, care o întrebuințau în scopuri decorative. La mijlocul secolului al XVII-lea un producător de mărgele, francezul Jaquette, a avut și el ideea de a folosi la fabricarea perlelor artificiale solzii unor pești cu carnea albă. Guanina românească se obține printr-o formulă originală (cercetările aparțin unui colectiv condus de ing. I. Crăiescu de la Institutul de cercetări alimentare.)

Paul TUTUNGIU

realizate în toate țările membre. Asociația este condusă de un consiliu general alcătuit din reprezentanți a 12 țări, printre care și țara noastră, care a devenit membră în anul 1959, cu prilejul celui de-al XIII-lea Congres A.I.C.S. de la Oxford.

— Care va fi tema majoră a discuțiilor?

— Dezbaterile se vor purta în primul rînd asupra eficacității fiecărui gen de film științific (adică cel de popularizare, cel de specialitate și cel destinat învățămîntului) și asupra mijloacelor de atingere a acesteia. Delegația franceză va prezenta o comunicare deosebit de interesantă: „Aceași temă de film științific tratată în trei modalități diferite, corespunzătoare fiecărui gen” (n.n. — cele trei amintite mai sus). Punctele de vedere ale acestei comunicări se înfîlțesc cu convingerea cineștilor români că așa-numitul film de popularizare științifică trebuie să înceteze de a mai fi o conferință didactică; ochiul aparatului de filmat trebuie folosit ca un instrument de laborator, capabil să releve amănuntul științific.

— Ce filme va prezenta țara noastră?

— Notați cîteva dintre ele: „Temă cu variațiuni” de Dona Barta (filmul a fost distins la Mamaia, în acest an), „Minia-turi în tehnică” de P. Cojocaru, „Călătorie imaginară” al lui Mircea Popescu, „Prietenul meu Max” de Ion Bostan. Se vor prezenta și cîteva filme cu tematică medicală.

M. MIHĂILĂ

memento

Din premieră în premieră

■ „Camera în formă de L”. Dacă cineva vă va spune că este o melodramă, să nu credeți. E drept, romanul lui Lynne Reid Banks, adus pe ecran, ar fi putut ușor să năpădească pinza albă cu un val de sentimentalism îmbibat de lacrimi. L-a salvat regizorul Bryan Forbes, dar mult mai mult decât regizorul, l-a salvat o actriță care

știe ce înseamnă poezia tristeții: Leslie Caron (am mai văzut-o în Lili).

■ „Corbii”. Am fi putut privi cu destul interes ascensiunea unui tânăr arivist din lumea industriștilor spanioli, dacă realizatorul filmului, cineastul Julio Coll, n-ar fi ținut să facă pînă la urmă din eroul său un apostol al dreptății, cînd, de fapt, este tot un „corb”. Să reținem numele a doi actori: Arturo Fernandez și Georges Rigaud.

■ „Omul Mafiei” — film distins cu Marele premiu la Festivalul internațional al filmului de la San Sebastian (1963). Un cineast reputat, Alberto Lattuada, condamnă cruzimea revoltătoare a legilor subterane ale Mafiei. Interpretul principal nu mai are nevoie de re-

Mai sînt trei discuri cu Mamaia '65 I (EDC-613, 614, 615). Încă unsprezece melodii. (Mult mai multe decât a meritat — luat în totalitatea sa — acest festival!) În multe din ele e vorba de litoral și de Mamaia. Dacă festivalul se organiza la Iași sau la Gițu-Dilgii ce ne făceam cu „Luna la Iași” sau „Vara la Gițu-Dilgii, iarna la Popești-Leordeni”? În definitiv festivalul de muzică ușoară este destinat muzicii ușoare!

■ „Sînt tînăr” — twistul lui V. Veselovschi-M. Maximilian sună... tînăr. Tot așa și Horia Moculescu. Unora nu le place stilul său de interpretare. E adevărat că abundă în „ye-ye”; dar e totuși ceva nou, original, în linia sa melodică (din păcate nu prea respectată de cîntăreți) și în mișcarea ritmică.

■ „Vara la Mamaia, iarna la Sinaia” de E. Teger-A. Grigoriu, R. Iorgulescu. Un titlu de carte poștală ilustrată (chiar în culori) și atât.

■ „Dorule” (boogie-rock, oricît ar părea de ciudată alăturarea) de

discul

T. Popa-A. Storin este un cîntec românesc în factură, cîntat româneste de Constantin Drăghici.

■ „Să cîntăm” — twist-cala-breaza (! ? !) de George Grigoriu-A. Grigoriu, R. Iorgulescu. Excelent orchestrat și încărcat cu praf de pușcă. Pe alocuri și ceva praf obișnuit. Se putea scutura!

■ „Luna la Mamaia” a primit Premiul litoralului. Parcă s-a mai auzit undeva ceva asemănător. Și tot de V. Veselovschi.

■ La fel și „Fără tine”, valsul lui L. Profeta-C. Teodori. E frumos orchestrat însă. Și „duios”!

■ „În țara mea” de V. Veselovschi-C. Cîrjan și „Reîntorcerea” de M. Popovici-V. Burlacu se bucură, ambele, de o amplă introducere orchestrală, cvasisimfonică, foarte pretențioasă, ca apoi să se strecoare și un firicel de melodie. Norocul ascultătorilor. Interpretează Luigi Ionescu, puțin afectat, puțin răgușit, dar cu talent.

■ Sala Magheru. Cornelia Daneș, Grafică lucrată cu simț decorativ și ingeniozitate. Poate chiar, uneori, prea multă ingeniozitate.

■ Sala Dalles. Perahim — ceramică, unde se poate vedea că 1) ceramica e o chestiune de personalitate creatoare care domină legile materialului și nu se lasă copleșită de sugestiile lui; 2) artă decorativă cu destinație murală poate emoționa nu prin dimensiuni ample, ci prin intensitate expresivă, fie ea concentrată în minia tură; 3) inaginea poate fi „percutantă” fără ostentație decorativă.

■ Tot sala Dalles. Salonul internațional de artă fotografică. (C competiție de teribilism tehnic și compozițional din care trebuie să alegem perlele — cite sînt — de autentică expresivitate, d autentic document uman.

plastică

Este un debut cu dreptul, cum se spune, într-un gen dificil ca vrem, nu vrem, are legile lui.

■ Dacă vreți să vă amuzați, faceți orice: citiți foiletoanele lui Nicuță Tănase, pîndiți o emisiune de umor la televiziune, duceți-vă la „Luna Park”; nu încercați însă să găsiți o comedie (în afară de vreo două pe care le știm cîteva luni) pe așful programelor de cinematograful.

■ La București se desfășoară Congresul asociației cinematografilor științifice și Festivalul filmului de știință popularizată (amî nunte în interviu „Eveniment cinematografic” la rubrica „Crier”). Cinematografele populare zează și ele cîteva realizări a genului: Prietenul meu Max, Du manul inimii, Apa vie.

Arturo Fernandez

comandări: este Alberto Sordi (Marele război, Cu toții acasă, Gardianul, Viață dificilă etc.)

■ „A trecut o femeie” — întâlnire cu Juan Antonio Bardem, cu stilul creatorului Străzii mari, întâlnire cu cîțiva actori: Jean-Pierre Cassel, Julia Guttierrez Caba și Antonio Casar — interpreți unei povestiri cu vieți ce se usucă într-un colț de provincie spaniolă.

■ Sînt așteptate alte premiere. Mai ales cele de la Mamaia. Nu de alta, dar s-a scris atîta despre ele... Lumea vrea să le cunoască, bune, rele, așa cum sînt. Dacă vor continua să fie programate una la două luni, numai bine ne vom trezi în pragul altui festival.

Pînă una alta, debutul regizorului Vladimir Popescu-Doreanu — Runda 6, are succes. Îl merită.

cinema

■ Între 1 și 7 octombrie se desfășoară în întreaga țară tradiționala Săptămîna poeziei, sărbătoare a liricii românești contemporane, organizată sub egida Uniunii scriitorilor. În afara unor contacte mai strînse între poeți și cititorii lor, evenimentul prilejuește și o serie de apariții editoriale, între care remarcăm: Diamant de Maria Banuș, Zi de zi de Mihai Beniuc, Carte de vise de Tiberiu Uțan, Continente ascunse de Grigore Hagiu, volume de versuri tipărite toate la Editura pentru literatură, care va edita și un volum colectiv (ca și în alți ani) intitulat Poezie 1965. Editura

tineretului susține Săptămîna prin volumele: Versuri alese de Tudor Mănescu, La gura de rai de Violeta Zamfirescu, Trepte la stele de Horia Aramă etc. Un prilej de lecturi, de întâlniri, de autografe și, desigur, de poezie.

■ C. Ciprian, venerabilul actor și remarcabilul scriitor, este prezent în librării cu două volume de Scrieri editate de Editura pentru literatură (Amintiri — Măscărici și Mizgălici vol. I și Omul cu mirzoaga, Capul de rățoi și Un lup mincat de oaie, teatru, vol. II). Într-o addenda se dau Scrieri ale lui Urmuz. Pe cînd și o ediție se-

cartea

parată a acestui interesant autor? (Prefața cărții: Petre Poniile).

■ C. I. Tohăneanu publică la Editura științifică cartea Studii de stilistică eminesciană, o bună încercare în această direcție. La aceeași editură Ch. Bulgăr a tipărit anul trecut un volum — Eminescu despre problemele limbii literare române, ce ar trebui re-luat și adîncit.

■ Bun, Indreptarul politic-economic despre America Latină scos de Editura politică. Cu un profil mai complex (cultural, artistic, social, istoric etc.) asemenea îndreptare sînt de așteptat și pentru alte zone ale pămîntului.

■ Editura tehnică a retipărit uti carte a lui G. Chițulescu și T. Chițulescu intitulată Șapte momente celebre ale lumii antice.

■ Sînt om de teatru, lucrarea lui Jean-Louis Barrault, tradusă de Modest Morariu și prefațată de Lucian Giurchescu, este o bucarte de vizită a Editurii Meridiane în sectorul respectiv.

■ Sub titlul Drama psihologică Esu asupra dezvoltării psihologice științifice, profesorul ieșean Vasile Pavelcu își reia studiul de acum 20 de ani (aproape de negăsit), intitulat Ce este psihologia (Editura științifică).

Leopoldina Băldanuță

■ Premii. Bravo, pentru laureații români ai celui de-al III-lea Festival internațional al teatrelor de păpuși și marionete.

Vă recomandăm o dată mai mult:

Amnarul, prelucrare după Andersen de St. Lenkisch care seamănă și regia spectacolului distins cu premiul I; un spectacol delicat, plin de grație, adresat copiilor, cu scene de mare efect pe sistemul „camerei negre”.

Cele trei neveste ale lui Don Cristobal, prelucrare de Valentin Silvestru după Garcia Lorca. Spectacol viu, colorat cu un umor popular, în regia Margaretei Niculescu — distins cu o mențiune specială.

Jucările Mihăeliei (Teatrul de păpuși Craiova) — spectacol la care a fost premiată scenografia lui Eustațiu Gregorian, unul din

cei mai interesanți pictori păpușari.

■ Teatrul Național din Atena se află în turnee la București. Instituție teatrală de prestigiu internațional, specializată în marele repertoriu al tragediilor din antichitate.

Spectatorii români îi vor aplauda pe artiștii greci în „Edip rege” de Sofocle și „Hecuba” de Euripide. În fruntea trupei, Katina Paxinou (laureată a premiului Oscar, pe care ați văzut-o în rolul mamei din „Rocco și frații săi”) și Alexis Minotis, interpret și totodată regizor al celor două spectacole. Eveniment artistic ce trebuie consemnat.

■ Premieră pe țară. Ici și colo, cam rar, cam timid, cite o premieră cu o piesă originală. De pildă cea de la Oradea (secția română) cu piesa lui Virgil Stoescu: O mișcare greșită, dedi-

că problemelor de educație ale tineretului.

Regia: Ion Deloreanu; rolul principal: George Pîntiliescu.

■ Cu muzica... e de glumit. Păcat că după Paris (turneul) se readuc în scenă glume și poante de la... Marna (cinematograful de odinioară cu revistă în pauze). Spectacol mediocru, fără ritm și melodii, fără regie (care parcă e totuși prezentă pe așful și fără decor. Băcat și de talentul lui Horia Șerbănescu, irosit fără folos în ultima vreme. Tovarășii din conducerea teatrului satiric-muzical, aduceți-vă aminte și de spectatorii bucureșteni, pentru că... și cu publicul nu e de glumit.

■ A II-a impușcătură — o comedie oarecare de Robert Thomas — pe scena teatrului din Baia-

Mare, într-un spectacol cu ingeniozitate realizat în regia lui Mihail Radoslavescu.

■ Jocul ielelor. În sfîrșit, Carr Petrescu într-un spectacol lucid dramatic, bogat în sensuri, mai cînd cu succes revenirea în București a regizorului Crin Teodorescu. Cîteva valoroase forțe actricești sînt angrenate în acest spectacol: George Constantin, Ionescu Gion, Leopoldina Băldanuță etc. (Teatrul Mic).

teatru

televiziune

DUMINICĂ 3 OCTOMBRIE. Fotbal: Steaua-Dinamo București. Cîntă Gigi Marga și Gabriel Gheorghiu, acompaniați de formația Bebe Prisada (după-amiază) ■ Emisiunea concurs de varietăți interregionale — Dialog la distanță. Participă Iașul și Clujul. A se urmări cu atenție (19.30).

LUNI 4 OCTOMBRIE. Filmul sovietic „Există un asemenea flăcău?” Un film interesant (20.15) ■ Seară de romante. A se încerca (21.55).

MIERCURI 6 OCTOMBRIE. Din nou fotbal: transmisia de la Cluj a meciului Știința-Wiener Neustadt în cadrul „Cupei cupelor” (15.00) ■ Transmisiei de la Cluj și de

replica cîteva ore mai tîrziu o transmisie de la Iași: Cavaleria rustică și Pașale în interpretarea ansamblului operei din localitate (20.00).

JOI 7 OCTOMBRIE. Concertul de deschidere al Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii, dirijate de Iosif Conta. În program: Missa solemnă de Beethoven (19.50) ■ Realizatorii Atlasului folcloric își continuă investigațiile, propunîndu-ne de data aceasta: Cîmpia dunăreană a Olteniei (21.40).

VINERI 8 OCTOMBRIE. Un ciclu de emisiuni care va sfîrși, desigur, mult interes: Mari poezi ai lumii. Geo Dumitrescu va prezenta opera poetului grec Iannis Ritzos (21.10) ■ Reîntîlnire cu doi artiști ai cîntecului și dansului: Gilbert Becaud și Zizi Jeanmaire (21.30).

SIMBĂTA 9 OCTOMBRIE.

Gilbert Becaud

Estrada tineretii. Soliști tineri din diverse orașe ale țării, în mare parte debutanți, pe micul ecran. Așa se nasc vedetele... (21.00) ■ Sfîntul (I), producție a studiourilor engleze. O lungă serie de filme polițiste, cum îi șade bine oricărei televiziuni (22.30).

muzica

■ Studiu de concerte Radioteleviziunii. (Transmisie directă pe stațiile noastre de radioprogramul II; prezintă prof. Zee Vancea.)

■ După concertul din București „Formația de instrumente naționale a Radiodifuziunii chineze desfășoară un turneu în țară, începînd din 2 octombrie în Oltenița, Cîmpina, Băicoi, Hunedoara, Decebal, Arad, Oradea.

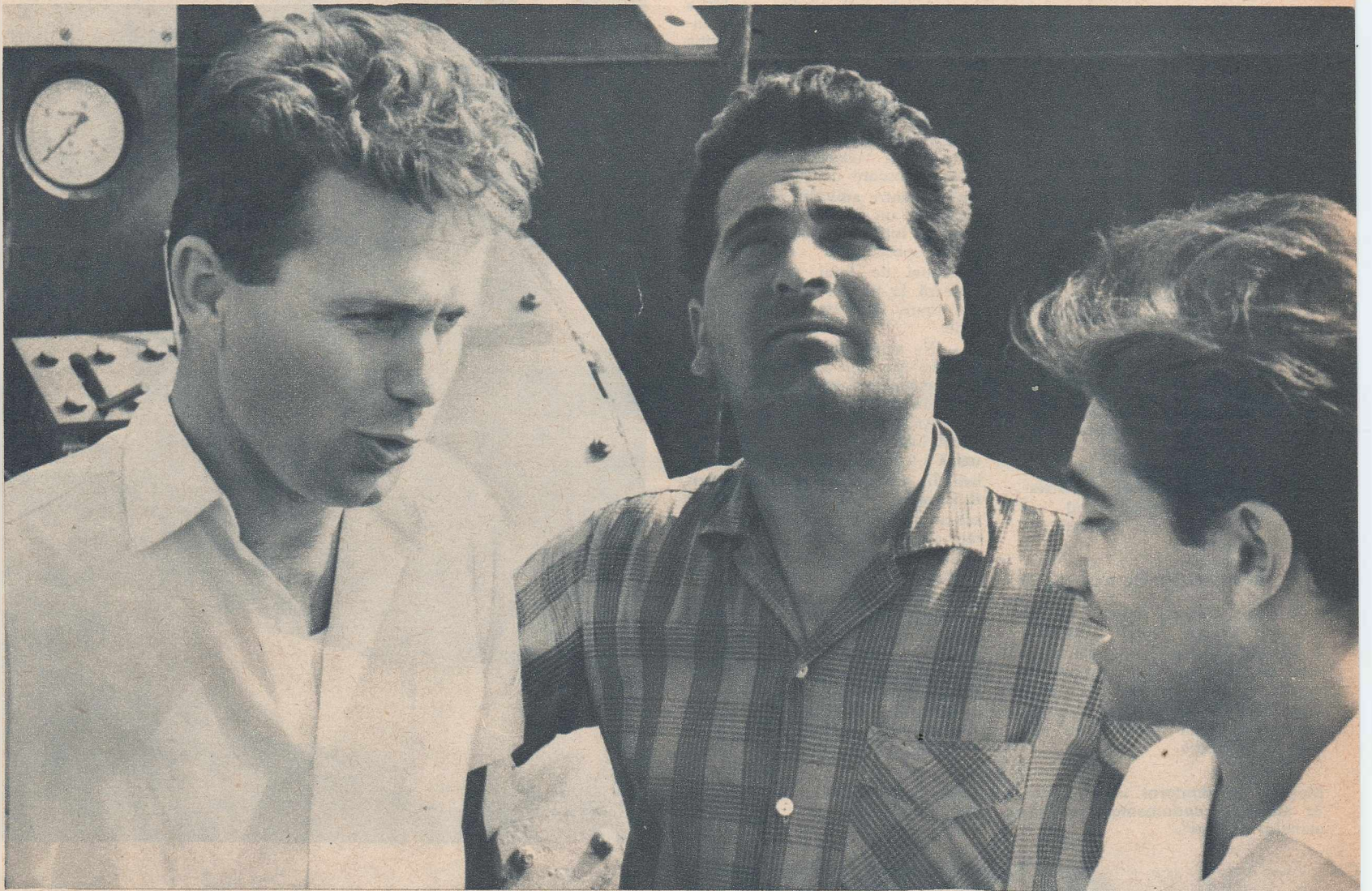
■ Filarmonica „George Enescu” a inițiat un nou și interesant ciclu de concerte „Pagini de antologie din muzica universală”. În 5 octombrie o seară Pergolesi. În 6 octombrie „Stabat Mater” și opera „serva padrona” (Servitoarea s pînă). Reîntîlnim grupul eminentelor cîntărești de concert: Emi Petrescu, Martha Kessler, Mar Rinzler. (Ateneul Republicii Socialiste România — ora 20.00.)

Notă. Redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventuale modificări de ultim moment în programarea spectacolelor.

UZINA CARE FOREAZĂ

Ploieștenii sînt de părere că podul rutier care traversează calea ferată în apropierea gării de sud a orașului are o importanță mai mică în ansamblul localității decât clădirile din imediata lui vecinătate. Și au, desigur, dreptate. De grupul acesta de clădiri, distribuite pe o suprafață de cîteva zeci de hectare, este strîns legată istoria ultimelor două decenii a industriei noastre producătoare de utilaj petrolier. Datorită activității ce se desfășoară aici, prestigiul Ploieștiului a depășit de mult granițele țării: pe poarta uzinei din vecinătatea podului rutier ies în fiecare zi 50 vagoane cu utilaje purtînd inscripția „Made in Romania”. Multe iau drumul exportului, răspîndindu-se în lumea întregă. Este legitimă deci mîndria cu care locuitorii orașului vorbesc despre aceste produse. Căci, alături de inscripția amintită, utilajele poartă și marca fabricii: uzinele „1 Mai” Ploiești.

De la un mic atelier de întreținere a utilajului petrolier al fostelor companii străine, s-a ajuns astăzi la o mare și modernă uzină cu mii de salariați. De la lucrări de întreținere și mici reparații,

Trei dintre constructorii instalației 4 DH-315: St. Teodorescu, M. Cîrjan și M. Ciortea (de la stînga la dreapta).

s-a ajuns la fabricarea de utilaj complex, instalații complete de foraj de mare adîncime, care rivalizează cu cele mai reușite instalații produse de țări cu veche și puternică tradiție în acest domeniu.

Cea mai recent cunoscută este instalația 3 DH-200 A, a cărei turlă înaltă de 42 metri domina platoul Expoziției realizărilor economiei naționale din toamna anului 1964 de la București. Cu indici tehnico-economici ridicați, cu o putere de forare pînă la 5 000 de metri adîncime, instalația produsă de uzinele „1 Mai” din Ploiești a provocat admirația unanimă a vizitatorilor români și străini. Cu puțin timp înainte, la Tîrgul internațional de mostre de la Leipzig, aceeași instalație primea pentru calitățile ei Diploma de onoare și Medalia de aur.

Spuneam că 3 DH-200 A este cea mai recent cunoscută. Dar nu și cea mai recent realizată. Căci nici nu se stînseseră încă ecourile succesului obținut la Tîrgul de la Leipzig și nu se închisese Expoziția realizărilor economiei naționale de la București, că în uzină intrase în fabricație o nouă instalație de foraj de mare adîncime: instalația 4 DH-315 pentru adîncimi pînă la 7 000 de metri.

Iată-ne la „1 Mai“ Ploiești, uzina coordonatoare care cooperează cu 33 de întreprinderi. Primul nostru interlocutor — inginerul Gheorghe Petrescu, directorul tehnic al uzinei. Într-o frântură de răgaz din puținele ore ceva mai puțin aglomerate de care are parte pe parcursul zilei, deschidem discuția:

— Despre uzinele „1 Mai“ s-a vorbit mult în țară, ca și peste hotare. Socotim însă că se mai pot spune multe lucruri interesante. În acest sens, tovarășe director, aveți cuvântul.

— Nici pe departe n-a încăput în paginile ziarelor istoria unei uzine care viețuiește de aproape șase decenii. Însă numai în zilele noastre, datorită politicii partidului, când s-au pus bazele unei industrii românești de utilaj petrolier, inițiativa și capacitatea de creație a specialiștilor și-a putut găsi un larg câmp de activitate. Astăzi, vizitatorii schelelor, rafinăriilor și uzinelor noastre rostesc adeseori extaziați cuvântul „miracol“. „Nu ne-am închipuit că România dispune de asemenea uzină“, a declarat un reprezentant al firmei Krupp după ce a venit în contact cu secțiile întreprinderii noastre. Este un fel nou în care se vorbește despre România ca țară a petroliului. Realizăm acum instalații de 50-75-150-200 și 315 tone — pentru a nu cita decât o parte din ele. Marca uzinei noastre s-a impus în numeroase țări. Socotesc îndreptătit interesul partenerilor noștri. Uzina „1 Mai“ produce instalații moderne pentru forajul de mare adâncime, instalații cu acționare electrică. Calitățile și performanțele lor corespund exigențelor.

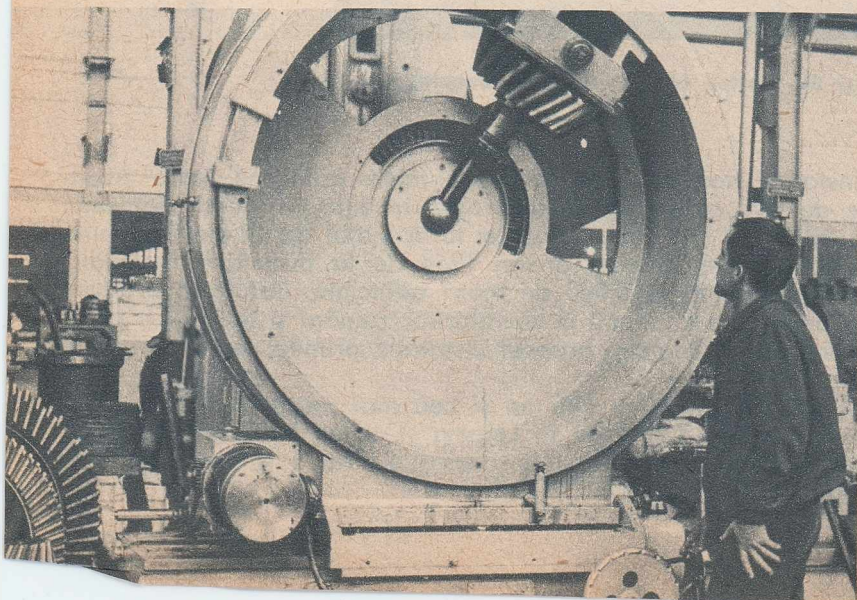
— Ce loc ocupăm în producția mondială în acest domeniu?

— Din punct de vedere al producției de utilaj petrolier, țara noastră ocupă locul al treilea în lume. În România se produce mai mult utilaj petrolier decât în întreaga Europă occidentală. Cît privește exportul, îndeosebi al instalațiilor de foraj, ocupăm locul al doilea. 60 la sută din producția uzinei se exportă.

INCURSIUNE ÎN ADÎNCURI

În uzină întreaga muncă pare că stă sub semnul noii instalații 4 DH-315 pentru forajul la adâncimi de 7 000 m. După expedierea capului de serie, realizat în cinstea celui de-al IX-lea Congres al partidului, alte două instalații au fost puse în fabricație.

Mașină de danturat roți conice. La buna funcționare a acestora și la mărirea randamentului ei și-au adus contribuția și specialiștii uzinelor „1 Mai“.

Cum s-a născut noua instalație? Să dăm din nou cuvântul celor competenți. Răspunde ing. Emilian Uleia, șeful serviciului de proiectări.

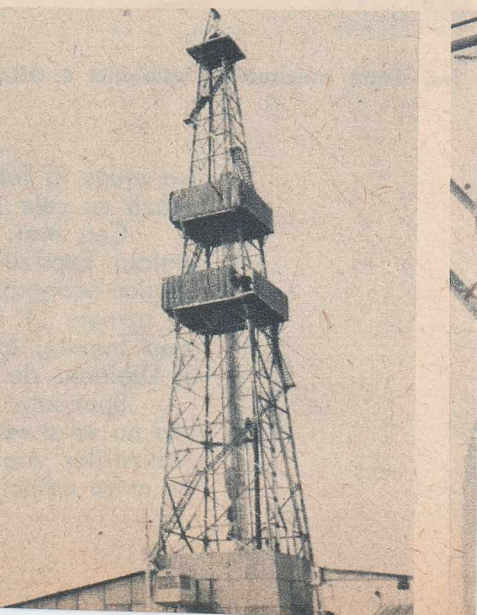
— Permiteți-mi o scurtă recapitulare. Am înșoris mai întâi în colțul planșetei inițialele 4 LD-150 — reprezentând numele instalației pentru foraj la adâncimi mijlocii (2 500-4 000 m). Rețineți și anul: 1957. Astăzi, pe rampa de probă a sondelor din uzina noastră se află cea de-a 350-a instalație 4 LD-150. Ca specialist, apreciez că puține instalații străine au făcut o asemenea carieră. Desigur, instalația de astăzi nu mai seamănă cu prima. Studiind comportarea în procesul forajului a primelor instalații, acumulând pe parcursul anilor experiență, noi am creat alte trei variante. Ultima este, firește, cea mai perfecționată. Comenzile sale au fost simplificate și centralizate, maniabilitatea instalației a crescut. Proiectanții, constructorii, grupele de urmărire au propus diverse soluții care s-au maturizat după îndelungată gândire pe hîrtia de calc. Și acum să revenim la întrebare. Ce a determinat apariția lui 4 DH-315? În esență, construcția noii instalații este un rezultat al strădaniilor de a traduce în viață sarcinile trasate de partid pentru realizarea forajului la mari adâncimi în vederea sporirii rezervelor cunoscute de țitei. De altfel, bătălia pentru adâncimi tot mai mari constituie un fenomen de ordin general în întreaga lume. După aprecierile specialiștilor caracteristicile instalației de foraj 4 DH-315 se situează la nivelul celor mai reușite tipuri fabricate în țări cu tradiție.

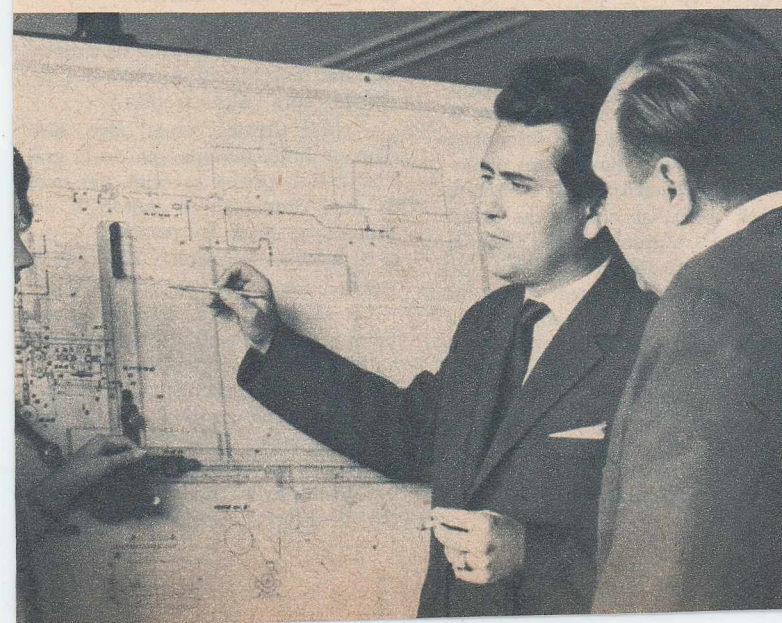
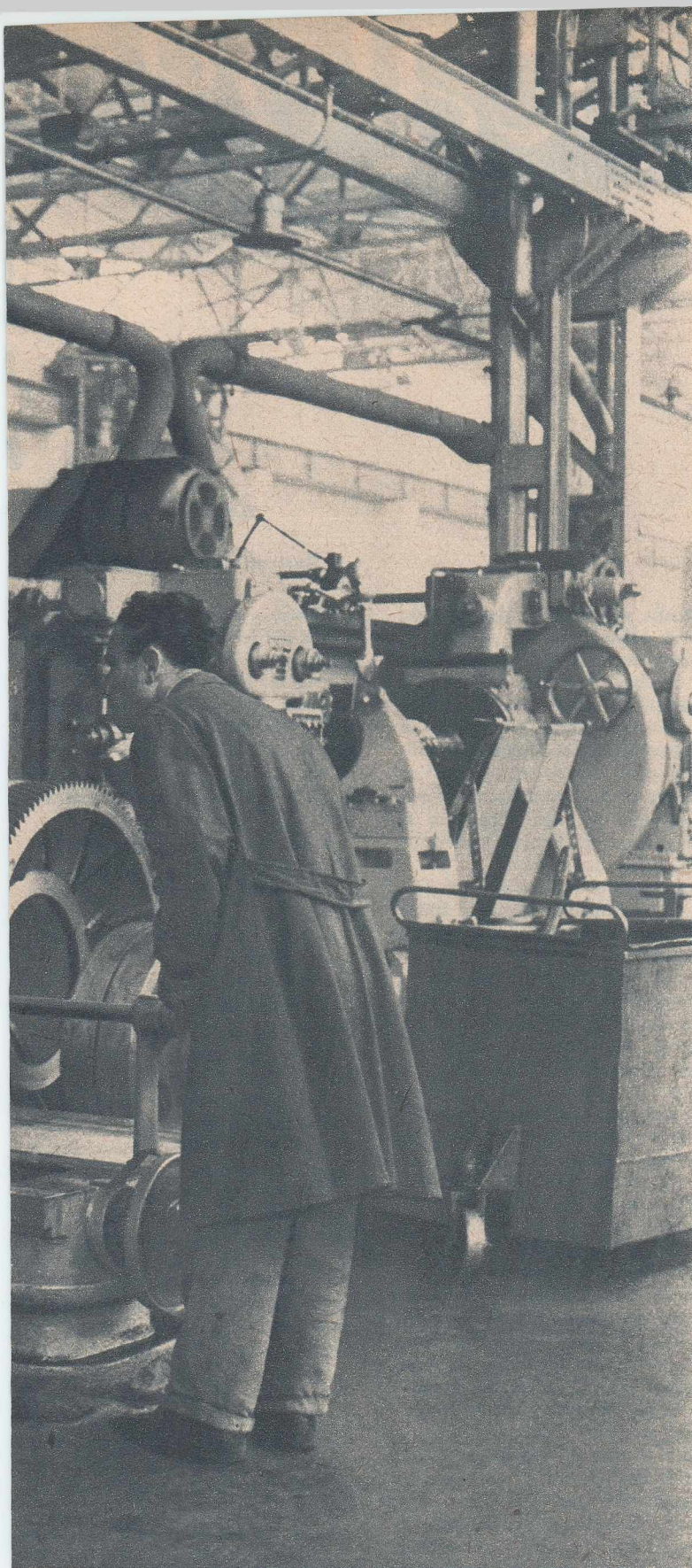
— Ne sînteți încă dator, tovarășe inginer. Am dori să ne spuneți câteva cuvinte despre colectivul pe care-l îndrumați.

— Ar fi trebuit poate s-o fac din capul locului. La început, pe lângă uzină s-a format un grup de specialiști. În procesul muncii, priceperea, experiența, pasiunile au generat concepții noi. Stimulînd aceste calități, conducerea uzinei a întărit continuu serviciile de concepție și îndeosebi pe cel de proiectare, atrăgînd aici cele mai bune cadre din sectoarele de fabricație, inițiativă care s-a soldat cu îmbunătățirea soluțiilor constructive din punct de vedere tehnologic. Adăugați la aceasta colaborarea noastră cu specialiștii metalurgiști, tehnologi ai uzinei, munca neîntreruptă de perfecționare a cunoștințelor, de însușire a ceea

4 DH-315, în plină activitate. Coloana de prăjini a acestui gigant înaintază vajnic spre impresionanta adâncime de 7 000 de metri.

Discuție între proiectanți și execuțanți. Un schimb de păreri este totdeauna binevenit.

ce este nou în construcția de utilaj petrolier și veți afla cheia succeselelor obținute de uzina noastră.

4 DH-315 = UN SUCCES

Inginerul Uleia este un om tânăr, energic și pe deasupra modest atunci când vorbește despre munca lui și a celorlalți proiectanți. Reținem însă o dorință a sa :

— Despre nivelul muncii de concepție a noii instalații aș dori să vorbească alți tovarăși din uzină.

Ideea de a lărgi cercul interlocutorilor este binevenită. Ce gîndește de pildă inginerul Stelian Teodorescu, șeful secției montaj, despre munca de concepție care stă la baza proiectului instalației 4 DH-315? Aveți cuvîntul, tovarășe inginer.

— M-aș putea număra printre primii beneficiari ai muncii desfășurate în serviciile de creație și proiectări ale uzinei. Din miile de reperi înjghebăm uriașul de oțel. Să nu credeți că aștemi pur și simplu schițele în față și montezi. Montajul unei asemenea instalații, pe care un alt interlocutor a asemuit-o, pe bună dreptate, ou o uzină, este un lucru extrem de complex și de dificil. Urmărind proiectul lui 4 DH-315, secția noastră s-a angajat să termine montajul într-o lună. Era angajamentul în cinstea Congresului partidului. L-am îndeplinit cu cinste. Nu voi stăruia aci asupra hărniciei și destoiniciei colectivului pe care-l conduc. Vreau să scoot în relief meritul proiectanților și al celor din sectorul de concepție. Proiectul nu ne-a dat bătaie de cap. Nu s-au creat dificultăți nici din punct de vedere al comportării în timpul probelor. Într-un cuvînt, 4 DH-315 reprezintă un succes al muncii de concepție.

A APĂRUT O SONDĂ...

...cum îi spun impropriu și incomplet nespecialiștii. Mai ales incomplet, căci masiva construcție metalică a turlei înalte de 53 metri, rezervoarele de combustibil pentru motoare diesel, generatoarele de curent electric și rețeaua de bazine pentru prepararea noroiului de foraj constituie o adevărată mică uzină. Este instalația 4 DH-315, care sfredleşte pămîntul.

De pe platforma sonderului-șef, alături de panoul de comandă care centralizează un întreg sistem de comenzi automate, privesc curios și puțin uimit la cei câțiva oameni (fi numeri pe degete) care deservesc uriașa instalație. Sondorul-șef are controlul de ansamblu al întregului proces de forare. Un om la masa rotary, un altul la motoare și unul la convertizoarele hidraulice de cuplu care fac legătura între motor și instalație, un altul la agitatoarele de noroi și... cam alții. Toți sînt de o curățenie impecabilă, de parcă locul lor de muncă ar fi o farmacie și nu o instalație de foraj.

Cu ochii nespecialistului încerc să descifrez parametrii tehnici care stau la baza lui 4 DH-315. Fără îndoielă că în primul rînd trebuie abordată problema forței. Cele patru motoare diesel, al căror zumzet ritmat acoperă întreaga suprastructură

a instalației, dezvoltă o putere de 2800 CP, lucru ce face posibilă mărirea numărului de prăjini de forat. Cuplate, acestea alcătuiesc așa-zisul „pas“... Și 4 DH-315 are un „pas“ de 36 metri pentru prăjini a câte 9 metri. De aici și înălțimea turlei : 53 metri. Inginerul I. Bart, inginerul-șef al șantierului, ne vorbește însă și despre alte caracteristici :

— Instalația noastră, prin existența convertizoarelor de cuplu, element elastic între motor și instalație, permite un număr mai mare de turații, o sollicitare fără șocuri a motoarelor printr-o turație constantă și, implicit, o mînire a duratei de serviciu a acestora. De asemenea, o importanță deosebită o are introducerea unor îmbunătățiri în procesul de circulație și preparare a noroiului de foraj. Instalația are un sistem de agitatoare care produc un noroi de foraj omogen, de o anumită densitate, lucru extrem de important pentru procesul de forare.

Într-adevăr, urmărind drumul pe care-l parcurge petrolul extras din adîncuri, de acolo de unde sapa de foraj mușcă din măruntăie pămîntului și pînă la ultimul bazin de unde noroiul ia din nou drumul adîncurilor, îți poți da seama cît de adevărată este afirmația inginerului-șef. După separarea nisipului și a altor corpuri tari, noroiul trece din bazin în bazin, este tratat cu substanțe chimice menite să-i mărească sau să-i diminueze densitatea — după natura pămîntului extras — și amestecat permanent pentru a nu se sedimenta.

Reîntors pe platforma sonderului-șef și urmărind în tăcere ridicarea de către vinciul instalației a unui grup de prăjini, nu poți să nu te gîndești la cei ce muncesc în uzina din Ploiești. Raboteze și strunguri carusel, mese rotary și roți dințate, sudori înconjurați de ploi de scînteie lucrînd la turle așezate orizontal, toate acestea văzute în halele de la „1 Mai“ capătă aici, în incinta instalației 4 DH-315, un caracter unitar și de sinteză. La una din mașinile de danturat pe care le-am văzut în hala uzinei se lucra o roată dințată. Intra în componența lui 4 DH-315. Printr-o asociație de idei mă gîndesc la tehnicianul Iosif Lisovschi, fost muncitor și acum șef al atelierului de proiectări în domeniul automatizărilor și mecanizărilor. El este autorul cîtorva zeci de invenții care sînt aplicate în uzină. Pentru invenția în legătură cu perfecționarea și adaptarea mașinilor de danturat Iosif Lisovschi a primit Premiul de stat. Și acum, aici, văd, în ansamblul ei, instalația care cuprinde și roțile lucrate la mașinile la care s-a aplicat inovația lui Lisovschi. E un troliu de foraj identic cu acela la a cărui montare lucra Gheorghe Cuou de la secția montaj I, autor al unei inovații care a adus îmbunătățiri și a simplificat operația de montare și manevră a tobei troliului. Iată și pompele de noroi cu îmbunătățirile aduse de tînărul șef de echipă Neagoe Călugăru, cîrligul macaralei la fel cu cele văzute la turnătorie, tunla, ale cărei părți le-am văzut la orizontal în uzină, iar acum se ridică maiestuosă pe verticală, spre înaltul cerului.

Roadele muncii specialiștilor de acolo, de la „1 Mai“, se leagă și se întregesc aici, în incinta instalației 4 DH-315, ultima realizare a uzinei din Ploiești.

Nicolae PÎRVOU

Fotografiile de Tralan PROSAN

Primele detalii se conturează la planșetă. În faza de proiectare instalația a fost urmărită cu deosebită atenție de specialiștii uzinei (în fotografie, inginerii V. Vilvoi și E. Uleia).

FALSIFICATORUL

Schiță de Lucian ZATTI

Ilustrație de Val MUNTEANU

Situația era limpede pentru toți: Costică Mînză era un falsificator. Recunoscuse și el, o dovedeau și actele. Trebuia încheiat un proces-verbal și, pe urmă, treaba justiției.

Nenorocitul stătea în picioare în fața biroului comandantului de miliție, cu ochii umezi, se uita când la taică-său, când la președintele cooperativei, când la popa Niță, care se întâmplase și el cu ceva treburi pe acolo, când la mine.

Comandantul încerca să-l convingă:

— Măi Mînzule ă! mic, spune cine te-a învățat să umbli cu penița în acte?!

— Nu m-a învățat nimeni.

Președintele își dădea seama că e vorba de ceva fără prea mare importanță, dar, oricum, trebuia încheiat un proces-verbal. Ținea la renumele lui Mînză-tatăl și căuta, cum s-ar spune, să împace și capra, și varza. Mînză, bătrînul, era cel mai bun brigadier de cîmp din Săliște și nu se făcea să-l lase așa, fără o mîna de ajutor.

Il bătu pe băiat pe umăr:

— Spune, bă Costică, ce ți-a venit pe chelie să umbli la act?!

— Bă tată, vorbește o dată, nu ne ține din treburi, că fac doi din tine! — se răsti Mînză, bătrînul.

— Pune mîna pe inimă, băiatule, și spune cinstit, că fapta mărturisită e pe jumătate iertată — încercă și popa Niță.

Niște oameni neserioși. Dacă m-ar fi lăsat pe mine, aș fi început procesul-verbal cam așa:

„Noi, subsemnații Truță Măruță, comandantul postului de miliție, Grigore Mînză, tatăl falsificatorului, Ion Marin II, președintele cooperativei agricole de producție, preotul Niță Ioviță și Lucian Zatti, de profesie... și așa mai departe. am constatat următoarele: în fiecare an la 15 iulie în Săliște se ține hramul, o sărbătoare cu tradiție la care oamenii cheamă lăutarii, joacă rustemul, mîncă piftie și ciorbă de fidea. Ei bine, la ultimul hram, Tănăsie, cel mai mare dintre feciorii lui Mînză brigadierul, a jucat de 14 ori hora înainte și de fiecare dată a plătit lui Argint lăutarul cîte 25 de lei. Costică îl mîncea cu privirile. Și se lăuda la prieteni:

— Il vedeți pe nenea, bă? O să se însoare. Așa mi-a spus el. Lucează la mină la Rovinari și se duce la școală seara, ca să-l facă maistru.

Tănăsie s-a îmbătat, a pus o hîrtie de 100 lei în chitara nevestei lui Argint și a încercat să facă scandal. Mînză ă! bătrîn a vrut să-i dea douăzeci de mii de pumni după ceafă, dar au sărit femeile și l-au scos din minile lui. L-au dus apoi pe sus acasă și l-au băgat cu capul în ciutură să se trezească mai repede. Ca la hram.

A doua zi s-a sculat mai de dimineață ca să prindă personalul și să nu dea ochii cu bătrînul. Ii era rușine.

Costică l-a rugat ca și în dimineața hramului:

— Cheamă-mă nene și pe mine la Rovinari. Că mi-i drag și mie să muncesc și să mă fac maistru.

Tănăsie i-a răspuns ursuz și grăbit:

— O să-ți trimit o scrisoare. Să vorbesc mai întîi cu șeful de echipă și să-ți găsesc un pat într-o cameră la comun.

Și dus a fost. Au trecut de atunci patru luni. Costică a lucrat între timp pe la grădina cooperativei, la recoltatul sfeclei de zahăr, pe unde a fost zorul mai mare. Dar gîndul lui era la mină, la Rovinari. Visa să muncească din toate puterile, să pună ban lingă ban să se îmbrace cum știe el și să vină în sat cu butunaru plin. Iși pusese în gînd să-și cumpere motocicletă s-o pîrie prin Săliște, să plătească 30 de lei o horă înainte, să-l bată pe Mitu a lui Streche fiindcă-l tot înjură de mamă. Mai vrea să-l bage și pe el o dată femeile cu capul în ciutură și pe urmă să învețe carte la seral și să se facă maistru.

Gîndurile acestea se conturau tot mai clar, tot mai dureros în sufletul lui. Bătrînul Mînză încerca să-l îndrepte spre alte treburi:

— Măi Costică, ce-ai zice să-ți dăm pe mină motopompa de la grădină? E o treabă socotită, mă tată; te duci dimineața la motor, îi dai drumul, ai grijă de șuruburi și pui și tu o mină de ajutor cumsecade la irigații. Ce zici?

Ce să zică? S-a dus la motopompă și a devenit un fel de ajutor al lui Savu, mecanicul cooperativei. Ungea lagărele, strîngea mufele conductelor, curăța sorbul ori de cîte ori era nevoie. Cîteodată rămînea și noaptea la motopompă. Dar noaptea gîndurile au mai mult neastîmpăr și atunci îi venea să plîngă de

judă, să plece, așa ca nebunul, pînă ajunge la Rovinari. Acolo n-avea lecîț să se ducă la director și să-i pună: «Să trăiți, eu sînt fratele lui Tănăsie Mînză din Săliște. Am venit să-mi dați și mie un pat la comun și vreau să muncesc în mină și să merg la școală să mă fac maistru». Ce, o să-i spună că nu vrea, că nu se poate? Păi de-aia l-a pus partitule pe el acolo — să nu sprijine ineretul? Uită-te la el! Dar dacă el or avea paturi la comun? O să-l culce cu Tănăsie sau pe jos. Ce, nu s-a mai culcat el pe jos? Ohoo!

Și Tănăsie nu mai trimite nici o scrisoare. Poate vrea să ajungă numai el maistru: numai el să se vînde că-i miner și să aibă buzunarul plin!

Într-o seară, în curtea cooperativei, l-a auzit pe Tilică, șoferul de la «Carpați», certîndu-se cu inginerul agronom. Inginerul îi spunea să-l uce niște purcei la cooperativa din Plopi.

— Da' ce sînt eu tovarășe inginer, oase rupte? M-am sculat azi dimineață la patru. Acu' să plec oaptea la Plopi?

— Măi omule, e nevoie — înțereca inginerul.

— Nu mai pot, tovarășe inginer, mi-a ieșit părul prin căciulă. O să mă duc dracu'. O să plec la Porțile de Fier, că nu-s fraier să mai rămîn aici.

Așa-i Tilică, face gălăgie, se jură să pleacă la Porțile de Fier, dar îi rece; a doua zi se scoală din nou la patru și se apucă de treabă.

A trîntit cîteva scule, i-a măcinat ura ce i-a măcinat, după care s-a creat la volan și s-a dus val-vîrtej la purceii la Plopi.

Dar cearta aceasta a inginerului cu Tilică a încolțit alte gînduri în sufletul lui Costică Mînză. A doua zi, seara, l-a căutat.

— Nene Tilică, mai pleci la Porțile de Fier?

— Dracu' știe măi Mînzule?! Mă-ăș duce. Cred că o să mă duc după ce băgăm bucatele la adăpost, că nu-i pot lăsa nici pe ăștia așa, cu dumaticatu-n gît. Dacă aș fi eu a tine...

— Ce-ai face, nene Tilică?

— Ce-ăș face! L-ăș lăsa dracu' e cîrpaciul ăsta de Savu de la care-ai ce învăța, mi-ăș pune pălăria pe cap și... noroc fraților! Dacă vă dor de mine mă găsiți la Porțile de Fier. Păi tu știi, mă' Mînzule, ce-ai acolo? Lucru mare! Un șantier îți vezi cu ochii. Să închizi Dunărea, tu îți închipui că e floare la reche? Acolo lucrează mașină după mașină. Au din alea cu două diferențiale. Unde mai pui excavatoarele, tractoarele, betonierele! Tu-ai citit în ziare?

— Ba am citit.

— Păi atunci ce-ți tot spun eu! Dacă aș fi în locul tău m-ăș duce acolo și m-ăș face electrician.

— De ce?

— Fiindcă aia e meserie. Electrician să fii.

— E mai bine decît miner?

— Nici nu se compară!

Gata! Costică Mînză s-a hotărît să se facă electrician. De ce să se uce el la Rovinari cu căciula în mînă și să-l roage pe Tănăsie:

«Nene, culcă-mă și pe mine în pat cu dumneata...?»

Ce mai putea face bătrînul Mînză? Să-l lege cu lanțul de motopompa lui Savu? Dacă-l trage ața pe copil spre electricitate, de ce să-i stea împotriva? A încercat totuși:

— Bă, nărodule, crezi că-n alte părți umblă cîinii cu covrigi în coadă? Uită-te la Melache a lui Savu că-i numai cu doi-trei ani mai mare ca tine. L-am pus șef de echipă la zootehnie și cîștigă mai ceva decît Tănăsie. Și-a luat motocicletă. Își face casă și o să se însoare. Dacă n-ai să vii tu cu coada între picioare de unde te duci, să nu-mi mai spună mie lumea Mînză.

I-a dat 250 de lei să aibă de drum și de ce-o mai fi nevoie.

— Costică, tată, dacă vezi și vezi că nu-i de tine pe acolo, suie în tren și vino acasă...

Pînă la Gura Văii Costică Mînză nu a pus geană de geană. Simțea cum îi cîntă inima. Mamă, cînd l-o vedea nenea Tănăsie electrician și cu seralul în buzunar! O să se apuce și de fumat. Pe urmă, o să se însoare.

Cînd a coborît din tren a simțit că-l cuprinde puțină teamă. Pe peron erau sute de oameni grăbiți, preocupați fiecare cu treburile lor. Unii purtau ca și el cufere de lemn. Alții, stăteau gură-cască și priveau munții, ascultau în depărtare cum fierbeau ecourile exploziilor de dinamită.

Tilică îl învățase să întrebe prima dată de biroul de plasare. Așa a și făcut:

— Nene, pe unde pot ajunge la biroul de plasare?

Impiegatul l-a luat de umăr și i-a arătat cu mîna:

— Uite, vezi barăcile din spatele gării?

— Le văd!

La biroul de plasare l-a împîinat o femeie cu ochelari, mai grasă decît nevasta popii Niță.

— Ce dorești, băiatule?

Și-a lăsat geamantanul din mînă.

— Vreau să lucrez. Vreau să mă fac electrician.

— Nu ești calificat!

— Nu!

— Deci, fără calificare. Actele!

A scos buletinul de identitate din buzunar, l-a șters de cămașă și l-a așezat pe biroul funcționarei.

— Paturi la comun aveți?

Funcționara a cercetat actul, apoi a început să zîmbească.

— Avem paturi la comun, dar matală n-ai deocamdată 18 ani, așa că te duci frumușel și stai acasă pînă mai crești.

Ce să mai lungim vorba? Fiindcă de fapt Costică Mînză n-a mai suflat un cuvînt. A ieșit din birou distrus ca un condamnat și între niște barăci s-a așezat pe o stivă de saci cu ciment. «Deșteaptă mai e și asta de la biroul de plasare! Ce dacă n-am 18 ani? Așa cum sînt pot munci de două ori mai bine decît bărbatul ei! Ce știe ea?»

Prin spate a trecut un excavator bubuind și zornăind ca în iad. S-a speriat și s-a ridicat în picioare. Apoi s-a așezat din nou și a început să plîngă.

— Ce-ai suflă, ai băut pe căldură?

A ridicat niște priviri deznădăjduite. În fața lui se afla un băiat blond și netuns, cu o salopetă albăstră, un mecanic, electrician sau cam așa ceva.

— N-am băut nimic!

— Atunci ce-ai, suflă?

Mînzul cel mic i-a povestit cum plecase de-acasă să se facă electrician, să găsească și el un pat la comun și să învețe la seral, cum l-a prins deșteapta aia de la biroul de plasare că-i mai lipsesc șase luni să împlinească optsprezece ani.

Blondul s-a scărpinat în cap.

— Bă, frate, știi ce, îți dau eu șase luni.

Costică Mînză l-a privit și încrezător, și nedumerit.

— Eu aș vrea, dar nu se poate.

— Pe mine mă înveți tu? Am dat eu în viața mea la de-alde tine sute de ani, nu șase luni. Asta e un fleac. Ai la tine un pol?

— Am — a mărturisit Mînză.

— Hai cu mine!

L-a luat de mînă și l-a tras peste liniile ferate, printre șiruri de autobasculante și stive de materiale. L-a băgat într-un restaurant improvizat în niște baracamente, a cerut două romuri mari și s-au așezat la o masă. Blondul a aprins o țigară, a sorbit din țoi și a cerut:

— Dă-mi actele!

Mînză a scos din buzunar buletinul de identitate și i l-a întins. Blondul a început să-l răsfoiască gustînd tacticos din fum și rom.

— Va să zică îți mai trebuie șase luni?! A udat în gură vîrful unui creion chimic și a modificat data nașterii. Și-a privit isprava mîndru și a hotărît:

— Să mai vină un rînd. Te făcui cu șase luni mai mare. După-masă nu mai e deșteapta aia cu ochelari la birou. O schimbă aia un fraier. Te duci, îi pui actul sub nas și-i ceri să te dea la vibrosonete. Pe urmă aranjăm noi și treci la electricieni.

— Pat la comun tot el îmi dă?...

În biroul de plasare Costică Mînză a intrat amețit de rom și n-a găsit nici un fraier...

Nici nu-și mai amintește cum s-au învățat lucrurile și cum a ajuns în Săliște să se stabilească dacă este sau nu falsificator. După părerea noastră Mînză cel mic se face vinovat în primul rînd că n-a așteptat încă șase luni să mai crească și că s-a lăsat dus în eroare de tipul acela blond.

Și mai jos ar urma semnăturile.

Dar cine ține seama de părerile tale? Șeful postului de miliție încearcă să-l convingă pe băiat:

— Măi Mînzule al mic, spune mă cine te-a învățat să umblî în acte!

— Nu ți-am spus eu, mă, să nu-mi mai zică mie lumea Mînză dacă nu vii tu în sat cu coada între picioare?!

— Pune mîna pe inimă, băiatule, că fapta mărturisită...

Pînă la urmă cine știe ce-o să iasă din toată treaba asta.

Costică a venit în sat cu coada între picioare, așa că bătrînului o să-i spună lumea tot Mînză. Dar cînd stau așa și-l priveșc pe al mic, mut în încăpățînarea lui, îmi vine să rîd. Parcă-i citesc gîndurile. Mai vorbim noi după șase luni.

Carnet de scriitor Actorul mai puțin celebru de Eugen FRUNZĂ

În ce mă privește, admirația pentru arta actorului vine de demult și de departe, din grădina cu ispite a primei tinereți. Aș fi voit atunci cu patimă să mă dedic teatrului, m-am și încercat cu oarecare succes în cîteva spectacole și turnee provinciale. Am respirat aerul culiselor și am trăit amara sărăcie, de atunci, a prînzului frugal de la miezul nopții.

Încă pe atunci și de atunci încoace am citit numeroase cărți despre actori excepționali, stele de prima mărime. Dar am citit adeseori și dogoarea din ochii vii ai altor alți slujitori ai scenei. Și am simțit nu o dată nevoia unei cărți aparte, o carte frumoasă, adevărată, despre actorul mai puțin celebru, care își dăruie sufletul și arta undeva, pe o arie geografică mai restrînsă, pe o scenă mai modestă, un an, și zece, și poate o viață întreagă.

L-am revăzut acum, în preajma noii stagiuni, într-un oraș moldovenesc, pe unul din vechii mei tovarăși de peregrinări adolescente. Avusese cîndva, țin bine minte, părul negru ca pana corbului. Subțire la trup, timid în gesturi, ardea tăcut, dinlăuntru. Talentul său lipsit de ostentație mi-a bucurat multe seri. L-am păstrat în amintire ca pe un murmur duios al trecutului.

Astăzi, părul său e alb și trupul împlinit. Ochii, tot mari și migdalați, s-au dezbrăcat de melancolie. Pare mai volubil, mai încrezător în lumina soarelui. Prin munca și talentul său a devenit unul din stîlpii teatrului local.

— Măi băiete, am încărunit fiecare pe cont propriu.

Ne uitam unul la celălalt, ne măsuram atent. Trecuseră peste noi aproape trei decenii de cînd, fără lețcaie în buzunar și fără un culcuș stabil, jucam în „Institutorii”, el pe Flachsmann, eu pe Dierks — pentru ca, îmbătați de aplauzele sălii, să adormim abia spre zori, ghemuiți sub paltoane și cu fularul la gît.

Apucînd cu credință drumul teatrului și muncind fără preget, omul din fața mea și-a cîștigat în anii socialismului o mare și autentică demnitate. Îl cunoaște întreaga regiune; i-a răsunit glasul pe toate scenele căminelor culturale; în cluburi muncitorești, în sălile cu ecoul încă uimit al noilor uzine; în zeci și zeci de piese, întruchipînd variate personaje, răscolînd conștiințele, stîrnind lacrima sau risul. Cine ar putea să măsoare vreodată și cu ce instrument răsunetul în generații al acestei munci prodigioase de cultivare a spiritelor, de promovare a ideilor, de educare artistică și umană?!

Prietenul meu participase în acea zi la un recital de poezie și se grăbea la o repetiție, dacă nu mă înșel, cu „Despot Vodă”. Mi-am luat rămas bun de la ochii săi mari, migdalați. I-am urmărit silueta pierzîndu-se prin mulțimea trecătorilor. Mulți îl salutau, mulți își întorceau capetele în urma lui.

L-am salutat și eu, adînc, total, nu numai din dragostea veche ce-i port, ci și din respect pentru admirabilul său profil etic, artistic, cetățenesc.

Și iarăși am simțit nevoia unei cărți profunde despre actorul mai puțin celebru, dar... dar... dar...

COPERTA
NOASTRĂ

JEAN MARAIS

„Toată viața
am alergat
în urma
propriului meu
succes”

FILM

Pentru unii, Jean Marais a rămas tânărul blond, îmbrăcat într-un pulover cu desene norvegiene, așa cum și l-a dorit Cocteau, în 1943, pentru al său „L'Eternel Retour”: un Tristan modern care, ca și eroul legendei celtice, nu poate trăi în afara iubirii.

Pentru alții, Jean Marais înseamnă „Căpitanul Fracasse”, „Cocoșatul” ori „Miracolul lupilor”, înseamnă zeci de dueli strălucite din care „el” iese întotdeauna învingător sau ziduri după ziduri escaladate fără nici o stringere de inimă. Și pentru unii, și pentru alții, Marais a rămas mereu tânăr; fiind, cu doi ani în urmă, artistul și-a sărbătorit a 50-a aniversare, lumea nu a vrut să creadă; nu oftături s-au auzit atunci, ci un repetat „nu se poate”. E aici ceva din ciudata și atât de interesanta psihologie a spectatorului pasionat, care nu se îndură să se despartă de o imagine-simbol, o imagine dragă, construită pe neștiute. Încercarea de a o clătina pare cumva un atentat la un bun personal. Și se pare că cei mai mulți din iubitorii filmului asta așteptau de la Jean Marais: să nu-și piardă farmecul și vioiciunea anilor tineri.

Actorul a simțit acest lucru și l-a neliniștit perspectiva unor izbni dobindite fără mari strădanii: „...mi-am dat seama repede că succesul meu ca actor o lua mult prea repede înaintea talentului, că nu aveam decât o singură scăpare: să muncesc și să mă bat cu mine însumi. Toată viața mea am alergat în urma propriului meu succes, pentru a-l ajunge din urmă”.

Sînt prea adînc legate de destinul său artistic aceste gânduri ca să pară doar o poză a unui actor ce se vrea modest și neapărat lucid. Jean Marais a luptat într-adevăr cu propriul său succes, a luptat fugind de locurile bătorite, netezite, unde victoria nu se lasă mult așteptată. Faptul că a jucat în multe filme de „capă și spadă” nu contrazice cele de mai sus; genul acesta atât de îmbrățișat este doar una din porțile la care a bătut artistul dornic mereu de altceva. E drept, noi am văzut aceste producții una după alta, într-un timp relativ scurt (dar asta este o altă problemă, care ține de un anumit sistem de difuzare a filmelor), ceea ce l-a îndemnat pe mulți să creadă că acesta ar fi „genul Jean Marais”; s-a uitat ori s-a sărit — oricum, e păcat — peste rolul „Prințului de Clèves”, din filmul „Prințesa de Clèves” situat în timp între „Cocoșatul” și „Căpitanul Fracasse”, unde actorul dovedea fără doar și poate că este unul dintre interpreții rolurilor istorice care nu pot fi uitați ușor atunci cînd vorbim de o concepție și trăire modernă a acestora (adică scuturarea emfazei și a retorismului, înlăturarea tentațiilor falsului romanticism). Aici, ca și în „Ruy-Blas”, ca și în personajele cărora le-a dat viață strălucit pe scenă în piesele „Britannicus”, „Cezar și Cleopatra”, „Cavalerii mesei rotunde”, „Andromaca”, Marais a făcut din eroii săi în primul rînd oameni, oameni care știu să ridice simplu sau să se intristeze nu neapărat romantic. Poate, dacă între timp s-ar fi ivit ceva mai des prilejul de a vedea mai multe din creațiile sale (din filmele istorice sau neistorice) unii și-ar fi amintit, alții l-ar fi cunoscut mai bine, așa cum trebuie, de fapt, pe adevăratul Marais, artistul cărui i se potrivește de minune cuvintele spuse cîndva de Jean Cocteau despre artă, văzută „nu ca o modalitate complicată ce spune lucruri simple, ci o modalitate foarte simplă de a spune niște lucruri complicate”. De altfel același Cocteau, prietenul de o viață întregă al lui Jean Marais, a văzut în el interpretul ideal al tuturor pieselor sale; teama de zorzoane artistice („să ne ferim de adjective ca de ciură” — spunea adeseori Cocteau) a aceluia care a înfrunghiat pînă în vîrfurile strălucirii spiritului francez o regăsim, turnată în altă formă, în desăvirgita naturală a actorului (nu e lipsit de interes să amintim că în vara aceasta, la Festivalul filmului de la Veneția, în cadrul unei „retrospective a filmelor inspirate de opere literare”, „Părinții teribili” — cu Jean Marais în rolul lui Michel — a fost primit nu cu duioșie, cum se înțelegea de cele mai multe ori cu retrospectivele ci cu reală căldură).

Desigur, e greu să pui sub microscop ceea ce numim „farmecul unui artist” și poate că e mai bine că nu putem desface noțiunea în toate feliile ei; totuși există un lucru căruia îi putem spune pe nume cînd ne gîndim la Jean Marais: toată fînța lui vorbește despre bucuria de a trăi.

Ce face artistul astăzi? Unii spun că apariția altor viteji, a lui Gérard Barry, Jean-Paul Belmondo, l-ar fi îndemnat să nu mai apară în filme bătoase. Lucrurile nu stau chiar așa. E drept, artistul a renunțat la veșmintele personajelor „de capă și spadă” și s-a întors la semenii săi din zilele noastre.

Dar în ultimele sale filme, în cele două serii ale lui „Stanislos” („Onorabilul Stanislos” și „Trageți din plin în Stanislos” — realizate de Jean-Charles Dudrumet) ca și în „Fantomas” al lui Hunobelle nu lipsesc scenele „tari”; toate sînt un fel de parodie a filmelor de aventuri.

În răgazul dintre filmări este preocupat de îndeplinirea unui vis mai vechi: să pună în scenă la Théâtre Antoine „Discioulul diavolului” de Bernard Shaw, el însuși interpretînd rolul principal; prilej de aducere aminte emoționantă: pe aceeași scenă a debutat, în 1937, în piesa lui Cocteau „Edip rege”.

Magda MIHĂILESCU

Alături de Nadja Tiller în „Trageți din plin în Stanislos”.

Din agenda festivalurilor

Luchino Visconti

„Stelele palide ale Ursei”

(„Leul de aur” la Festivalul de la Veneția)

Așadar, Luchino Visconti, personalitate de seamă a artei contemporane, a dobindit „Leul de aur” la Veneția. S-ar fi convenit să aibă această distincție mai de mult, dar festivalul de pe lagună, se știe, nu s-a remarcat todeauna printr-o obiectivitate pură precum cristalul. Cu sau fără „Leul de aur”, filmul lui Visconti tot ar fi zguduit conștiințele, nu numai ale admiratorilor, ci chiar ale aceluia despre care nu se poate spune că-l iubesc pe marele cineast. Filmul este doar, după chiar spusa autorului, „o poveste despre suflete omenești”. Iar Luchino Visconti nu poate crea orice poveste. Ultima sa operă a stîmmit discuții, a iscat nedumeriri. Explicațiile mai bogate (Visconti nu este zgîrcit cu presa) ce au urmat precizărilor lapidare, nu au lămurit toate semnele de întrebare, multe semne de întrebare pe care le-a ridicat filmul.

Titlul ciudat „La vaghe stelle dell'Orsa”, împrumutat din versurile lui Leopardi, a aruncat și el destulă ceață asupra semnificațiilor, deși regizorul a mărturisit de la bun început că este cu totul întâmplător; ca și alegerea locului de filmare: palatul Inghirami din Volterra („orașul cel mai dur și închis din Toscana”, cum îl numește Guido Piovene), același unde se desfășoară acțiunea romanului lui D'Annunzio „Poate că da, poate că nu”.

Numeroși comentatori s-au ferit să se avînte în explicarea tuturor sensurilor unei acțiuni complexe, cu umbre și taine. Un lucru este sigur: Visconti era de noi ascunzîșuri ale ființei umane; cei care-l cunosc spun că de doi ani, de la terminarea „Ghepardului”, era veșnic obsedat de ideea unui nou film. I l-a sugerat (numai atît) tragedia antică „Electra”, căci artistul se numără printre aceia pentru care cultura este un ferment în creație: „...cu toții sîntem condiționați, mai mult sau mai puțin, de cultura pe care ne-am însușit-o. Cînd am realiza „Senso”, n-am izbutit, chiar dacă aș fi vrut, să uit pictura lui Raffaelli. Cînd mi-a căzut în mînă cartea lui Lampedusa, m-am gîndit să o transpun pe ecran. Chia atunci cînd influențele culturii nu sînt declarate fățiș, ele au totuși o greutate bine determinată. În timp ce mă frămînta gîndul realizării lui „Rocco” simțeam remișnențe, fie ele și îndepărtate din Dostoievski”.

„O tragedie clasică cu personaje moderne” și-a numit cineastul ul tîmă sa creație, stabilind el însuși analogiile: „Există un Agamemnon dispărut, o Clitemnestra care și-a găsit un fel de Egipt da care a pierdut iubirea copiilor ei, o Electra căsătorită cu un Filadelf venit din America și, în sfîrșit, un Oreste care însă nu e de lo

Cineastul Italian a fost întotdeauna încrezător în posibilitățile actricești ale Claudiei Cardinale; de aceea, după „Ghepardul”, s-a gândit multă vreme să compună un rol special pentru ea.

eroic ci, dimpotrivă, e un personaj, din capul locului, antierotic și cinic”. „Drama însă, ni se precizează, este doar un pretext pentru zugrăvirea unor anumite situații umane cu ajutorul unui caz-limită”. Filmul derulează 48 de ore din viața a cinci oameni, membri ai aceleiași familii din Volterra; mama — soția unui savant psihiatru omorât într-un lagăr, femeie cândva frumoasă și cu multe aventuri sentimentale; un iubit ce-i va deveni în cele din urmă al doilea soț; fiica, Sandra, căsătorită cu un sociolog american; și fratele ei, Gianni. Comemorarea a douăzeci de ani de la moartea tatălui îi adună pe toți laolaltă. Eroina supusă unei analize făcute

din nuanțe infinite este fiica, Sandra (rol construit anume pentru Claudia Cardinale), aflată în fața unui greu examen de conștiință: dintotdeauna a legat-o de fratele ei un sentiment tulbure, neliniștitor, pentru unii morbid, tot atât de chinător ca și îndoielele — de altă natură — ce-i hărțuiesc sufletul: nu cumva mama sa, împreună cu actualul ei soț, este vinovată de trimiterea în lagăr a tatălui? Filmul insistă obsedant asupra meandrelor sufletești ale Sandrei, văzută ca o Electra modernă: fiind, pînă la urmă, radiografia unei conștiințe dornice să afle adevărul: adevărul despre sine, despre oamenii din jurul ei.

M. MIHAIL

CINEAȘTII PREGĂTESC

■ Cineastul francez Yves Ciampi (autorul filmului „Cerul deasupra capului” — distins la recentul Festival de la Moscova cu Medalia de aur) își pregătește debutul la televiziune cu un ciclu cinematografic ce-și propune să fie un soi de parodie a filmelor de aventuri. O emisiune specială a televiziunii franceze, programată în zilele de sîmbătă, va prezenta rînd pe rînd aceste filme, în număr de 13, reunite sub titlul general: „Adevărul despre spionaj”. Ele au început să fie realizate la începutul acestei luni în Franța, după care Yves Ciampi, împreună cu alți cinești, se va deplasa în Japonia, Canada, Olanda.

■ „Familia este sfîntă”, iată ce-și propune să demonstreze cineastul italian Marco Ferreri („Patul conjugal”, „Cinci baloane”) în viitorul său film. Distribuția nu a fost încă fixată în întregime; deocamdată, regizorul s-a oprit asupra actorilor Alexandra Stewart („Climax”), Shirley Anne Field, Catherine Faillot, Tom Felleghy. Un detaliu curios: autorul interzice presei ca în timpul turnării să divulge numele a două actrițe ce dețin roluri principale. Se știe doar că una este franceză, iar cealaltă americană.

■ Studiourile iugoslave Vardar-Film din Skopje au început filmările „Zilelor de ispită” sub conducerea regizorului Branko Gapo. Acțiunea, plasată în timpul primului război mondial, are în centru figurile unor revoluționari macedoneni. În distribuție: Voja Miric, Ilija Dzuvalekovski, Predrag Ceramikal.

■ Se anunță că regizorul francez Robert Bresson își realizează ultimul său film „Au hasard Balhazar” ca de obicei numai cu actori neprofesioniști.

■ Vi-l mai amintiți, desigur, pe „seriosul” funcționar Ogurțov din filmul sovietic „Noapte de carnaval”, interpretat de Igor Ilin-

schi; marele actor este acum nu numai interpretul ci și eroul unui film pe care-l realizează regizorul Ilia Gurin după cartea autobiografică a lui Ilinșchi: „Eu despre mine însumi” (în fotografia 1 Ilinșchi în rolul lui Achim din piesa lui Tolstoi „Puterea întunericului”).

■ Numele prestigios al lui Orson Welles figurează în distribuția unui film pe care-l realizează în prezent René Clément: „Arde Parisul P” — ecranizare a cunoscutei cărți a lui Dominique Lapiere și Larry Collins, închinată eliberării Parisului. Pe generic, o distribuție de zile mari: Jean-Paul Belmondo, Alain Delon, Kirk Douglas, Yves Montand, Jean-Louis Trintignant, Michel Piccoli, Charles Boyer, Leslie Caron, Marie Versini (fotografia 2).

Aproape jumătate de secol în siujba fotbalului. Oare pentru înția oară ridică aceste probleme? De ce nu a fost ascultat? (Virgil ECONOMU).

Optimist... Și totuși am pierdut calificarea (Ștefan COVACI).

Combativ, ca și rubricile de fotbal ale „Sportului popular” (Cristian MANTU).

Comedia cea mai amuzantă se pregătește cu multă seriozitate, cu multă muncă. Spectacolului fotbalistic i se cere același lucru (Paul SAVA).

Pentru un gol aveți nevoie de câteva fracțiuni de secundă, pentru un răspuns gazetarilor, de câteva țigări... (Titus OZON).

CU BALONUL ROTUN

Dintre toate pasiunile, fotbalul e cea mai rea. Mistuitoare și zgomotoasă. După ce că te frământă, o expui și în piața publică. Îndrăgostiții sînt mult mai discreți. Pe vremuri, în epoca de glorie a Chinezului, exista la Timișoara o piață poreclită „insula cîrtelii” unde se făceau și se desfăceau echipe, unde se parla pe butoaie de bere și se ciocneau opiniile. Astăzi, ca decor, avem peste tot vitrinele Pronosportului. De unde se vede că pasiunea fotbalului este eternă. Așa sînd lucrurile — și pentru că nu e vorba de îndrăgostiți — nu vă putem promite discreție.

Masa rotundă organizată de redacția revistei „Flacăra” a oferit participanților o tribună. Mai mică decît cea rezervată corului de tenori, baritoni, bași de la „23 August”. Dar cu o acustică mai bună. Aici se aud vocile distinct.

Cu voia dv., să le ascultăm.

UNDE-I FEDERAȚIA?

CRISTIAN MANTU, redactor la ziarul „Sportul popular”: Înainte de toate aș dori să știu dacă a fost invitat la această masă rotundă și cineva din partea federației?

REDAȚIA: A fost invitat tovarășul Lupaș, vicepreședinte al Federației române de fotbal. Deși a acceptat invitația, după cum se vede nu ne-a onorat cu prezența.

CRISTIAN MANTU: V-aș ruga să menționați acest lucru, fiindcă faptul că nu a venit nimeni din partea conducerii federației reflectă însăși atitudinea acestor forți față de discutarea publică a problemelor ei.

LA FEL, DAR DE TREI ORI MAI REPEDE

ANDREI RĂDULESCU, președintele Colegiului central de arbitri: Valoarea fotbalului românesc urmează o curbă ascendentă. Este un fapt categoric. Sînt îndreptățit să spun aceasta, deoarece de peste 20 de ani trăiesc în lumea fotbalului. Ce se întîmplă însă? Față de

eforturile ce se fac în țara noastră pentru creșterea valorii fotbalului, rezultatele par mici, pentru că, în același timp, crește valoarea fotbalului în toate țările lumii. Ceea ce nu înseamnă că în raport cu dorințele noastre am atins nivelul scontat. Noi avem posibilități în obținerea unor bune rezultate în confruntări internaționale, dar trebuie să apreciem realist și capacitatea adversarilor. Sigur că doream să câștigăm meciul de la Praga, dar teoretic șansele noastre erau mai mici. În sport trebuie să știm să și pierdem.

PAUL SAVA, actor la teatrul „Lucia Sturdza-Bulandra”: Părerea unora că fotbalul nostru se găsește în declin presupune că a avut și o perioadă glorioasă; nu se poate cădea decît de pe înălțimi. Nimic nu ne împiedică să avem din nou o epocă de glorie în fotbal, spre mulțumirea zecilor de mii de spectatori care populează stadioanele. Cînd l-am văzut aici în sală pe Ozon, căruia i-am admirat de atîtea ori pe teren picioarele de căprioară, am vrut să le văd mai de aproape, m-am uitat la ele și am constatat că aparent ele sînt ca și ale noastre. Dar eu știu că ele ascund o taină!

ANDREI RĂDULESCU: În privința valorii fotbalistilor noștri, unii susțin că pe

vremuri Kotormani, Ciolac și alții jucau mai bine. Dacă îi comparăm însă pe Kotormani cu Apolozan, pe Ciolac cu Ozon sau pe Beke cu Constantin, comparația e categoric în favoarea ultimilor.

ȘTEFAN COVACI, antrenor al echipei naționale: Eram acum cîțiva ani cu regretatul Barabki în tribună la un joc divizionar. Eu l-am întrebat: „Ce zici, Ciusi, cum se joacă astăzi fotbal?” Iar el mi-a răspuns: „Așa jucam și noi acum 20 de ani, dar aștia joacă de trei ori mai repede!” Semnificativ, nu?

BUJOR HĂLMĂGEANU, jucător la „Steaua”: Jucăm rapid, dar nu avem tehnica corespunzătoare. Eu am crescut la Timișoara, am jucat în campionatele locale. Dar cum se muncea la noi? Venea antrenorul, punea echipa pe două rînduri și zicea doar atît: „Încălzire, două ture de teren!” Alergam, pitici și juniori, de ne ieșea sufletul, iar cînd terminam și urma să punem piciorul pe minge ne încurcam în ea, deoarece nu mai aveam putere s-o mai jucăm. Am fost și în Anglia, cu echipa de tineret. După o repriză în care ne-am luptat, în cea de-a doua tehnică și-a spus cuvîntul: am primit 5 goluri.

CÎND IUBEȘTI, NU PĂCĂLI

GEORGE GRIGORIU, compozitor: La Festivalul de la Mamaia, mi s-a reproșat că este prea multă dragoste în muzica ușoară. Propun să cedăm jumătate din această mare cantitate de dragoste, fotbalistilor noștri. Lăsînd gluma la o parte, am constatat deseori lipsa de atașament a unor jucători față de echipele lor, ba chiar față de sportul pe care-l practică. Vedem adesea jucători care se schimbă cu prea multă ușurință de la un club la altul.

GEORGE CONSTANTIN, jucător la „Steaua”: Cred că la noi fotbalul nu progresaază destul pentru că a ajuns să se practice din interes și nu din pasiune. Atunci cînd m-am apucat eu de fotbal, pe noi nu ne interesa problema banului. Noi voiam să jucăm bine, să fim cineva, să ne aplaude cei veniți pe stadion. Ce se întîmplă azi? Încep copiii să joace, tot cu aceeași pasiune. Dar cum ajung juniori și încep să miște puțin, vine nu știu cine, de la nu știu ce uzină și-l spune: „Hai la noi! Te încadrăm în producție și joci la noi!” După aceea, juniorul, în loc să progreseze, începe să joace acolo, îl mai ia nea cutare la o bere, îl învață cu băutura și s-a terminat cu fotbalul. Ce vreau să spun? Interesul înlătură pasiunea. Am jucat zilele trecute cu „Bumbacul”. Îi cunosc pe băieții de acolo și, zău, nu știu cîți dintre ei își merită salariul în producție.

CRISTIAN MANTU: Și cînd te gîndești efort material pentru o echipă de fotbal într-o fabrică în care lucrea numai femei!

GEORGE CONSTANTIN: Cei ce fac fotbal, să-l facă pentru fotbal și pentru alte interese. Fără pasiune nu poate.

GEORGE GRIGORIU: Mă bucură foarte mult ceea ce a spus Constantin; îmi seamnă că nu la toți jucătorii primea interesul material. Și aceasta este o atitudine frumoasă, ades înțîlnită în rîndul fotbalistilor talentați. În arta spectacolului — pe care și fotbalistii o practică — stimulentele morale este mult mai valoroase decît orice recompensă materială. Dar crul acesta nu se ignoră uneori în lumea fotbalului?

PAUL SAVA: Aici intrăm într-o categorie comună: cînd bate gongul trebuie rîzi, trebuie să plîngi — indiferent problemele personale care te frământă așa cere arta. Din cauza aceasta jucătorul bun, jucătorul mare și în ultima instanță jucătorul corect, adică bunul meseriaș, trebuie să aibă la îndemînă nu numai unelte meșeriești ci și dăruirea suflului.

GEORGE CONSTANTIN: Cred că la dv. în teatru, ca și oriunde, cînd vrei să devii artist nu te gîndești în la cîți bani ai să câștigi. Ai timp pentru asta mai tîrziu.

TITUS OZON, antrenor la „Progresul”: Cînd eu jucam la echipa întîi, Constantin era junior. Eu am promovat mai repede, Costică a rămas aș nimeni cîțiva ani. Plecat mai tîrziu la Iași s-a ridicat prin conștiinciozitate, pe pasiunea pe care o punea în joc. Dăruit, a iubit fotbalul, numai așa poate ajunge jucător. E artă foarte grea fotbalul. Dacă ai îmbrățișat-o însă vrei să ai satisfacții, atunci n-o păcăli.

GEORGE CONSTANTIN: Știu că jucătorii profesioniști din străinătate sînt plătiți în funcție de valoarea pe care au. Cu atît mai mult ar trebui la noi să apreciem fotbalistii după munca talentului lor.

ANDREI RĂDULESCU: Problema mîntului la fotbalisti nu e chiar atît simplă. Credeți însă că la noi se face vreo diferență din acest punct de vedere între jucătorul care dă randament mare și cel care joacă slab, între jucătorul pe teren și cel de pe banca rezervelor? Din păcate nu. Aș putea să vă citez cifre, dar e inutil, le cunoaștem cu toții. În aprecierea unui jucător trebuie să avem în vedere în primul rînd sîrguința lui antrenamente și calitatea jocului pe teren. Dar pentru asta este necesar să acordăm antrenorilor mijloacele corespunzătoare.

balul — o problemă
a (Mircea TUDORAN).

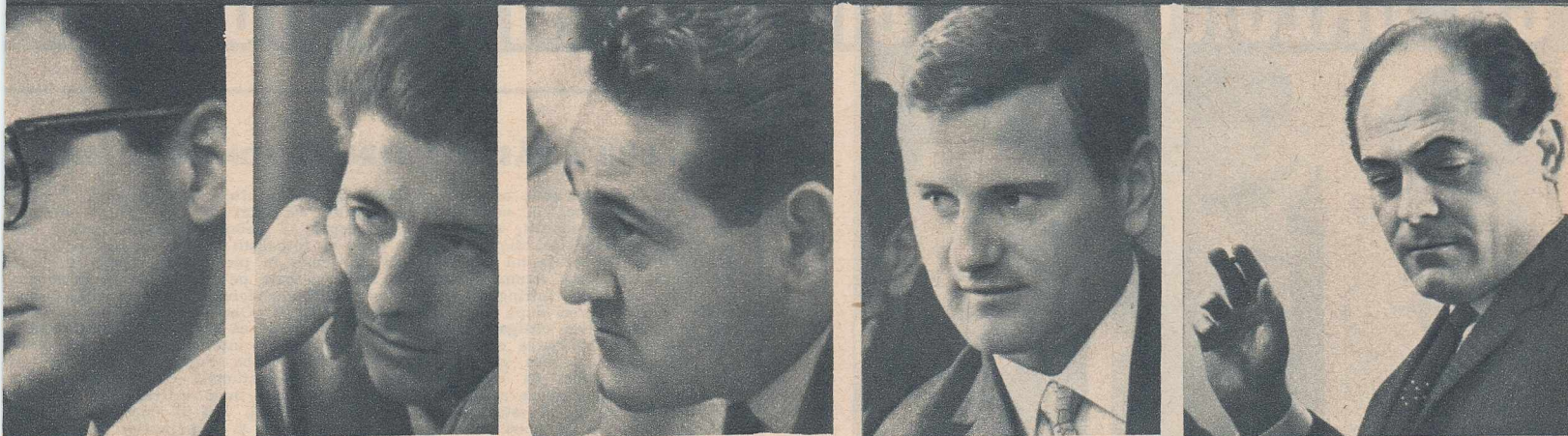
„...Mais où sont les
neiges d'antan... ?”
(Gheorghe CON-
STANTIN).

Mereu tânăr și entu-
ziast (Andrei RADU-
LESCU).

Nimeni nu are drep-
tul să dezamăgească
publicul, mai ales că
la fotbal vin zeci de
mii de spectatori!
(Victor STĂNCU-
LESCU).

Din marele stoc de...
dragoste de care dis-
pun compozitorii de
muzică ușoară, s-ar
putea ceda o parte și
fotbaliștilor (George
GRIGORIU).

LA MASA ROTUNDĂ

Fotografiile de Traian PROSAN

PLĂCĂTURĂ ÎNTR-UN OCEAN

ADRIAN FUNDENEANU, antrenor la „C.S.": Consider înființarea centrelor de copii și juniori o măsură bună. Sper în aceste centre vor ieși jucători valabili. Dar mă tem, după experiențele trecute, că entuziasmul cu care și-au pus în activitate aceste centre să nu fie un foc de paie și până la urmă să se desființeze înseși centrele.

ISTIAN MANTU: Noi ne punem speranțe în talentele pe care le găsim. Înființarea centrelor este o măsură bună. Numai să țină! Am mai avut o dată de aur — vă amintiți de U.E.F.A.? Ar fi ea a fost desființată. Tovarășul antrenorilor juniorilor, susține că avem noi mari talente, dar ce se va întâmpla cu acești tineri?

MIRCEA TUDORAN, redactor la „Sport Popular": Creșterea jucătorilor este o temă de bază. Socotesc că cele 12 centre inițiate de federație ar trebui înființate, mai ales în orașele cu tradiție fotbalistică. După câte știu, Craiova nu are un centru de juniori. Și alte echipe de fotbal sînt în această situație. Pe lângă lipsa de materiale, juniorii trebuie să aibă și antrenori buni. Nu e normal ca cei ce se ocupă de schimbul de mîine să fie retrăși altfel decît antrenorii seniorilor.

REGIL ECONOMU, autor al mai multor cărți de specialitate în domeniul fotbalului: Pentru ca fotbalul nostru să iasă din stagnație, se impune ca abecedarul acestui sport să fie învățat de copii și nu de antrenorii divizionari. Dacă pînă la 18 ani nu ai învățat toată tehnica, mai târziu se poate face nimic. Din nenorocire, în loc de formarea celor 12 centre, din partea antrenorilor numai 7 erau cu normă și se ocupă de juniori. Ori 7 este numai o cifră într-un ocean.

PAUL SAVA: Problema tinerilor jucători este o chestiune esențială. Avem jucători foarte buni, dar cînd ajung la matcă, se clachează.

ȘTEFAN COVACI: Creșterea jucătorilor de valoare se face de timpuriu. La început, cînd un părinte își surdoce copilul jucînd fotbal îl admira. Poate că în Brazilia, cînd vine la acasă și-l găsește pe copil bătînd mingea, îl mîngîie și-l îndeamnă să continue. Nu știu dacă așa se nasc Pele și Rincha... Mi se pare totuși ciudat că liceele noastre fotbalul este prohibit.

VICTOR STĂNCULESCU, antrenor la „Știința": Sînt profesor de educație fizică și constat cu regret că într-adevăr așa este situația: școlile noastre nu încurajează fotbalul, deși copiii le place mult mingea. Și noi am putea face fotbal în școli, cum face înot copiii în Australia. Cu puțină înțelegere din partea profesori-

lor, copiii talentați ar putea să îmbine foarte bine cartea cu sportul.

ȘTEFAN COVACI: În școli este de fapt interzis fotbalul. Ministerul Învățămîntului are datoria să lichideze această situație.

VICTOR STĂNCULESCU: Din păcate, organele în drept nu au înțeles — sau nu au vrut să înțeleagă — diversele demersuri ce s-au făcut și au omis din programa analitică a orelor de sport tot fotbalul. N-ar fi fost mai frumos ca premiile la sfîrșit de an școlar să conțină alături de cărți și mingi de fotbal? Cu mai multe talente din rîndurile copiilor n-aș mai avea griji cînd trebuie să-i înlocuiesc pe Ionescu și pe Dumitriu II.

TITUS OZON: Dar pe Rugiubei și pe Tuțuianu de ce i-ați ținut pe tușă? Dacă i-ați fi folosit cum trebuie, ați fi avut doi jucători buni cu care să-i înlocuiți pe cei „vîrstnici" de azi!

VICTOR STĂNCULESCU: Erau oameni tineri, a căror salarizare în producție corespundea experienței și pregătirii lor încă reduse. De acest lucru au profitat „ra-coleuri" de la unele cluburi din provincie, ademenindu-i să plece. Plecînd de la o echipă frunțasă și intrînd într-o formație inferioară, asemenea jucători nu se mai dezvoltă, ba de cele mai multe ori se ratează.

SĂ MUȚI UN OM DE COLO-COLO!

ȘTEFAN COVACI: Antrenorilor noștri le lipsește încă spiritul de creație. Ei sînt depersonalizați și aceasta din cauza rutinei, a șablonului. Nu este suficient să preiei ideile servite cu bunăvoință de la centru. Dar nici nu poți să faci muncă bună dacă trebuie să ai tot timpul bagajele pregătite. Stabilitatea antrenorilor este o problemă. Cînd rezultatele echipei nu sînt satisfăcătoare într-un moment sau altul, conducerea clubului pur și simplu schimbă antrenorul.

PAUL SAVA: Cred că federația acceptă cu prea multă ușurință schimbarea antrenorilor. Nu e bine, cînd echipa pierde un meci, să-l trimitem pe antrenor la Bacău. După meciul cu Spania, Teacă a fost mutat. Apoi iar mutat. Păi se poate să muți un om de colo-colo? Cînd mai are timpul necesar să cunoască 20 de inși pe care îi antrenează?

ADRIAN FUNDENEANU: Cluburile fac aceste mutări — nu federația — și ele constituie o mare nenorocire.

TITUS OZON: Eu sînt un antrenor mai tânăr și ca fost jucător, care am iubit cu pasiune fotbalul, îmi dau bine seama ce tre-

SOLUȚIA CARICATURISTULUI

Cred că singura soluție salvatoare care ne-a mai rămas ar fi... umorul!!! Numai apariția multor desene umoristice în legătură cu fotbalul ar mai putea remedia situația. Și iată de ce: Federația de fotbal ar fi mai destinată și nu i-ar mai crîpa pe toți... diverșii „specialiști" ad-hoc, n-ar mai avea timp de sfaturi. Cronicarii nu s-ar mai ocupa ei de glume. Antrenorii nu și-ar mai cheltui rezervele umoristice în tot felul de tactici. Înaintașii, cu gîndul la poante, ar mai greși din cînd în cînd și ar nimeri poarta...

Din păcate însă, toată lumea ia fotbalul prea în tragic. Pentru că, se pare, s-a uitat un lucru esențial: fotbalul rămîne totuși un joc.

P.S. Desenul prezent face parte dintr-un ciclu intitulat „Omul și balonul rotund" și care va apărea atunci cînd se va hotărî cineva să-l editeze...

MATTY

(Continuare în pag. 14)

Aveți grijă de copii
(Adrian FUNDE-
NEANU)

Ce ușor este să ju-
deci lucrurile din tri-
bună! (N. GEOR-
GESCU).

Frământat (Bujor HĂL-
MĂGEANU).

CU BALONUL ROTUND LA MASA ROTUNDĂ

buie să facă cei pe care îi pregătesc pentru a fi în permanență în formă. Eu știu cum trebuie alcătuită echipa. Dar ce se întâmplă? Am vrut să mă împrespățesc rîndurile echipei „Progresul”, să dau voie tineretului să se afirme. Vine însă cineva din conducerea clubului și mi-l bagă pe Dinulescu, pe Știrbei, pe Oaidă etc. Sunt jucători care și-au câștigat un renume bine-meritat, sînt demni de respect, dar nu mai pot face față cerințelor. Trebuie să lase loc tinerilor. Conducerea clubului mi-a încălcat însă atribuțiile. Cu asemenea metode de imixtiune în munca celui ce pregătește echipa să nu ne mai mirăm de instabilitatea antrenorilor! Nici eu nu sînt sigur cît voi mai rămîne la „Progresul”.

VICTOR STĂNCULESCU: Eu mă socotesc un colaborator al celor care joacă. Formula „antrenorul — Dumnezeu atot-știutor” mi se pare depășită.

VIRGIL ECONOMU: N-ar strica să încercăm să aducem antrenori străini. „Levski” din Sofia a apelat la cehoslovacul Vitlacyl. Grecii l-au luat pe maghiarul Bukovi. Polonezii — pe francezul Jean Prouff.

TITUS OZON: Nu zic nu. Antrenorul străin, fiind mai independent față de conducerea cluburilor, s-ar putea opune oricăror imixțiuni, spunînd: „Nu cunosc pe nimeni. M-ați chemat aici, fac ce trebuie și ce cred de cuviință”. De altfel, mulți dintre antrenorii noștri, lăsați să gîndească limpede, ar face treabă bună. Dar dacă te trage încoace și încolo nu se poate.

ÎN LABORATORUL LUI HERRERA

VIRGIL ECONOMU: N-am spus că antrenorii noștri sînt de vină. Dar este o situație reală: dacă nu le dai posibilitatea să se documenteze, nici nu te poți aștepta să facă mai mult. Ei ar trebui trimiși în schimb de experiență în străinătate.

ȘTEFAN COVACI: În ultimii trei ani mulți antrenori au avut posibilitatea să vadă meciuri peste hotare. Dar au văzut numai piesa, fără să vadă și repetițiile, pregătirea spectacolului. Cred că n-ar fi fost greu, de pildă, să trimitem trei antrenori care să-l asiste pe Herrera în chiar laboratorul său de creație.

MIRCEA TUDORAN: Ce posibilități de documentare au antrenorii? Pînă acum lipseau cărțile. Anul acesta însă au apărut trei. Federația publică și ea un buletin tehnic, care apare însă cu mare întârziere. Filmele tehnice se folosesc încă pe scară redusă. Silviu Ploieșteanu propunea cîndva înființarea unor centre regionale de documentare, ceea ce nu e rău.

VIRGIL ECONOMU: De ani de zile se simte nevoia unei reviste de fotbal, care să poată releva pe larg problemele importante ale acestui sport din țară și din străinătate.

ANDREI RĂDULESCU: E bine că unele reviste literare au rubrică de sport, dar depinde cum. Dacă în „Contemporanul” tovarășul Mazilu — pentru care am loată stîmă ca scriitor — rezervă o jumătate de articol lui Baboie, nu ne ajută cu nimic. Din păcate și spațiul acordat fotbalului de „Sportul popular” este insuficient. Pe deasupra, nici calitatea cronicilor nu este întotdeauna la un nivel satisfăcător. Fără o publicație dedicată exclusiv fotbalului, nu se mai poate.

POFTA DE GOLURI

NICOLAE GEORGESCU, jucător la „Rapid”: Am văzut meciul de la Praga la televizor. Băieții noștri au ratat multe situații de gol. Aceasta este o problemă centrală: nu se marchează goluri. Rezolvarea nu poate veni decît printr-o muncă temeinică la cluburi. La echipa noastră rezultatele se vor vedea în curînd. Ionescu și Dumitriu erau mereu criticați că nu trag la poartă. Acum ei exersează zilnic. Dumitriu a și început să marcheze.

ȘTEFAN COVACI: Doriința de a marca trebuie să o ai de la o vîrstă fragedă. La 17 ani Georgescu era deja un jucător eficient. Venit de la Cîmpina la București, el s-a remarcat, încă de la debutul în echipa națională, prin frecvența golurilor înscrise. Mi-amintesc și de debuturile mele. Jucam alături de consacratul Ronay. La prima mea mare ocazie de a marca, singur cu portarul în față, m-am simțit trîntit la pămînt. În secunda următoare, mingea poposea în plasă. Ridicîndu-mă, Ronay, autorul golului, mi-a spus: „Puștiule, abia ai început fotbalul și ai tot timpul înaintea ta — dar vremea mea e pe ducă”. Acesta e un exemplu tipic pentru ce înseamnă la un jucător pofța de goluri. Asta ne lipsește: pofța de goluri.

TITUS OZON: Mie mi-a plăcut cum au jucat băieții la Praga, mai ales în prima repriză. Dar racila cea mai mare este că jucăm bine doar pînă în fazele de finalizare. Cum ajungem în fața porții, uităm ce avem de făcut.

VIRGIL ECONOMU: În fotbalul modern e nevoie de cupluri de înaintași, al căror joc să fie orientat direct pe poartă.

GEORGE CRIGORIU: Tocmai de aceea nu înțeleg cum de a fost selecționat Ionescu fără Dumitriu? E ca și cum ai descompleta un cuplu sudat, cum este, de exemplu, un duo muzical consacrat.

ȘTEFAN COVACI: Dumitriu ni s-a părut prea fragil pentru apărarea masivă a cehilor. Iar Ion Ionescu nu a corespons, după propria sa mărturisire, din pricina emotivității exagerate. Noi credeam că la 5 ani după debutul său în echipa națională, traciul era firesc să-i treacă.

VALOARE SAU FORMĂ?

GHEORGHE CONSTANTIN: Consider că pentru echipa națională nu trebuie să conteze în primul rînd forma, ci valoarea jucătorilor. Ce folos că unul e în formă momentană dar n-are o valoare stabilă? În schimb, orice jucător valoros, într-o săptămînă de antrenament, poate să-și recapete forma.

VIRGIL ECONOMU: Pe vremuri, Vințilă juca uneori, slab la club, dar știam că în echipa națională se luptă ca un leu, deoarece avea clasă. Dar aceasta nu e o regulă generală.

ȘTEFAN COVACI: Cazul lui Ghergheli este asemănător.

noi, juniorii. Veneam eu, un puști, și jucam contra lui Juhasz, îl driblam pe Lupaș, ba uneori chiar îi băgam gol lui David! Avînd în față un jucător mare îl imitam, căutam să fac chiar mai mult ca el. Așa am ajuns să-l copiez pe Humiș și nu regret.

TITLURI CÎT TOATĂ MANȘETA

GHEORGHE CONSTANTIN: E nevoie de personalitate în fotbal. E adevărat că e vorba de un joc colectiv, dar cunosc multe exemple cînd un singur jucător sau doi au dus echipa la victorie, deși au jucat 11! Sînt jucători de valoare mare care salvează un meci, așa cum sînt actor mari care pot salva o piesă. Inchipuți-vi „Apus de soare” fără un Calboreanu în rolul lui Ștefan cel Mare! Ce bine ar fi să avem cîțiva Calboreanu, Birlic sau Beligan și fotbal!

PAUL SAVA: Ce-ați zice dacă un comentariu în „Sportul popular” ar fi în titlul așa: „Constantin — strălucitor în

INVITATUL A RĂSPUNS PRIN TELEFON DE LA PRAGA

Sînt la Praga unde ecurile meciului cîștigat cu cîteva zile în urmă de țara gazdă unduiesc încă în cafecele și berările Orașului de Aur. După victoria asupra echipei României, optimismul a început să îmbujoreze fețele palide ale iubitorilor de fotbal cehoslovaci. Ziarele scriu că fotbaliiștii români au fost adversari periculoși și tocmai faptul acesta le dă un temel în plus de încredere în noua lor echipă națională. Acum cehoslovacii speră să bată pe portughezi la Lisabona.

Știu că acasă înfrîngerea a produs multă amarăciune. Trist și îngîndurat, m-am plimbat și eu după meci pe malurile Vitavei. Oare nici cînd jucăm ceva mai bine nu putem cîștiga? Jocul acesta ne-a arătat că rezervorul nostru fotbalistic n-are încă valoarea cerută de marile confruntări internaționale. Avem jucători vajnici, un inimos ca Dan Coe, un spiriduș ca Popa, un neobosit ca Ghergheli, un robot ca Sasu și totuși clasa internațională de prim rang ne lipsește. Ziarele pragheze scriu că Pircălab e cea mai bună extremă din Europa. Pircălab știe și el că este un fotbalist de superclasă. Lui îi dăunează această solitară remarcă, iar nouă nu ne ajunge. Mai vrem și alți jucători de același calibru. Cine să ni-l ofere oare? Marea majoritate a secțiilor de fotbal ale cluburilor n-au nici condiții și nici interes să crească jucători. Ele aleargă după fotbaliiști gata formați. Dacă secțiile de fotbal muncesc 7-8 ani și scot cîțiva jucători de suprafață, la vîrsta de 18 ani aceștia pleacă la una din cele șapte „Științe” din categoriile A și B sau la stagiul militar, unde au condiții să joace și fotbal. Care părinte, după ce crește un copil pînă să ajungă în pragul facultății, vrea să-l cedeze gata crescut altui părinte? Iată una din cauzele pentru care talentele din fotbalul nostru se dezvoltă spontan, insuficient.

Secțiile de fotbal ale cluburilor trebuie să devină ele însele celula vieții acestui sport, cluburi de fotbal, pentru a nu mai fi organisme semiparalizate. Trebuie să înviem neapărat acest organism la o viață activă, cloocitoare. O astfel de reformă, înființarea de cluburi de fotbal, trebuie făcută chiar dacă vom învinge echipa Turciei la Istanbul și pe aceea a Portugaliei la București, căci altfel apele s-ar liniști din nou, ca întotdeauna după victorii.

Să tulburăm apele și după succese, iată ceea ce ne mai trebuie pe lîngă multe altele!

Aurel NEAGU

CRISTIAN MANTU: Tocmai la capitolul valoare stăm prost. Sînteti de acord cu mine că jucătorii care nu sînt în stare să țină 2 minute mingea în aer nu au ce căuta pe un teren de fotbal? Văd că tov. Covaci mă aprobă. Atunci întrebăți-l pe tov. Lăpușneanu: cîți jucători de la „Farul” pot face acest lucru? Nici unul! Și „Farul” e o echipă din divizia A. De ce federația dă voie unor asemenea jucători să joace?

ȘTEFAN COVACI: Federația nu se poate substitui conducerilor cluburilor. Problema ridicată de tov. Mantu există, dar rezolvarea ei nu ne incumbă.

MIRCEA TUDORAN: Mi se pare că tovarășul Constantin își pledează propria cauză. După mine, criteriul de selecție rămîne îmbinarea valorii cu forma.

CRISTIAN MANTU: Înaintea meciului de la Praga noi am aflat din raportul observatorului federal că, la Baia-Mare, Sasu a jucat foarte slab. Cînd am vrut să relatăm acest fapt, am fost sfătuiți de federație să nu demobilizăm jucătorii.

ADRIAN FUNDENEANU: Dar nici să publicăm luni ceea ce puteam și trebuia să spunem înainte de meci...

VIRGIL ECONOMU: În privința alcătuirii echipei naționale, eu pledez pentru un selecționar unic. Chiar și englezii, cu seculara lor tradiție în fotbal, au renunțat la consilii și l-au investit pe antrenorul Alf Ramsey, succesorul lui Winterbottom, și cu funcția de selecționar unic.

FOTBALUL ARE IDOLI

ANDREI RĂDULESCU: Dacă vrem să atingem un bun nivel internațional, trebuie să învățăm încontinuu, cei slabi de la maeștri, cei tineri de la vîrstnici. Să părăsim ideea că trebuie să contractăm meciuri numai cînd avem șanse de victorie. Nu e nici o rușine să fii învins de „Santos” sau de „Internazionale”. Cînd mi-am început eu cariera, antrenorul obliga echipa I să joace săptămînal cu

meciul de ieri! ? Dar, în realitate, luni ziarul apare cu titluri de felul acesta: „Steaua-Rapid 2:0” (risete). Lui Pele și Di Stefano ziarele le consacra locuri de frunte, titluri cît toată manșeta, fotografiile pe o jumătate de pagină.

GEORGE CRIGORIU: Și noi am avut, în anii din urmă, un Ozon, un Pet-schovski, care erau adulați de public și care erau în fond marile vedete ale fotbalului nostru. De ce să ne ferim să vorbim în presă despre marea noastră jucător X și să nu-l prezentăm tineretului, cu toată istoria vieții lui, romanțată sau nu? Dacă se pune problema vedetei în arta spectacolului, de ce nu s-ar pune și în fotbal?

PAUL SAVA: Popularizarea marilor talente presupune evidențierea calităților lor morale. În toate poveștile despre Pele se vede că în afară de „foglia secca” și fentele sale celebre, el duce o viață exemplară.

CRISTIAN MANTU: Adevese ne e greu să găsim un jucător pe care să-l popularizăm, de teamă că a doua zi să nu facă vreo borboacă. Cum să-l dai de exemplu pe Ivansuc, mare amator de alcool?

TITUS OZON: Cred că Varga, un autentic talent al fotbalului nostru, nu trebuia lăsat să ajungă acolo unde a ajuns. De la început trebuiau luate măsuri educative, să fi fost ținut mai strîns legat de colectivul său de muncă. Ce a făcut federația, ce a făcut clubul pentru el?

ECHIPELE NU SE NASC ÎN EPRUBETĂ

ANDREI RĂDULESCU: Fără îndoială, un rol primordial în buna rezolvare a problemelor fotbalului revine federației și cluburilor. Consider că este necesară o oarecare autonomie organizatorică a federației de fotbal. Această situație ar trebui creată cluburilor de fotbal, care să-și poată rezolva singure problemele

tehnice, organizatorice și financiare. Această măsură nu se poate desfășura decât cu oameni competenți. Așa vom avea cluburi puternice, așa vor apărea valorile, pentru echipa națională.

VIRGIL ECONOMU: Sint și eu de asemenea pentru o oarecare autonomie organizatorică bine înțeleasă a federației de fotbal, precum socotesc că pentru a avea o bună echipă națională trebuie să existe 10-11 echipe puternice de club în campionat. O echipă națională care nu se bazează pe cluburi puternice este o echipă creată în eprubetă și rezultate prea mari nu poate să aducă.

ȘTEFAN COVACI: Noi ducem lipsă de conducători competenți de club. Este cunoscut faptul că niciodată o echipă mare nu a făcut conducători mari, ci invers.

CRISTIAN MANTU: Dar federația, începând cu președintele ei și terminând cu tov. Covaci se ocupă numai de echipa națională. Și cel puțin dacă această preocupare în sens unic ar da rezultate!

Revista „Flacăra” a ales tema acestei mese rotunde nu pentru fotbal în sine. În definitiv, toate disciplinele sportive ne stau la inimă, ca și fotbalul. Dar nu putem trece cu vederea faptul că fotbalul a devenit distracția și pasiunea de predilecție a milioane de oameni. Situația fotbalului românesc suscită numeroase și legitime nemulțumiri din partea iubitorilor de sport. Trebuie să recunoaștem că prea puțini împărtășesc optimismul imperturbabil a fișat — și la această masă rotundă — de către unele oficialități ale fotbalului. Din discuțiile purtate de cei prezenți la masa rotundă s-au desprins câteva probleme care merită să fie subliniate:

— preocupare permanentă pentru creșterea și urmărirea tinerelor talente;

— condiții deosebite pentru jucătorii frunțași;

— antrenorilor mai multă independență și cât mai numeroase materiale documentare;

— cluburi puternice cu conduceri pricepute;

— confruntări cât mai dese cu echipe de renume mondial.

Iată numai o parte din propunerile făcute de cei prezenți la masa rotundă, care ar fi bine să intre în atenția forurilor competente.

Oricât ne-am străduit, în multe ore cât am stat împreună, nu am reușit să epuizăm inepuizabilele probleme ale fotbalului. Mîine, ca și astăzi, alți specialiști și alți nespecialiști se vor întruni în jurul altor mese rotunde, punînd în joc eterna pasiune pentru fotbal. Pentru pasionații fotbalului nu există nici o dată minutul 90!

La tușă:

Victor BÂNCIULESCU
Paul SLĂVESCU

„MONDIALELE” PESCARILOR

— Cum ați câștigat campionatul mondial de pescuit staționar? — a fost întrebare după competiție Liviu Banciu, antrenorul echipei române.

— Simplu: echipa noastră (I. Pană, M. Stoenescu, N. Enache, Al. Vegh și B. Fiu) s-a dovedit a fi cea mai omogenă dintre toate cele 15 echipe participante. Francezii Robert Tesse și Henri Guiheneuf s-au clasat la individual pe locurile 1 și respectiv 5, dar i-au „tras” înapoi Jaques Martin și Raphael Fontanet, care s-au clasat pe locurile 54 și 55, în vreme ce românii s-au grupat toți în prima parte a clasamentului. Cu alte cuvinte, oricît de bun ar fi un concurent, nu poate trage echipa după el...

Cel mai mare pește (peste 1100 g) în această competiție a fost prins de Robert Tesse, — campion mondial — cel mai mic pește (2 g) a fost prins de concurentul iugoslav Dragan Todorov. Deși era singurul pește pe care l-a prins, acesta nu a fost ultimul clasat; cinci dintre concurenți n-au prins nici un pește!

Nu se știe cum, de la Frankfurt pe Main toate coletele care conțineau unelte pescărești ale echipei engleze au luat calea Singaporei! Nu-i greu de presupus moralul echipei engleze sosite la

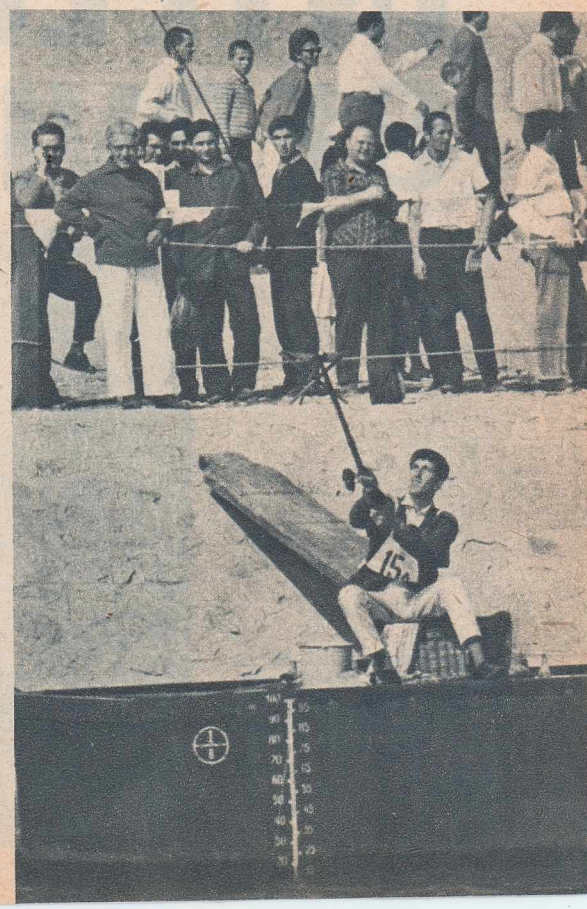
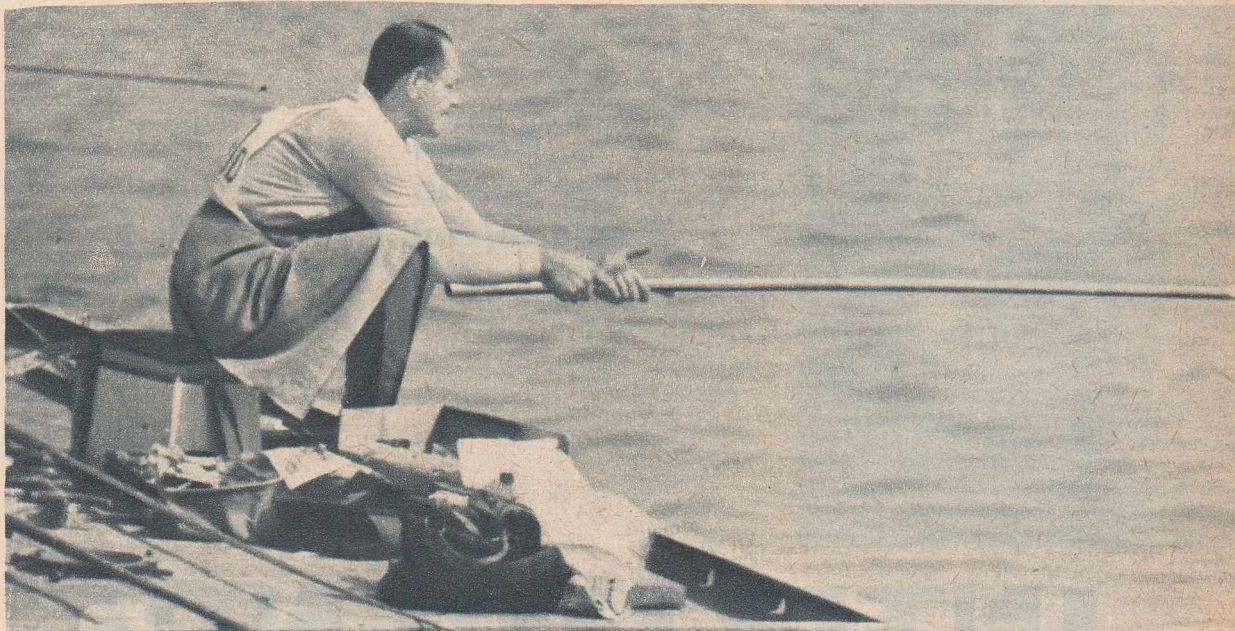
Galați fără unelte și decise să nu participe la competiție. Săritori la nevoie însă, concurenții români și apoi cei italieni le-au pus la dispoziție concurenților englezi vergi, mulinete, cîrlige, momeli și tot ce mai trebuia, „pe alete”. Englezii au primit, au mulțumit cu sobrietatea care-i caracterizează, iar în dimineața campionatului ofereau concurenților români și italieni momeli englezești: peste noapte, coletele rătăcite au ajuns la Galați.

„...15 000 de spectatori, iată cea mai mare cifră înregistrată vreodată la un campionat mondial de pescuit staționar. Este și acesta un record, o cinste, atît pentru C.I.P.S. cît și pentru țara organizatoare” — a spus Karl Kreitschi, președintele C.I.P.S., în încheierea festivității de decernare a premiilor cîștigătorilor celui de-al XII-lea Campionat mondial de pescuit staționar de la Galați.

I. CÎRCIU

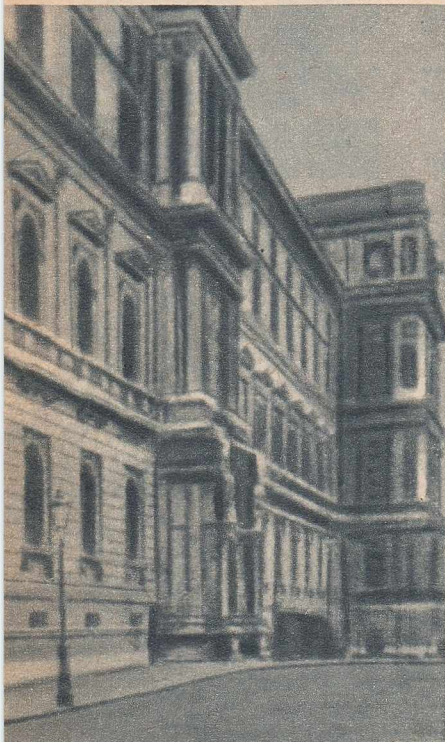
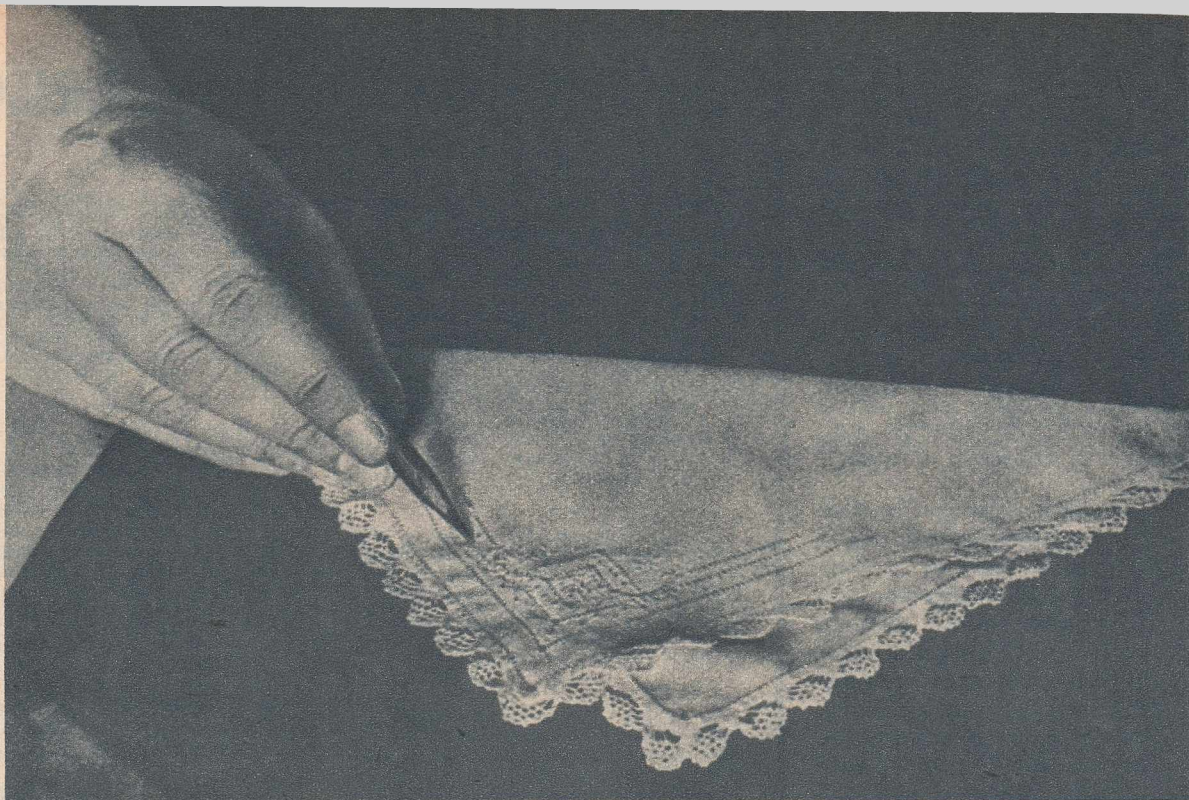
În imaginile alăturate, câteva instantanee de la Campionatul mondial de pescuit staționar.

Fotografiile de Ștefan PETRESCU

Dantela acestei elegante batiste – folosite de unul din agenții Intelligence Service-ului în timpul primului război mondial – reprezintă un desen strategic.

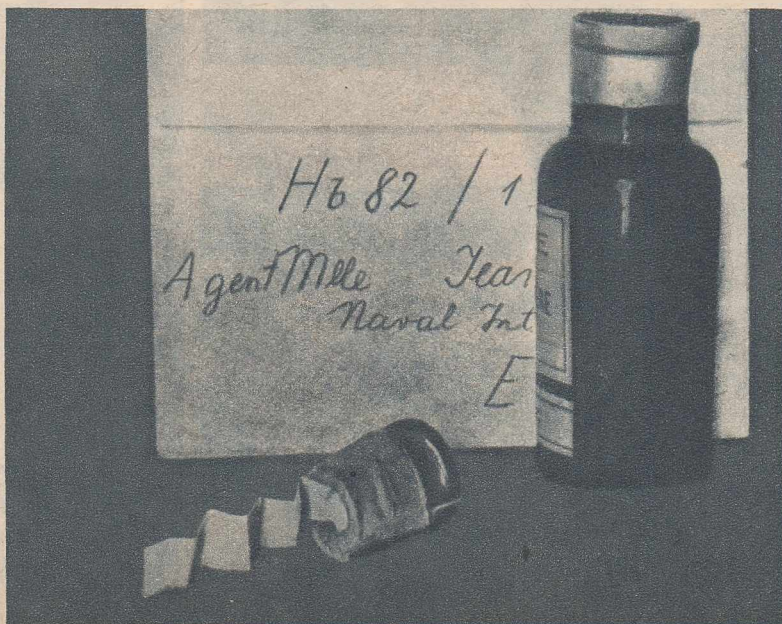
La parterul acestei faimoase clădiri de pe Downing Street, Londra, se afla, la începutul primului război mondial, sediul Serviciului de spionaj al Ministerului de Război.

Pagini din istoria spionajului (V)

„INTELLIGENCE SERVICE”

Mesaj secret găsit la o agentă a lui Intelligence Service. Hîrtia era ascunsă în dopul unei sticle de medicamente. Fotografia a fost făcută de Prefectura poliției din Berlin, în timpul primului război mondial.

La 5 august 1914, adică a doua zi după ce Anglia declarase război Germaniei, serviciul secret britanic a arestat douăzeci și doi de spioni germani și două sute de agenți a acestora. Era un succes deosebit căci după însăși mărturia documentelor oficiale germane descoperite după primul război mondial, la 4 august 1914 nu existau în Anglia decît douăzeci și șase de spioni principali și două sute de „subspioni”. Patru agenți-șefi, printre care și dirigitorul aparatului de spionaj german din Marea Britanie, Steinhauer, au reușit, după cum am arătat într-un articol trecut, să fugă în ultima clipă.

Poate părea curios, dar fapt este că în momentul cînd tunurile au început să bubuie pe fronturile primului război mondial Serviciul secret al Kaiserului nu mai dispunea în mod practic de nici un agent pe teritoriul insulelor britanice... Serviciul secret britanic raportase o mare victorie.

UN MECANISM COMPLEX

Serviciul englez de spionaj și contraspionaj, cu adînci rădăcini în evul mediu, s-a întărit mai ales în anii care au urmat revoluției franceze. În acea vreme burghezia engleză și-a trimis pe cei mai buni agenți în Franța, în primul rînd la Paris și în porturile maritime. Agenții lui William Pitt „tînărul”, primul-ministru englez, dușman neîmpăcat al revoluției franceze, formau o adevărată armată, ajungînd peste tot, infiltrîndu-se în toate partidele politice. Revoluționarii francezi se plîngeau de faptul că „aurul lui Pitt este de vină că există neînțelegeri printre patrioți”. Un raport de poliție datat din 7 iunie 1795 vorbește despre spionii Angliei în termenii următori :

„Este limpede că în tot Parisul mișună în momentul de față oamenii lui Pitt. Mulți dintre ei se prezintă drept sud-americani. Pentru a se sustrage atenției poliției, ei nu locuiesc în hoteluri, ci închiriază apartamente în case particulare. Se pare că dușmanii eterni ai Franței se înfillesc acolo și se înțeleg cu teroriștii pe care-i susțin dîndu-le mulți

... Se spune că vederile acestor ni sînt determinate de frica înfrîngă de Franța republicană... r cînd, după mulți ani de luptă le intrigi, burghezia engleză a it în fine să-l înfrîngă definitiv Napoleon, politica britanică și-a nbat obiectivul. „Inamicul nos- sibil a devenit, pentru prima , nu Franța, ci Germania” — Winston Churchill în „Memo- sale, referindu-se la această adă. În consecință și eforturile icului secret britanic au început dirijate în această direcție.

erviciul de spionaj englez este scut în general sub denumirea *Intelligence Service*. Or, contrar rii celor neinițiți, nu este vorba o organizație unică, centralizată. bia din 1855 *Intelligence Service* tratat în faza sa „modernă”, o i cu crearea lui *War Office Intelligence Department* (Serviciul informații al Ministerului de boi). În momentul izbucnirii pri- ui război mondial mecanismul *Intelligence Service*-ului se prezenta elul următor:

War Office Intelligence Depart- nt, numit, pe scurt, *Secret Ser-*, se ocupa cu organizarea spio- lui, în timp ce contrasponajul nca dra în *Special Branch of Scot- l Yard*. Cît despre serviciile se- ale lui *Foreign Office* (Minis- ul de Externe) și cele care lucrau cadrul lui *Colonial Office*, *India ice* și *Board of Trade* (Ministerul nerțului), precum și *Naval Intelligence Department*, spionajul al, ele acționau în mod absolut ependent, bucurîndu-se fiecare o autonomie completă. Această ependență își avea avantajele, dar lezavantajele ei. În timpul primu- război mondial nu o dată s-au cazuri cînd agenții *War Office*- i concu r au pe acei ai unui alt viciu secret, de pildă în obține- „bunăvoinței” unui șef arab, zînd că rivalul reprezintă o pu- străină...

n afara celor mai sus-enumerate, viciul secret britanic mai dispu- de o secție care supraveghea lurile submarine, liniile de nave- ie, stațiile de telegrafie fără fir m.d. Efectivul acestei secții: mii tehnicieni, de cunosători de bi străine etc. Și, în fine, o sub- ie specială cu sarcina de a asi- a legăturile între *War Office* *Intelligence Department* și celelalte ii ale serviciului secret. La sfîr- ul războiului în această subsecție rau 6 000 de ofițeri.

ără îndoială, cel mai important leu al *Intelligence Service*-ului *War Office*, a cărui dezvoltare orează mult experienței dobîn- e în India și în războiul cu burii (1899-1902).

„AVENTURILE MELE CA SPION”

Lordul Kitchener, comandantul al trupelor britanice din Africa Sud, a înființat acolo un așam- it „Comitet pentru pace”. Să fi t oare vorba de o instituție umar- ară? Comunicatele din epoca răz- iului anglo-bur arată că burii îi pușcau pe toți prizonierii cunos- i ca membri ai acestui comitet. ci „Comitetul pentru pace” al dului Kitchener era, în realitate, organizație de spionaj...

Winston Churchill și Richard rding Davis, care au participat campania din 1899-1902 în cali- e de corespondenți de război, zvăluie unele aspecte din meto- le englezilor. De pildă, ei angajau stori cafri și zuluși care se strecu- i cu turmele lor peste liniile bu- or și aduceau rapoarte scrise pe căți mici de hîrtie, răsucite în așa încît să poată fi ascunse într-o obitură săpată într-un băț și aco-

perită cu lut. Alți africani care fă- ceau spionaj pentru englezi aveau asupra lor o pipă în care, sub tutun, se ascundea hîrtia cu mesajul. Dacă se ivea vreun pericol, ei își a- prindeau pipa și distrugeau corpul delict. Lordul Baden-Powell, apăra- torul orașului Mafeking și expert în arta spionajului, elogiază pe zulusul Jan Grodbom, care a adus mari ser- vicii spionajului englez.

Lordul Baden-Powell a devenit cunoscut ulterior mai ales prin miș- carea de „cercetași” înființată de el, careia i s-a făcut o intensă și sis- tematică propagandă. Mișcarea „boy- scouts” s-a răspîndit în lume în preajma și după primul război mon- dial. În ciuda afisării unor lozinci umanitariste — „Nici o zi fără o faptă bună!” — și a unor preocu- pări sportive, ea era în fapt o orga- nizație paramilitară burgheză, pusă în slujba telurilor reacționare.

În cartea sa intitulată „*My Ad- ventures as a Spy*” (Aventurile mele ca spion) lordul Baden-Powell nu-și ascundea intenția de a crește o ge- nerație de spioni pentru Imperiul britanic. Cartea aceasta, un adevărat manual pentru agenți secreți, este plină de reguli de comportament în diferite ocazii. „Un spion — spune el — trebuie să știe astăzi să vor- bească pe nas, iar mâine să aibă o voce clară; el trebuie să știe să afișeze ba ticuri nervoase, ba o față impasibilă” ș.a.m.d.

După crearea Antantei Cordiale și în urma evenimentelor care au pre- cedat primul război mondial, *War Office* și-a îndreptat atenția mai ales asupra Germaniei, Austro-Ungariei și Turciei. Între 1910 și 1911 lordul Baden-Powell se plimba adesea pe coasta dalmată, culegînd informații asupra puterii de foc a bateriilor fortăreței de la Cattaro. Venerabi- lul lord și-a luat aici înfățișarea u- nui nevinovat dar pasionat vînător de fluturi! Materialul folosit de el: un caiet de desen și clasică plasă de prins fluturi, iar în caiet, crochiuri foarte amănunțite ale aripilor acestor gingașe zburătoare...

CENTRUL DE PE CONTINENT

Centrul de pe continent al servi- ciilor de spionaj și contrasponaj engleze se stabilise în Olanda, bi- rou central aflîndu-se la Rotterdam, în cele 15 camere ale firmei „*Uranium Steamship Co.*” Această vastă organizație „comercială” trimitea spre alte țări numeroși „voiajori co- merciali”. Conducerea „firmei” se găsea în mâinile căpitanului Tinsley care, mai tîrziu, în 1915, a organizat și în Elveția o rețea de spionaj nu mai puțin vastă.

Unul din punctele de sprijin ale organizației din Elveția fusese camuflat sub egida unei firme com- erciale: S.S.S. (*Société Suisse de Sur- veillance*), iar altul sub masca unei școli de limbi moderne care func- ționa la Berna, cu sucursale la Zürich și Basel. „Școala” a fost în- chisă de autoritățile elvețiene în a- prilie 1916. Pînă atunci, principala sarcină a agenților englezi din El- veția era observarea bazei dirijabi- lelor germane de la Friedrichshafen. Primul atac al avioanelor britanice împotriva halelor faimoaselor zepe- line a fost executat la 21 noiembrie 1915, în urma indicațiilor unui mon- tor de origine elvețiană, Rieser, aflat în slujba spionajului britanic.

FOC ÎN BUZUNARUL ATAȘATULUI NAVALI

În ultimul deceniu al secolului trecut, cînd agenții diferitelor ser- vicii secrete britanice nu erau încă prea numeroși și nu aveau expe- riența necesară, s-au înregistrat cazuri care au presărat cu povești hazlii

memoriile diplomaților și ale foști- lor spioni. Așa s-a întîmplat de pildă cu generalul Aston, care spre 1890 a primit sarcina să procure infor- mații despre armamentul francez.

„În această epocă — scrie gene- ralul Aston — se vorbea mult de- spre un nou exploziv francez, meli- nita, care avea să revoluționeze arta războiului. Nouă ne era permis să comandăm orice carte străină care putea să furnizeze informații necesare Amiralității. Așa că, în mo- mentul cînd am văzut un anunț despre apariția unei cărți cu titlul „*Melinita*”, am comandat-o și, fără să mă uit prin ea, am expediat-o lui R. D. Awdry, secretarul adjunct al Amiralității. Puțin timp după a- ceea mi s-a înapoiat volumul și am văzut că este vorba de un roman francez de factură ușoară, destul de dubios, avînd pe copertă un por- tret desenat al eroinei — *Melinita*! Alăturat, citeva rînduri ale secreta- rului adjunct: «Oare astfel de ma- teriale intră în atribuțiile noului serviciu de informații?»”.

Un atașat naval, invitat la ex- perimentarea unui obuz perforant străin, de fabricație secretă, a bă- gat în buzunar o schiță de obuz cu intenția de a o trimite în Anglia pentru analiză. Puțină vreme după aceea, spre marea haz al spectato- rilor — ofițeri superiori și diplo- mați — o diră subțire de fum a început să se degaje din uniformă de gală a atașatului. Schița era încă prea încinsă cînd diplomatul o vî- rise în buzunar...

Trebuie subliniat însă că aseme- nea episoade „romantice” nu repre- zintă nici oglinda fidelă a epocii în care s-au desfășurat și nici nu ca- racterizează esența activității ser- viciului secret britanic. La în- ceputul secolului nostru, politica ma- rilor puteri se elabora îndărătul uși- lor capitate ale sediilor marilor monopoluri. Drept urmare, și obiecti- vele serviciilor de spionaj deveniseră mult mai largi, depășind sfera pur militară și purtînd amprenta intereselor trusturilor. *Intelligence Service* a apărut cu strășnicie interesele marelui capital britanic și a jucat un rol însemnat în pregătirea și apoi în menținerea cuceririlor colo- niale, în organizarea de comploturi și diversivmîi îndreptate împotriva luptei de eliberare a popoarelor. Răs- foind filele istoriei ies la iveală ne- numărate uneltiri, acțiuni de corrup- ție, provocări și multe alte crime comise de *Intelligence Service*. În cursul altor articole vom avea prile- jul să revenim la aceste fapte, des- prînse din „biografia” serviciului secret britanic. Deocamdată să amin- tim un episod, poate mai puțin cu- noscut, care arată limpede rolul ju- cat de *Intelligence Service*, ca unealtă a monopolurilor, la începutul secolului XX.

Cînd lumea capitalistă și-a dat seama de importanța petrolului, în- deosebi pentru flota de război, Ma- rea Britanie a început să acorde și ea un mare interes acestei materii prime. Anglia dispunea la începutul secolului de cea mai importantă flotă militară și comercială din lume și Amiralitatea britanică știa că răz- boiului care se apropia va reclama din partea escadrelor de luptă și chiar a vaselor comerciale viteză sporită și lărgirea razei lor de acțiune. Și se mai știa că flota care va înlocui cărbunele cu petrolul își va mări eficiența militară cu cincizeci la sută. Atunci s-a trecut cu înfrigu- rare la prospectări petroliere pe tot întinsul Imperiului britanic, dar fără rezultat. În acel moment „*Royal Dutch*” al lui Deterding, a doua companie petrolieră din lume după „*Standard Oil*”, încheie un acord cu Amiralitatea britanică. Conform înțelegerii, „*Royal Dutch*” înfiin- țează baze strategice pe tot globul

în vederea aprovizionării cu petrol a flotei maiestății sale. Dar toate acestea nu sînt suficiente. „*Progra- mul lui Churchill*” cere mult mai mult. „*Scopul final al politicii noas- tre — spunea Winston Churchill — constă în aceea ca Amiralitatea noastră să fie singurul proprietar și exploatare al tuturor zăcămintelor de petrol de care are nevoie. Din acest motiv va trebui să acumulăm în țară cantități de petrol suficiente pentru nevoile noastre militare...*” Scurt dar elocvent. Pentru ca acest program să fie realizat, trebuia cu- cerit și petrolul persan. Și în această bătălie a fost aruncat *Intelligence Service*.

ACȚIONAR: INTELLIGENCE SERVICE

Cînd primii căutători de petrol au apărut la granița Persiei, pe care marele poet persan Hafiz o cîntase ca „împărăție a rozelor și a vinului”, țevile ruginite a o sută de tunuri așezate în marea piață din Teheran amenințau — desigur numai sim- bolic — cele patru coituri ale lumii. Afară de această podoabă marțială, nici un tun nu mai era de găsit în toată țara și nici un vas de luptă nu plutea pe valurile mărilor care scăldau coasta Persiei. Astfel, Per- sia a căzut ușor pradă setei de pe- trol a trusturilor occidentale.

În 1901 a apărut pe aceste me- leaguri canadianul William Knox d'Arcy, francez de origine dar de- venit cetățean britanic. Și pentru că dispunea de bani, în scurt timp el a obținut dreptul exclusiv de pros- pectare pentru întregul teritoriu al țării, cu excepția celor cinci provin- cii din nord. În curînd, în sudul Persiei, în condiții destul de dis- crete, își începe activitatea mica so- cietate „*Burmah Oil Co.*”, care, ofi- cial, vindea petrolul extras din In- diile britanice. William Knox d'Arcy a apărut deci în Persia tocmai a- tunci cînd Amiralitatea britanică în- cepuse să caute cu înfrigurare pe- trol în toate colțurile lumii. D'Arcy nu este singurul agent englez care a căutat să obțină o concesiune pe- trolieră în Persia, dar este primul care a reușit s-o obțină.

În momentul cînd documentul de concesiune era semnat de șahul Persiei, „*Burmah Oil Co.*” dispăru de pe firmament... Nu mai era ne- voie de ea. Se înființă în schimb o nouă societate: „*Anglo-Persian Oil Company*”, a patra companie petro- lieră din lume! Cine erau acțio- narii? Acest detaliu nu se află de- cît în mai 1914, cînd războiul mon- dial devenise inevitabil. Cincizeci și șase la sută din capitalul lui „*Anglo- Persian*” se găsea în mâinile Amira- lității britanice și ale *Intelligence Service*-ului!

Intelligence Service, în ceea ce privește izvoarele fondurilor sale, era independent de Ministerul de Externe și de Parlament. El avea propria sa avere, mari proprietăți, sume însemnate depuse la diferite bănci. Dacă un agent al lui punea mîna pe un document important, serviciul secret nu-l ceda gratuit nici Amiralității, nici statului-major.

Și în același an decisiv, 1914, pri- mul incontestabil succes de mare anvergură al *Intelligence Service*-ului, în luptă directă cu agenții străini care operau în Anglia, a fost cea „aruncare de plasă” de la 4 august 1914, despre care vorbeam la început și care s-a soldat cu prin- derea tuturor agenților germani din insulele britanice. Dintr-o dată, Germania a rămas fără nici un „con- tact” direct cu Anglia, ceea ce, după părerea experților militari ger- mani, a însemnat pierderea bătăliei de la Marna „cu o zi mai devreme”.

Ion ASZODY

CE FACE DUPĂ ORA

ARE
CUVÎNTU
PIATRA-
NEAMȚ

Noul, frumosul dar și cvasi-
unicul cinematograful „Ple-
tricița”.

3?

Rodica Lazăr

Irina Hirte

Vechiul și patriarhalul oraș al lui Calistrat Hogaș își schimbă înfățișarea cu fiecare zi. Piatra-Neamț, orașul industrial și modern de astăzi, cunoaște un nou ritm de viață, ritmul viu al epocii socialiste. În acest ritm se construiește, în acest ritm produc uzinele nou ridicate în apropierea orașului. Și cu cât activitatea din toate domeniile este mai trepidantă, cu atât apar mai necesare acțiunile și măsurile menite a asigura, mai ales tineretului, mijloacele de odihnă și amuzament. Despre această problemă s-a discutat la masa rotundă pe care redacția noastră a organizat-o la Piatra-Neamț.

Mai întâi însă să vă prezentăm pe interlocutoarele noastre — pentru că la această masă rotundă am invitat șapte tinere. Iată-le: Rodica Lazăr, funcționară, Irina Hirte, profesoară, Elena Ciobanu, tehniciană, Elena Petrescu, lucrătoare în comerțul cooperatist, Felicia Braga, tehniciană, Elisabeta Petrescu, asis-

tentă medicală, Tereza Gherghel, tehniciană.

Și acum...

Reporter: Ce faceți, stimate tovarășe, după ora 3?

Rodica Lazăr: E timpul prea scurt pentru câte am vrea și am putea face. În principal însă timpul liber se împarte între gospodărie și distracție.

Irina Hirte: O paranteză: Rodica e una din artistele amatoare „de vază” ale Pietrei-Neamțului. Așa că parte din timpul ei liber e dedicat timpului liber al altora.

Reporter: Cu atât mai bine; tovarășa Rodica vorbește în cunoștință de cauză. Poate că se va referi în cuvântul său la Teatrul de stat din Piatra — cel mai tânăr teatru al țării.

Rodica Lazăr: Chiar aveam intenția. Teatrul nostru are un repertoriu — cred eu — interesant, bine alcătuit pentru un oraș tânăr, pentru un public format din tineret: „Nu sînt Turnul Eiffel”, „Sta-

ția de autobuz”, „Fii cuminte, Cristofor!”, „Mizerie și noblețe” și „Piatra din casă”.

Elena Petrescu: Aș vrea să adaug că ar trebui să subliniem suflul tineresc al spectacolelor, vigoarea și prospețimea lor...

Irina Hirte: ...și prin aceasta seriozitatea și respectul față de spectator. Ceea ce nu se întâmplă — fiindcă a venit vorba — cu unele turnee organizate de O.S.T.A.

Reporter: Vă rugăm să concretizați.

Irina Hirte: Exemple sînt — din păcate — destul de multe. Voi aminti, ca pe cel mai recent, spectacolul dat aici (și, probabil, nu numai aici) de N. Stroe. Acest artist, care se bucură de prețuirea noastră și al cărui nume este atât de legat de dezvoltarea teatrului de estradă, n-ar trebui să apară în spectacole superficiale, îmbinate cu glume vechi, desuete.

Reporter: Toate manifestările pa-

tronate de O.S.T.A. și prezente aici au fost slabe?

Rodica Lazăr: Nu. De p. concertul-spectacol dat nu de de Gică Petrescu, Margareta Iaru, Marina Voica, Constantin Ghici (orchestra Bebe Prisada) fost foarte bun. Asemenea n. festări le primim totdeauna bucurie.

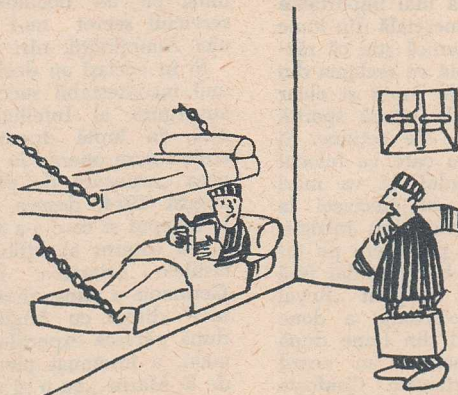
Reporter: E genul de spectacole care-l preferați?

Tereza Gherghel: Nu. Noi văzută cu aceeași plăcere și „pile” (Teatrul Mic), și „Dragă cinosule” (Teatrul „Lucia Stur Bulandra”). Dar din păcate nu sîntem vizitați: ne-ar bucura primim în mijlocul nostru artist la naționalele bucureștine, ieș clujean, craiovean, de la Teatrul Comedie și de la alte teatre prestigiu.

Elisabeta Petrescu: Aș vrea mă refer la concertele de mu simfonică. Prea multe nu am spus, pentru că sînt extrem

de peste
hotare

umor

— E bine s-o știi: mi-am ucis nevasta fiindcă sforăia...

— Te rog, dragul meu, să mergem acasă... N-am să mai spun că nu știi să pesculești!

Fiind rare, nu formează nici el de public. Această stare de tri ni se pare condamnabilă.

Reporter: ...Dar Filarmonica din Piatra-Neamț?

Elisabeta Petrescu: Tocmai de ea e vorba. Vine extrem de rar în Piatra-Neamț.

Reporter: Și ce propuneți?

Elisabeta Petrescu: Să ne vizităm la intervale regulate și nu atât rar.

Reporter: Mi-aș permite să vă cer ceva. Înțelegerea unei cărți a unei piese de teatru diferă de înțelegerea unei bucăți de cale, calea de „acces” către sta ne fiind chiar atât de lesnicioasă. Oare la noi, în Piatra-Neamț, se poate organiza un curs de teorie muzicală? Profesorul Griță din orașul nostru, un om pregătit, ar putea „prefața” concertele simfonice. Ce păveți?

lor ce te însoțesc. Acest sistem mi se pare din cale afară de nepoliticos — și e cu atât mai prost faptul că a devenit sistem. Tot la restaurant — sau la teatru — îți înțelegi uneori oamenii, mai ales bărbați, într-o ținută vestimentară necorespunzătoare: în loc de haină — pulover, fără cravată sau dansând fără haină, numai în vestă. Foarte neplăcut.

Felicia Braga: ...Și mai ales distonant. Distonant cu vremurile pe care le trăim și cu modul de comportare a mării majorității a oamenilor. Referirile tovarășei Gherghel au ca obiect manifestări din ce în ce mai rare — dar care mai persistă. Dacă moda pentru femei e dezbătută pe larg în paginile presei, cea pentru bărbați nu prea. Ar trebui remediată această scăpare. Și acum altceva. La întrebarea „Ce faceți după ora 3?” noi am putea răspunde în cor: „Vrem

un bar de zi, cu trei mese (!!!) și un singur cinematograful („Pietricica”) — ambele foarte frumoase. Sînt oare și suficiente?

Elisabeta Petrescu: Evident că nu-s suficiente. E foarte plăcut să stai după-amiază „la o cafea” și la taclale, ascultînd muzică... e plăcut dar trebuie să ai și unde. Cinematograful mai există unul: la casa de cultură. Dar și două — tot puține sînt. Noi ne mai gîndim la grădini de vară, la un teatru de vară...

Felicia Braga: ...Fără să uităm însă că orașul nostru e un oraș în plină construcție și dezvoltare și că nu se poate face totul dintr-o dată.

Elena Ciobanu: Bună parte din timpul meu liber îl dedic lecturii. Îmi place să citesc. Cine dorește are la librărie o „casuță” și i se rețin toate noutățile, tot ce îl interesează. Toate bibliotecile, la rîndul lor, sînt bine dotate; ca și

avem atîtea locuri frumoase de vizitat! Excursiile la București sînt obositoare și superficiale: o zi! Rostul lor n-ar trebui să fie în primul rînd rentabilitatea filialei O.N.T.-Carpați din Piatra-Neamț.

Elena Ciobanu: În această ordine de idei, și în încheierea discuției noastre, vreau să spun că în Piatra-Neamț se simte nevoia unui patinoar, a unei pîrtii de schii, a unui strand. Condiții naturale există din plin.

Tereza Gherghel: ...La fel și pentru un punct zoologic, eventual

Elisabeta Petrescu Tereza Gherghel

Elisabeta Petrescu

Felicia Braga

Elena Ciobanu

Reporter: Nu putem decît să vă întrebăm și s-o adresăm titlului Orășenesc U.T.C., Consiliului raional pentru cultură și Consiliului sindical raional, de cultură.

Tereza Gherghel: S-a vorbit despre „prefațarea” unor cărți. Ar fi foarte bine. Eu mă așezesc și la un altfel de „prefațare”. E vorba de politețe, de ținută, de modă. Mă gîndesc la o conferință educative...

Reporter: ...N-ați prefera simpozionul?

Tereza Gherghel: Ba da, ar fi mai bine. Așadar, o serie de probleme pe aceste teme.

Reporter: De ce simțiți această nevoie?

Tereza Gherghel: La restaurant, pîndă, se întîmplă uneori — ești însoțită — să te trezești că la dans de un vecin de alături pe care nu numai că nu-l cunoști, dar nici nu se prezintă și nu cere asentimentul persoanei

să dansăm!” Să mă explic. Forurile noastre locale, de partid și de stat, fac tot ce se poate pentru ca tinerii să se simtă cît mai bine. Teatru, cinematografe, matinee dansante la unele cluburi etc. Mai sînt însă necesare și alte prilejuri. Seara, în Piatra-Neamț nu se poate dansa decît la restaurantul — ce-i drept foarte frumos — „Căprioara”. Atîta tot!

Rodica Lazăr: Lipsește și un curs de dansuri moderne, la zi. Casa noastră de cultură ar trebui să organizeze neîntîrziat un asemenea curs. Necesitatea și... sollicitudinea de care se va bucura sînt clare. Iar la viitoarele restaurante care se vor construi în Piatra-Neamț să se organizeze matinee dansante pentru tineret.

Irina Hîrțe: La școala noastră s-au organizat asemenea cursuri dar pe cît de repede au fost organizate, tot atît de repede au suferit. Trebuie reluate.

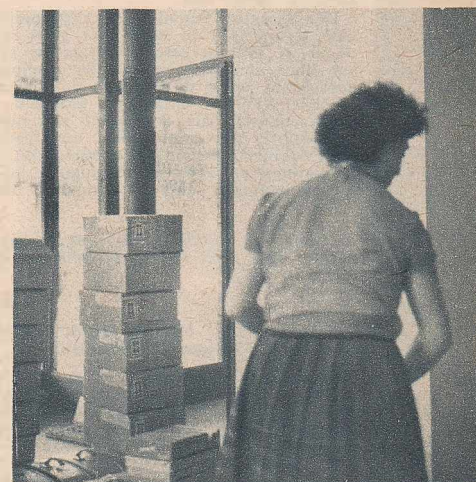
Reporter: Am văzut aici un sin-

standurile din întreprinderi; cartea e popularizată cu eficiență și acest-aj esențialul. Din acest punct de vedere nu există probleme.

Rodica Lazăr: Așa și e — dar... există un „dar”. Am căutat fără sorți de izbîndă „Eminescu” și „Creangă” de Călinescu. Apar cărți care nu ajung la Piatra-Neamț în măsură suficientă. Organele regionale din Bacău, ca și cele din București care se ocupă de difuzarea cărții, ar trebui să se gîndească la acest lucru.

Reporter: Prea bine. Dar turismul? Orașul dv. este și abia trebuie să devină un centru turistic important.

Elena Petrescu: Cred că cercurile de orientare turistică, din Piatra-Neamț sînt insuficiente și nici nu activează cum trebuie. O.N.T. ar trebui să organizeze mai multe excursii — și nu numai la București. În Bucegi, în Deltă, pe Ceahlău (sînt foarte mulți pe aici care nu-l cunosc!), la mănăstiri,

O ușă, citeva cutii și... un spate! Să ne explicăm: ne aflăm în magazinul „Foto-sport-muzică” din Piatra-Neamț! Un magazin nou, modern! Dar un magazin care una-două e în inventar. Ceea ce, din punctul de vedere al fotoamatorilor e o calamitate; e și singurul magazin în Piatra-Neamț care vinde filme. Un centru turistic important trebuie să pună la dispoziția amatorilor filme la toate orelor. Soluția? Să se vindă și la alte magazine, și la debitele de tutun. Cît privește bunăvoința gestionarului magazinului de a ne da relații — imaginea obținută cu ajutorul aparatului de fotografiat e clară: ne-a întors spatele refuzînd să răspundă la întrebările noastre. Iată o atitudine de neînțeles!

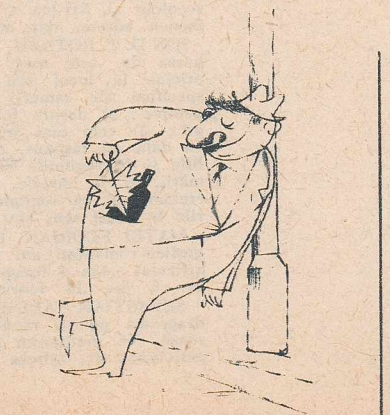
sub auspiciile muzeului raional ar fi interesant și instructiv.

Rodica Lazăr: V-aș ruga să ne spuneți ce se va întîmpla cu cele discutate aici?

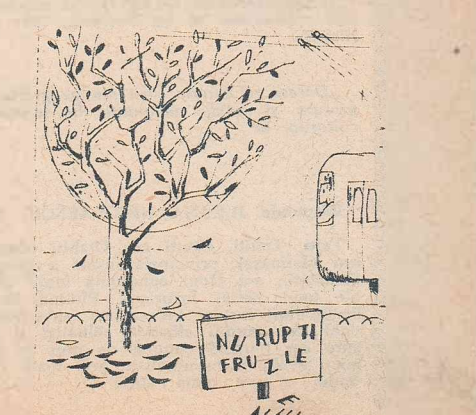
Reporter: Vor fi transcrise, publicate și citite de acele foruri din Piatra-Neamț îndrîgite cu rezolvarea lor. Și — sperăm urmate de măsuri concrete.

Anchetă realizată de Bazil DUNĂREANU
Fotografiile autorului

RUNZE DE TOAMNĂ

de Cik DAMADIAN

„Știu că de cinci ani se fac săpături arheologice în cartierul Străulești. Aș dori să știu ce s-a descoperit până acum”.

Maxim SÎRBU
București

Răspund **MARGARETA CONSTANTINIU** și **P. I. PANAIT**, cercetători la Muzeul de istorie a Bucureștiului.

Problemele centrale ridicate de săpăturile de la Străulești se leagă de aprofundarea cunoașterii procesului de formare a limbii și poporului român, de formare a orașului feudal București și a raporturilor lui cu satele din vecinătate.

Sînt cunoscute pînă în prezent bordeie, locuințe de suprafață și un captor de ars oale aparținînd dacilor liberi din secolele III-IV e.n., o întinsă locuire a populației autohtone din secolele VI-VII e.n., precum și numeroase vestigii atestînd prezența pe aceste locuri a populației străvechi românești din secolele IX-X e.n.

Din așezarea feudală s-au descoperit peste 20 de bordeie și case de paianță în care s-au găsit numeroase unelte de producție și obiecte casnice, aflate în gropi de bucate, vetre în aer liber etc. Mai importante concluzii au putut fi trase în-deosebi în urma descoperirii și studierii a două necropole din secolele XIV-XVI aflate pe teritoriul unui sat de pe vremea aceea cunoscut din documente sub numele de Măicănești.

Săpăturile din anul acesta urmăresc cu precădere elucidarea unor probleme legate de așezarea din secolul al IV-lea, precum și continuarea scoaterii la lumină a celui mai vechi cimitir feudal, semnalat abia în campania din 1964.

„Cînd s-au instalat primele ascensoare? De asemenea, aș dori să știu cîte ceva despre mecanismul lor de funcționare”.

Nicu BELDIC
Podu Turcului, rolanul Adjud

Răspunde ing. **MIHAI DUMITRACHE**, inginer-șef la întreprinderea „Ascensorul” București.

Ascensorul este, după cum se știe, o instalație pentru transport pe verticală, în cabină ghidată, persoane sau materiale. Există o foarte mare varietate de tipuri de ascensoare: cu acționare mecanică, hidraulică, electrohidraulică, electromecanică, electrică și cea mai recentă încercare — electropneumatică (cabina circulînd ca o capsulă într-un tub).

Primul ascensor de persoane cu acționare electrică și avînd o înălțime de ridicare de 20 m, cu care s-a făcut demonstrații, a fost prezentat la o expoziție internațională în 1880.

În România primele ascensoare electrice au fost montate în jurul anului 1900 la Cluj și Timișoara și în 1905 în București (în clădirea actuală a Casei centrale a armatei).

De la prima instalație și pînă în prezent ascensoarele s-au perfecționat continuu, obținîndu-se o securitate cît mai mare pentru persoanele și materialele ce le transportă. De asemenea s-au construit instalații complexe, ajungîndu-se la o „baterie” de 2 sau 3 ascensoare cu comenzi colectiv-selective (uși cu închidere automată, semnalizare de poziții și de avertizare a plecării cabinei de la palierul la care se află). La asemenea baterii, pasagerul apasă pe butonul de la palierul la care se află pentru sensul în care vrea să meargă (sus sau jos) și cabina ascensorului (din cele 2 sau 3 cîte sînt) circulă în sensul în care dorește pasagerul, iar la oprire se deschid ușile automat. Pasagerul intră, apasă pe butonul dorit, se aude o sonerie, se aprinde un semnal luminos deasupra ușii („Atențiune!”) și ușile se închid automat, iar cabina pornește.

Cum funcționează în genere ascensorul? Desigur, totul începe cu o apăsare pe buton, care închide circuitul electric al releului de stație, comandînd astfel deblocarea frinei și introducerea curentului electric în motorul de acționare. În acest fel, cabina circulă pînă la stația de comandă, purtată de cabluri la capătul cărora se găsește contragreutatea.

Instalarea de ascensoare în țara noastră a luat un avînt important abia după începerea campaniei de construcții de locuințe, în special a blocurilor cu multe etaje și a marilor uzine — adică în ultimii 10-15 ani. În trecut, ascensoarele erau fabricate și montate exclusiv de firme străine.

Este interesant de remarcat că în timp ce în 1945 în București numărul ascensoarelor care deserveau blocurile și industria era de circa 1.500, azi, tot în București, s-a ajuns la peste 3.800 de ascensoare construite și montate de întreprinderi românești.

„În apropierea gării Orșova, în cîmîtîrul de la poalele Muntei Alton, se află o capela ridicată de Franz Joseph I, împăratul Austriei, pe locul unde — așa cum am aflat cu prilejul unei excursii — a fost îngropat vremelnicele tezaurul monarhiei ungare (inclusiv semnele de încoronare ale regelor unguri). Cum a ajuns acest tezaur în apropierea Orșovei?”

Simion BLIDARU
Fălticeni

În anul 1849, în urma înăbușirii revoluției din 1848 din Ungaria, guvernul revoluționar a căutat să se refugieze în Țara Românească, pe la Turnu-Severin, ducînd cu sine tezaurul (inclusiv coroana Sf. Ștefan). În noaptea de 17-18 august ele au fost aduse de la Caransebeș la Orșova, într-o lădiță de fier, de către fostul ministru de interne Szemerc și îngropate sub podelele unei case de lângă fosta judecătorie. Pentru mai multă siguranță că nu vor fi găsite de austrieci, relicvele au fost scoase și reîngropate la poalele Alionului, unde se afla pe atunci o mare pădure. Abia după patru ani de căutări minuțioase, la 8 septembrie 1853 tezaurul a fost găsit (în schimbul unei recompense de 150.000 fiorini, primite de un anume I. Varga, fost colaborator al lui Szemerc, care a divulgat locul ascunzătorii).

„Doresc să cunosc ceva din geografia și istoria Insulei Tahiti, precum și unele amănunte în legătură cu preocupările locuitorilor ei”.

Teodor NICULESCU
Ploiești, str. Putnei 8

Răspunde **ILEANA NICOLAESCU**, ziaristă.

Taiti, Tahiti, Otaiti sau Otahiti (după pronunțările europene sau băștinașe), principala insulă a grupului polinezian Insulele Societății, s-a făcut cunoscută lumii prin frumusețile de vrajă ale unui peisaj luxuriant. Plutînd în mijlocul învolburat al Pacificului, insula i-a apărut savantului călător Thor Heyerdahl cu „munți albaștri, sălbatici și dantelați, ce se înălțau spre cer pîrînd cununa de nori în jurul piscurilor, cu palmieri zvelți înghesuindu-se prin toate vîlcelele de-a lungul țărmului și pe plaja aurie...”

◀ SĂPĂTURILE ARHEOLOGICE DIN BUCUREȘTI

◀ ASCENSORUL ȘI POVEȘTEA LUI

CITITORII ▶ CĂTRE CITITORI

▶ POȘTA NOASTRĂ

◀ UNDE A FOST ÎNGROPAT UN TEZAU

◀ TAHITI

Dincolo de aspectul paradiziac al naturii tahitiene, ce ru-musețea cuceritoare a băștinașilor care au inspirat de altele multe din pinzele celebrului pictor francez Gauguin, consi-derat după unele aprecieri „adevăratul descoperitor al insulei” Tahiti a avut și are însă și probleme de mai gravă rezonanță. Cel mai important centru al vechilor polinezieni — de altfel primul focar de cultură polineziană — insula purta pe vremuri numele de Raiatea, pomenit și astăzi cu mîndrie în legendele autohtone.

Descoperită de portughezul Queiros în 1605, redescoperită de Wallis în 1857 și vizitată cîrînd după aceasta de Cook, insula era locuită de o populație băștinașă care — cu sîla — a fost creștinată în prima jumătate a secolului al XIX-lea de misionari protestanți și catolici, între aceștia izbucnînd asemenea: certuri în care a fost nevoie de intervenția repetată a amiralului francez Dupetit-Thouars. Din 1842 Tahiti a fost proclamată protectorat francez, iar din 1880 a devenit colonie. Astăzi ea ar statul de teritoriu de peste mări al Franței.

Colonizarea a accelerat descompunerea orînduirii gentilice încetățenite pe insulă. Popor vioi și harnic, tahitienii se ocupau în vechime cu agricultura, cultivînd în comun ignami și batate taro și arbori de piine. Sosirea europenilor a orientat economia insulei exclusiv spre cultivarea arborilor de cocos — exportu de copra (miezul nucii de cocos) asigurînd veniturii însemnate noilor stăpînitori. Băștinașii au avut de ales între robia pe plantații și retragerea în adăpostul însingurat al munților. Lipsurile, mizeria și epidemiile au secerat mai mult de jumătate din indigeni. Potrivit celui mai recent recensămînt populația insulei atinge 30.000 de locuitori, dintre care aproape 10.000 europeni.

În ultimul timp insula preocupă anumite cercuri politice occidentale datorită poziției sale strategice deosebite, fiind situată în partea de miazăzi a Oceanului Pacific, între Australia și America.

Înglobarea sa în zona de experimentare nucleară franceză — atras pe lângă un circuit intens al navelor militare franceze și o mîrire bruscă a interesului unui număr crescînd de „turisți” americani. Drept care, autoritățile franceze au dispus recent închiderea consulatului S.U.A. instalat după cel de-al doilea război mondial în capitala insulei, Papeete. Ceea ce nu a tulburat cu nimic viața pașnicei populații tahitiene.

Următorii cititori doresc să corespundă: Ludovic Kasle lăcătuș și Andrei Cerchezan, zidar, Călan, str. Avram Iancu 16-18 : teme diverse, ilustrate; Costel Chiriac, strungar, Vișoara nr. Piatra-Neamț: literatură, cinema, ilustrate; Ion Teleagă, sudo Reșița, Orașul Nou, bloc 2, ap. 8 : muzică, ilustrate; Victor Giurgiuș și Costel Prundeanu, macaragii, Reșița, Orașul Nou bl. 2, camera 9 : teme diverse, ilustrate; Ana Coandă : Ileana Miereanu, oficiante P.T.T.R., Băile Herculane : teme diverse, ilustrate; Dida Iliescu, bibliotecară, Galați, str. Războieni 155 : teme diverse, ilustrate; Radu Șerban, student, Craiova, str. Comuna din Paris 40 : probleme de cibernetică, ilustrate; Ana Schmidt, studentă, Galați, str. Azilul de copii : cinema, literatură; Mitică Vrăjitoru și Emilian Soler Căminul muncitoresc Lunca II, Reșița : sport, ilustrate; Io. Dașcău, inginer, Caransebeș, str. 30 Decembrie 9 : ilustrate; Ilie Parască, Lupeni, Căminul 9, ap. 91, str. Tudor Vladimirescu : sport, ilustrate; Aurel Popescu, student, Craiova, str. Fluturi 42 E : ilustrate; Musika Bucur, studentă, Galați str. Azilul de copii 4, bloc C., Cămin nr. 3 ; literatură, artă cinema; Nicu Cor și Remus Moraru, studenți, Timișoara, Căminul 3 C, Complexul studențesc : sport, muzică, ilustrate

MIHAELA, TR. SEVERIN. De fapt nu obișnuim să răspundem scrisorilor sosite de la corespondenții care nu-și dau numele și adresa. Facem însă o excepție pentru a lămurii unele lucruri. Datele pe care le-am publicat despre Elvis Presley sînt riguros exacte. Cele pe care dv. le aduceți „în completare” nu contrazic faptele relatate în răspunsul la care vă referiți. Ele nu prezintă însă nici un interes pentru noi, deoarece ne-am propus — și am subliniat în repetate rînduri acest lucru — să nu cultivăm sub nici o formă senzationalul ieftin să nu ne alegem subiectele din viața intimă a „vedetelor”. Noi considerăm că nu ar fi de bun-gust să înșirăm aci lista fe-meilor care au fost în decursul anilor prietenele intime ale lui Presley (cum cereți — și faceți — dv.), nici să aducem la cu-nostința cititorilor numele croitorului preferat al artistului sau asemenea amănunte. Dacă gustul dv. nu se ridică peste nivelul unor asemenea „date exacte”, vă privește personal. Noi nu ținem însă să coborîm la acest nivel paginile revistei și ne res-pectăm prea mult cititorii pentru a le servi o „literatură” de acest gen.

CONSTANTIN BOBOACĂ, BRAȘOV. Am înființat rubrică: „Colțul automobilistului” urmîrînd să dăm tot felul de sfaturi automobilistilor amatori. Dar o descriere a caracteristicilor celor mai diferite mărci de mașini ni se pare cu totul nefolositoare. Intenția noastră este de a îndruma în mod concret pe automobilisti asupra felului în care trebuie să conducă și să-și întrețină mașina și nu de a face reclamă mărcilor de automobile.

COSTI ZAMFIR, VALEA SADULUI, RAIONUL GORJ. 1) Faru din Alexandria, una din cele șapte minuni ale lumii, operă arhitecturală Sostrate din Cnid, a fost construit din marmură albă între anii 285 și 247 î.e.n., avînd un scop funcțional : că-lăuzirea corăbiilor la intrarea în portul Alexandria. Farul era format din trei corpuri suprapuse : pe un plan pătrat cel de la bază, pe unul octogonal cel din mijloc și de formă cilindrică cel din vîrf — toate trei totalizînd 130 m înălțime. Faru a pierit datorită acțiunii unor cutremure de pămînt cărora i s-au adăugat distrugerile ordonate de unele căpetenii arabe între secolele al XII-lea și al XIV-lea; 2) nu vă putem da asemenea adrese, dar adresa dv. va apărea.

ION D. T. ROTARU, ALUNIȘ, RAIONUL TELEAJEN. 1) Între barea dv. este mult prea generală : economia poate realiza oricînd la locul său de muncă; ele depînd de condițiile specifice ale ramurii de activitate și ale întreprinderii respective; 2) despre forajul cu turbina am scris de mai multe ori; 3) cele mai frumoase aspecte ale naturii? E greu să vă dăm un răspuns, deoarece natura prezintă frumuseți deosebite și în regiunile de munte, și în cele de șes, și pe malul mării, și în zonele deluroase etc. Cum am putea să decretăm noi că regiunea X este cea mai frumoasă? Aprecierile în acest sens sînt foarte subiective.

MATEI FLORIAN, CĂLĂRAȘI. Despre începuturile cinematografului românesc am scris de mai multe ori. Vă recomandăm articolul „Așa a început filmul românesc”, apărut în „Flacăra” nr. 6 din 13 februarie 1960.

SEBASTIAN ALDESCU, PLOIEȘTI. Sentimentele bune și dragostea pentru munca dv., pe care le exprimați, vă onorează. Vă mulțumim pentru aprecieri și vă urăm succese în activitatea dv. Adresa — cînd vă va veni rîndul.

V. SILVIAN

BĂIATUL SĂ-ȘI TRĂIASCĂ VIAȚA

Madam Popescu e de părere că iatul trebuie să-și trăiască așa.

— Lasă-l mamă să facă ce-i are lui. E frumos, deștept, e alt și e... al dracului. Ii trimite față scrisori — îndrăgostită fof dar el nici nu se uită la ea. e un cinism în el, la vîrsta , delicios — și e blazat ca un i mare.

Madam Popescu i-a început ucația sistematică din fradă copilărie. Mai precis, de la tru ani. Ii lua seara la restau- nt, ca să se familiarizeze copi- cu atmosfera de local, cu fu- il de țigară, cu mirosul de că fiartă. Pe la 12 noaptea, id începea să scîncească și să ea acasă, i se administra, spre zul comensilor, un sprîț mai b, pe care îl gusta cu vădită plăcere.

— O să-i placă lui mai tîrziu. e mama ce băiat grozav are. La 14 ani primii bani șterpeliți ntru cinema. În casă a fost bătătoare.

— Ai văzut, dragă, ce abilitate e? Nici n-am observat cînd i-a sustras.

Înăurul adolescent avea două oi: școala și cartea.

— Ce să-și încarce memoria? e timp să tot învețe! Al Vasi- uscă-i ce-a ajuns dacă a tocit : timpul? Un biet profesor. Ce ure scofală. Să stai pînă la inci bătrîneți tot cu nasul în rți. Mama îi lasă pe el să-și iiască viața. Atîta băiat are. Băiatul s-a făcut într-adevăr are. Nu mai e nevoie să i se minstreze sprîțuri slabe. Bea . Madam Popescu e fericită băiatul își trăiește viața. Ii tot.

Tras cu greu prin anii școlii

s-a trezit în fața universității. O facultate cum să-ți tră- iești viața, chiar cu specialitatea asta, nu există. Nu se poate spune că băiatul n-are aptitudini. Vine la două noaptea acasă, cheltuiește ca un om mare, și-a lăsat o barbă subțire care-i dă infățișarea unui marinar olandez.

Planul strategic al examenelor de admîtere în serie combinată, ca la Loto central, a căzut baltă.

— Aștia de la Ministerul Invă- țămîntului mi-au nenorocit bă- iatul.

— Cum așa, madam Popescu?

— Auzi dragă! Ce idee! Să le fixeze pe toate deodată! Înainte mai încercai colo, nu mergea, treceai dincolo. Ce pot să știe ei ce aptitudini are băiatul? Co- pilul trebuie să încerce. Cum tre- buie să-și trăiască viața, știe. Asta e principalul. Douăzeci de ani m-am străduisit să-l învăț. Pă- rinți sîntem. Neapărat să se pri- ceapă la matematică — ori la ro- mână? Pînă la urmă, cu in- tervenții, l-am băgat la o libră- rie, la raionul de cărți. Acuma, închipuiți, vor să-l scoată; cică nu e calificat.

— Cum adică, madam Po- pescu?

— Pentru o nimica toată. A pus cartea unuia Camus, „Ciu- ma“, la raionul de medicale. Cu „Antibioticele“, „Diabetul“ și al- tele. Ce, n-a avut dreptate băia- tul? Ce-o fi ciurma? Nu-i tot o boală? Auzi: necalificat!

— Madam Popescu, dar „Ciu- ma“ e un roman.

— Lasă, lasă, știu ei cum să o întoarcă. Dar eu sînt cu inima împăcată. L-am pregătît pentru viața. Asta e principalul.

C. N. CONSTANTINIU

oltul automobilistului

CONDUCEREA ÎN CONDIȚII GRELE (II)

Pe ploaie și zăpadă, cîmpul vizual al conducătorului este redus la suprafața par- brizului curățată de ștergător; totodată drumul alunecos mărește spațiul de frînare. Dacă la pornirea din loc — pe zăpadă — roțile încep să patineze, se va curăța zăpada dinaintea roților automobilului. Circulația pe un strat gros de zăpadă se va face cu prudență și fără întoarceri bruște ale volanului. Turația motorului trebuie menținută cit mai constantă și la o valoare care să asigure mersul normal, fără supraîncălzire (se vor controla indicațiile termometrului de bord). Deoarece zăpada bătătorită opune o rezistență mai mică la rulare decît cea afînată, este bine să se circule pe făgașuri, dar numai cu condiția ca adîncimea făgașurilor să nu fie prea mare; altfel, carterul punții din spate freacă suprafața zăpezii, ceea ce poate pro- voca patinarea sau deraparea. Viteza de circulație pe drumurile cu zăpadă bine bătătorită trebuie să fie mai mică decît cea maximum admisă, deoarece este suficient ca una din roți să patineze pe o mică porțiune, pentru ca mașina să derapeze și să se împotmolească în zăpada din marginea drumului sau chiar să se răstoarne în sant. Troienele mici de zăpadă, a căror lungime nu depășesc 5 m, trebuie trecute folosînd inerția automobilului (prin avînt). Dacă trecerea nu izbuteste, se dă înapoi automobilul cu 10-15 m spre a se lua un nou avînt. Tragerea pe marginea drumului pentru oprire se va face cuplînd cutia de viteze pentru mersul înapoi. Astfel, zăpada fiind bătătorită, plecarea din loc se va face cu mai multă ușurință.

Trecerea apelor înghețate se poate face numai dacă gheața este transparentă și nu este stratificată și poroasă.

Greutatea automobilului care poate să treacă fără pericol peste o apă înghetată este limitată de grosimea stratului de gheață. Practic s-a constatat că gheața clară, avînd 15 cm grosime, suportă un vehicul de 1,5 t, cea avînd 20 cm grosime suportă 2,5 t, iar cea avînd 30 cm, suportă 4 t. Înainte de a se angaja la trecerea unei ape înghețate, conducătorul trebuie să verifice, în afară de grosimea și starea gheții înșă mal, și dacă gheața nu s-a desprins de pe maluri. Trosniturile gheții sau chiar apariția apei în timpul traversării nu prezintă pericol. Dar dacă gheața se lasă simțitor în jos sub sarcina automobilului, se va mări progresiv viteza de traversare. Dacă gheața este acoperită cu circa 10 cm zăpadă, aceasta nu trebuie îndepărtată, deoarece zăpada va face ca roțile automobilului să nu patineze; un strat de zăpadă mai gros de 15 cm frînează înaintarea automobilului și de aceea el trebuie parțial îndepărtat.

Pe timp de polei sau dezgheț apare pericolul de derapare. Deraparea se produce mai ales la frînarea bruscă, datorită acțiunii inegale a frînelor asupra diferitelor roți, datorită aderenței inegale a anvelopelor din dreapta și din stînga (produce de dife- rența de presiune din camere, de uzura inegală a profilului antiderapant, de stîrnie diferențiate ale drumului), datorită înclinării drumului ș.a. Circulația în astfel de condiții cere ca schimbările de viteze să se facă lin, dîndu-se avînt automobilului numai pe porțiunile drepte și netede ale drumului, evitîndu-se virajele bruște. Trebuie avut în vedere că un strat subțire de zăpadă căzută peste polei mărește pericolul de derapare. Dacă se produce deraparea, se rotește mai întii volanul în sensul derapării, se slăbesc frînele, se reduce accelerația, fără a se debrăia, apoi — după ce automobilul și-a reluat direcția normală — se întoarce volanul la loc și se frînează lin. Spre a nu mai fi necesară schimbarea vitezelor, angajarea în urcușuri este bine să se facă într-o viteză inferioară, iar coborîrea să se înceapă cu o viteză de mers redusă în prealabil (treaptă de viteză inferioară). Dacă la pornirea din loc roțile încep să derapeze, sub roțile motoare se va presăra zgură, nisip sau cenușă.

Ing. Iulian RODEANU

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															
16															
17															
18															
19															
20															
21															
22															
23															
24															

16 LA CULES DE VII

24

ORIZONTAL : 1) Podgorie între Oradea și Carei (3 cuv.) — Șip... gol! 2) Autorul tablourilor „După culesul viei“ și „Struguri și mere“ — Vie de șes — Centru în podgoria Dealul Mare. 3) Amara — Stropite uneori... cu vin — Astfel — Risling, Sauvignon, Fetească, Băbească, Grasă de Cotnari, Murfatlar (sing.). 4) Greșeli — Deal falnic între Buzău și Mizil, cu întinse podgorii și livezi la poale — Calc! 5) Boală a viței de vie — Tren (reg.) — Alt nume dat soiului de struguri Afuz- Ali. 6) Arbori fructiferi — între Odobești, Panciu și Nicorești — Unit! 7) Puțin... amar! — Un vin plăcut (fig.) — Acest — Din Drăgășani! 8) Personaj shakespearian — Nelipsit la serate și la petreceri — Insule de corali. 9) Do — Par- fumul vinului — Mîncăruri vieneze. 10) Băutură obținută prin disti- larea mustului fermentat de cereale — Dimle — Un centru în pod- gorile Aradului. 11) Impresionate (fig.) — Ne oferă... icre negre — Sticlă (reg.). 12) Soi de struguri de masă — Protectorii vitei de vie. 13) Specie de cîine recent apărută în Delta — Viticolă — Prefix pentru păsări — Măsură... la pahar! 14) Medalile cucerite de vinurile noastre la numeroase concursuri internaționale — „Aroma“ (pl.) — Brîzdă pămîntul. 15) Cadru pentru baletul „Cînd strugurii se coc“ de Mihail Jora — Fără grabă — Operă! 16) Gospodării — A cunoaște — Frag- mente de roci într-o masă eruptivă. 17) Ornamet muzical — Cel din Segarcea e renumit pentru vinurile sale. 18) Centru în podgoriile Tirnavelor — Soi de struguri ce dau un vin de calitate — Măsuri... pentru vinurile vechi. 19) Interjecție — Dan, alintat — „Vulpile în vie“ de Feuchtwanger. 20) Pahar pentru... spumos — Oraș în Japonia — Fără sifon! — Pronume. 21) Scoși din apă — Fruct din Antile — Soi de struguri puternic aromatic. 22) Important bazin viticol din regiunea Galați — Porțițe — ... din Greaca! 23) Plantă exotică cu uti- lizări farmaceutice și ornamentale — Verb conjugat toamna de... frun- zele din vie! — Element chimic. 24) Numiți cu forme legale — Aco- perit cu un strat de aramă.

VERTICAL : 1) Renumită podgorie în regiunea Ploiești (2 cuv.) — Absorbit (fig.). 2) Ca pelinul — A băut... fără sifon — Nu se potrivește... în perete — Soi de struguri de masă cu bobul mare și dulce. 3) Consumă mult (pl.) — Altă podgorie renumită din re- giunea Galați — ...gris și... noir. 4) La centru! — Măceș — Curat — Poet sud-american, autorul volumului „Strugurii și vîntul“ — Oală de fier (trans.). 5) Podgorie renumită din Bganat — Ca o cupă... foarte plină — Posesiv — Munți în Creta — Dispui. 6) Diminutiv masculin — Cea mai mare podgorie a țării noastre — Scule! — Fire. 7) Tăria vinurilor negre e comparată cu puterea lor — Fir în urzeală (reg.) — Rodit — Între struguri și vin — Din Murfatlar! 8) Altă podgorie din regiunea Galați — Pofțim — Merge cu pastramă și cu must — A rămîne pe loc (reg.). 9) ...la cramă! — Desiș de lufe — Molihden — Pahare... golite pe jumătate — Neam (arh.) — Re- giunea în care se află vestitele podgorii de la Cotnari, Bucium, Copou, Tomești, Huși ș.a. 10) Regiune cu podgoriile de la Drăgășani, Zăvideni, Leordeni ș.a. — Soi — Geniul muzicii românești — Nume feminin. 11) Important bazin viticol în regiunea Iași — Autorul ro- manului „Clopote și struguri“ — Amabilă — Cuțit de bucătărie. 12) Indicat — Renumit soi de vin din Transilvania — Strofe de patru versuri. 13) Pronume — Varietate de vită de vie cu coacere timpurie și cu rod bogat — Carei! — Trece pe la Drăgășani — Măsura lui Cuza — Intră în cramă! 14) Ave! — Selecționată — Băutura... de la izvor — Acum! — Încăperi. 15) Stau neclintîți — Pronume — Zburător legendar — Varietate de vin — La Cotnari și la Cotești! 16) Alt centru viticol din Banat — Împlinită — Lucrare specifică pentru strugurii de masă aplicată cu succes la stațiunea experimentală viticolă Greaca.

Ion PASCAL

Dezlegarea jocului „ÎN POARTĂ“ apărut în nr. trecut

ORIZONTAL : 1) BALAMALE — OTOMANA. 2) ALI BABA — ANIMALE. 3) TATA — ONOR — TOLEDO. 4) ATACANTI — VINT — UC. 5) IU — APA — STINI — EMA. 6) ERA — ATITA — AMOREZ. 7) ICAR — TEBĂ — ERORI. 8) P — IVARE — LUP — CUIE. 9) LA- CATE — AERATA — T. 10) EN — ROMAN — INE — LIM. 11) CAB — RODIN — AMBE — A. 12) ATOLI — ENIGMA — IAR. 13) TOLI — AS — COATE — UE. 14) ALIFII — CAL — ILARA. 15) INTRARI — USCATOR. 16) SATUI — INERTA — ARO. 17) A — IRTIS — VIE — ACAS. 18) CONIAC — SE — ASTA — I. 19) AGE — TOCIURI — OU — RE. 20) RAN — SOPA — PL — BA. 21) BANUS — LOCALI- TATI. 22) ADUNATOR — CAMILAR. 23) RA — TIE — TREGATORI. 24) A — HANIBAL — ANINIS.

cadran

INTERNATIONAL

Pe lacul Lugano.

INTILNIRE CU TICINO

— corespondență specială
pentru „Flacăra” —

La poalele masivului Saint Gothard am intrat, prin poarta de sud a marelui tunel, în cantonul Ticino din Elveția italiană. Pe aici, cu două secole în urmă, rățacea Goethe. Se va fi oprit în drum, poate, în marginile solitarului Val Tremola, unde sub soarele primăverii rododendronii îmbracă peștii stincoși în multime de nuanțe pastelate. În Airolo, localitate turistică din apropiere, cu întăriți pe înălțimi împotriva prăbușirilor de roci de pe Sasso-Rosso, sînt astăzi magazine elegante. Stampe evocînd peregrinările lui Goethe prin aceste locuri ne înfățișează o așezare cu ulițe înguste, cu fumul căminurilor care se-nalță pe acoperișurile fuguiate.

Pomînd pe valea superioară a râului Ticino, pătrunzi în strîmtoarea Bedretto, drum spre romanticul sat cu același nume. Dinspre lacul Tremorgio coboară șerpuii conductelor uzinei „Officine elettriche ticinesi” din Bodio; situată între grădini de smochini, aceasta

își semnaleză prezența prin fumul întreprinderilor sale electrochimice.

Ceva mai departe, Faido, cu castanii și bolțile de viță din jurul caselor, cu smochinii săi și cu cascadele care se prăbușesc spre lac, cu construcțiile din piatră, își evocă peisajul italian. În piața orașului, o statuie în bronz îl reprezintă pe părintele educației populare a cantonului Ticino, Stefano Franscini.

Bellinzona, capitala cantonului Ticino, este și o fostă reședință de comitat, vestită cetate de cavaleri și nobili — familiile Visconti și Sforza, de pildă, care-și întindeau atotputernicia pînă la Como și Milano. Prin 1783, Hans Rudolf Schinz scria că mulți bellinzoni se ocupă cu „negotul judecăților”. Erau oameni de casă ai nobililor, avocați și notari, care jefuiau populația sărmană, lungind procesele la infinit.

Cîteva șerpuiți rezezi ale drumului și iață-ne la Lugano.

Lugano trebuie văzut de pe culmea Muntelui Bré sau de pe San Salvatore. De aici cuprinzi întreaga întindere a apelor lacului albastru-verzui, panorama văilor și creștelor alpine, vechile „palazzi” cu iz florentin ale orașului. Arcașele, frescele, cizelatele fațade ale clădirilor în stil renascentin, amintesc de vestitiții „artiști ticinezi”.

Lugano trebuie văzut și de pe promenada cu hoteluri moderne, înșesate cu turiști din toate colțurile lumii. În marginea lacului cu ape transparente, o centură de lămii și portocali, migdali și hortensii, camelii și mimoze creează un peisaj mediteranean.

Dincolo de Lugano, Ticino își etaleză stîncile amețitoare, defileurile șerpuite printre rîpe adînci, satele mărunte și sărace, hanurile

pitice și singuratece, cărările ascunse ale pădurilor prin care s-au legănat elefanții lui Hanibal, s-au scurs legiunile romane, s-au răvășat cohortele de goți. Locuri în care totul parcă a încrămenit, folclorul și oamenii, întocmai ca în vremurile apuse, cînd celții rățăceau printre creștele de granit.

Sînt luminile și umbrele, contrastele violente din Ticino...

Clara MĂLIN

Geneva, septembrie 1965

„DIVORȚ MEXICAN”

Pe aeroportul internațional El Paso din Texas, afluența unor călători new-yorkezi care nu sînt nici oameni de afaceri, nici turiști, începe să sporească. De obicei, pasagerii aceștia sosesc la El Paso seara, iar a doua zi trec frontiera Mexicului, în Chihuahua. Călătoria ia sfîrșit la Ciudad Juarez, în clădirea veche a Palatului municipal: sus-amintiții călători prezintă acolo actele lor de stare civilă, împreună cu un formular pe care s-au aplicat timbre în valoare de 12 dolari, declarînd că acceptă legile de divorț ale statului Chihuahua. În aceeași zi iau avionul și revin la New York, divorțați...

Aproximativ 250 000 de nord-americani au obținut în anul acesta „divorțul mexican”. Numai Romualdo Delgadillo Rojas — avocat și torero — a avut pînă în prezent 400 de clienți și cliențe. Ruta New York-Ciudad Juarez și retur, incluzînd hotelul și cheltuielile de judecată, a fost organizată ca o călătorie turistică obișnuită, care costă în total 500 dolari.

Pînă de curînd mai exista o singură neliniște: punerea sub semnul întrebării a validității unui astfel de divorț. Curtea de apel a statului New York a recunoscut, cu 4 contra 2 voturi, această validitate. Cei 250 000 de nord-americani au răsuflat ușurați.

D. N.

ÎMPOTRIVIRE MANIFESTĂ

După intensă pregătire psihologică a opiniei publice, s-a întîmplat ceea ce de fapt se anticipase de mult timp: noi și noi unități americane au debarcat la bazele sud-vietnameze. Iar la Pen-

tagon, anunță un ziar atît de informat ca „Wall Street Journal”, se lucrează pentru „a acumula o forță suficientă spre a arunca în războiul din Vietnam, dacă va fi nevoie, 250 000 soldați sau și mai mulți”. Va fi însă nevoie? La această întrebare răspunde „Washington Post”: „Timp de 4 ani a existat mult prea mult optimism exprimat în mod prea public. Optimistii de ieri se pregătesc acum sufletește pentru o luptă îndelungată de 5 pînă la 10 ani în Vietnam”. Iar acum — sublinia cunoscutul publicist american Walter Lippmann în „New York Herald Tribune” — „S.U.A. se află în perspectiva unui război total. Vom fi mult mai aproape de marginea prăpastiei dacă vom transforma intervenția noastră pentru sprijinirea guvernului de la Saigon într-un război american”.

Ne putem închipui cu ce gînduri și sentimente au întîmpinat cei interesați aceste vești și pronosticuri!

Cîți dintre mîile de recruți americani nu se gîndesc cu o îngrijorare firească că vor fi trimiși în junglele pline de capcane și în mlaștinile din delta Mekongului, spre a îngroșa numărul celor care 24 de ore din 24 trăiesc într-un coșmar neîntrerupt! O împotrivire tot mai manifestă se înregistrează în rîndurile celor încorporați, care au organizat demonstrații în fața cercurilor de recrutare ori s-au așezat de-a cumzezișul sinelor de cale ferată spre a împiedica pornirea trenurilor militare ce urmau să-i ducă pe meleașurile ce ard sub picioarele agresorilor.

Dar autoritățile militare au de

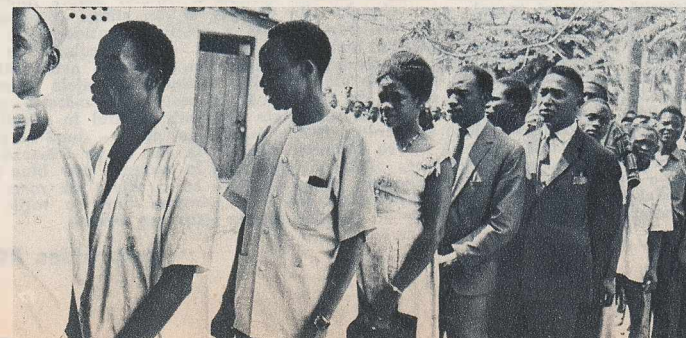
Studentii americani demonstrează în fața Casei Albe împotriva războiului din Vietnam.

La cea de-a 20-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. au început dezbaterile de politică generală. În fotografie: aspect din timpul lucrărilor; în fund se pot vedea panourile care înregistrează, pe baza unui sistem electronic, votul fiecărei delegații, fără a fi nevoie ca membrii acestora să se deplaseze din băncile lor.

Panouri cu inscripții în centrul orașului Bruxelles (Belgia) prin care se cere încetarea intervenției S.U.A. în Vietnam.

Președintele Nyerere și numeroși locuitorii din Dar es Salaam își așteaptă rîndul la un centru de vot în timpul recentelor alegeri desfășurate pe teritoriul Tanzaniei.

cut față și unei alte probleme delicate": aceea a diminuării rolurilor voluntare în forțele mate. Astfel, în ultimele șase ni marina, care „oferea” 54 356 locuri, n-a putut recruta decât 1017 voluntari, mulți dintre ei scuți — după cum scria „Le onde” — din „categoria mintală a mai de jos”. Dificultăți asemănătoare a întâmpinat și aviația: 329 voluntari, față de 47 410 cîți au necesari. Pentru armata de cat, problema se rezolvă mai or: chemarea sub drapel. „Dar i fără proteste din partea maelor în special, mame ale căror risori indignate sau cuprinzînd găminti șoses la Pentagon și la asa Albă”. Nu mai e posibil să — observă ziarul sus-citat — a-i lăsa la studii lor, la șoile la copiii lor pe cei mai mulți între tinerii americani în vîrstă de lupta. Perspectiva unei angajări americane și mai vaste în Vietnam riscurile unor noi intervenții în araibe sau în America Latină, conhîdea autorul, sînt de natură „să reeze o anumită neliniște în opia publică americană”. Cu atît mai mult cu cît imaginea pe care evoca senatorul Wayne Morse cu rivire la sicriele sosite din Vietnam, are ar putea să se îngămădească atr-o zi pe cheiurile portului New ork, face parte acum din realitea cotidiană.

E. MIRONESCU

CONFLICTUL DIN MONTE CARLO

Războiul rece dintre cei doi stăpîni ai principatului de operetă a început. Chiar dacă iahtul „Christina” colindă acum pe alte meridiane, prezența lui Onassis se face din plin simțită la Monte Carlo. Și chiar dacă grațioasa acrită americană Grace Kelly, devenită soția prințului Rainier, mai este purtătoarea coroanei străvechi a dinastiei Grimaldi, pen- u cei mai mulți a început să devină evident că regina neincoronată a acestor locuri este acum marea cîntăreață Maria Callas, iar prietenul ei, Onassis, stăpînul și regele neincoronat al principatului.

La o sută de ani de la înființarea instituțiilor care au făcut să se reverse un fluviu de aur asupra acestor meleaguri, o luptă pentru

O luptă acerbă se desfășoară aici între aristocrații de neam și cel — mai puternici — al banului.

stăpînirea principatului se desfășoară între aristocrații de neam și aristocrații banului. „Société des Bains de Mer”, înființată în 1863, controlează în fapt viața economică a micii țări și aduce principalele venituri vistieriei acesteia. În momentul de față Rainier nu mai controlează însă afacerile societății, întrucît 51 la sută din acțiunile ei au intrat în mina bogatului armator grec.

Cum de la o vreme afacerile stagnează — cazinoul nemaiauducînd fabuloase beneficii de altădată — veniturile prințului au început să scadă îngrijorător. De aceea Rainier insistă pentru reorientarea politicii turistice a principatului, preconizînd anumite amenajări care să permită încurajarea turismului de masă. El și-a dat seama că ar putea cîștiga mult mai mult de pe urma a sute de mii de oameni care să viziteze în fiecare an Monte Carlo, decît de pe urma celor cîteva mii — la cît se ridică acum numărul oaspeților în sezonul de vară. Pentru aceasta este însă nevoie de mari investiții. Onassis nu este însă dispus să cheltuiască mai nimic, deși promise mereu că va face tot posibilul pentru relansarea stațiunii. În anturajul armatorului grec se afirmă că acesta nu împărtășește părerile prințului cu privire la caracterul „de masă” pe care ar putea să-l capete turismul monegasc. Onassis este pentru „smoching împotriva cîrnaților”, se spune. Onassis vrea o stațiune numai pentru personaje ca principesa Ira Fürstenberg și prietenul ei Lord Cecil, adică pentru cei ce alimentează cronică mondenă a ziarelor occidentale.

Onassis dorește acest lucru pentru că Monte Carlo nu reprezintă pentru el numai un *business*, ci și un *hobby*. El vrea ca, în marea sală de concerte a orașului, Maria Callas să nu fie aplaudată de un public de rînd, ci de acei ce-și pot plăti fotoliile cu prețuri astronomice. Cu alte cuvinte, în ultima instanță, tot un *business*.

Deocamdată Onassis are puțința să conducă bătălia cu armele și pe terenul dorit de el. Profitînd de greutățile financiare ale prințului, el târăgănează luarea unei hotărîri pentru a grăbi eșecul financiar al stăpînului „de sînge” al principatului.

Eugen PHOEBUS

TINEREȚEA BĂTRÎNULUI ROSTOCK

De la Berlin la Rostock se ajunge relativ repede. Autostrada modernă, o mașină bună și un coleg german transformat într-un ghid binevoitor și atotștiutor, au făcut ca monotonia drumului să nu se facă de loc simțită.

...Intrăm într-un oraș modern, cu construcții noi, multe din ele îmbinînd armonios vechiul stil gotic nordic cu elementele cele mai caracteristice ale arhitecturii contemporane. În zare se văd turlele a numeroase macarale portuare, iar de peste tot se aud sirene de vapoare, fluierături de locomotive. Într-un cuvînt, se simte viața unui mare oraș, a unui mare port maritim. Acesta e Rostockul, poarta spre mare a R. D. Germane.

...Sînt multe ceasuri la Rostock: în piețe, la intersecția străzilor principale, în magazine și instituții, și toate, sau aproape toate, merg bine. Se poate aprecia că locuitorii orașului prețuiesc timpul. Dar nu despre aceste ceasuri e vorba. În drum spre Rostock, prietenul meu, Hans, mi-a vorbit despre o istorioară... istorică. Se spune că Bismarck, cunoscut pentru concepțiile sale conservatoare, declara adeseori: „Cînd mi-e dor de evul mediu german, mă duc în ținutul Mecklenburgului. Acolo s-a oprit ceasul, iar timpul a stat pe loc tocmai acolo unde trebuie...”

Rostockul se află în ținutul Mecklenburgului și, într-adevăr, decenii de-a rîndul se părea că aici vremea s-a oprit în loc. Ținutul se caracteriza prin păduri, lacuri și castele de vînătoare. În ceea ce privește Rostockul, să luăm acest exemplu: în preajma anilor 1890 șantierul naval de aici număra aproape 1 500 muncitori, iar în 1941, deci după 50 de ani, numărul muncitorilor nu trecuse de 3 000. Ritm de melc. Ceasul se opintea din greu să meargă înainte.

Războiul a sfîrșit complet și acest „ceas”. În urma bombardamentelor aeriene și a luptelor care au avut loc în această regiune, orașul și, mai ales, șantierul sale navale și portul au fost prefăcute în ruine.

...Era la 8 mai 1945. Ziua pe care oamenii muncii din R. D. Germană o sîrbătoresc ca fiind ziua eliberării patriei lor. Din această zi „ceasul” a început să meargă alt

fel. Oamenii muncii, pentru prima dată stăpîni în patria lor, i-au imprimat un ritm corespunzător cu interesele lor. O dată cu proclamarea R. D. Germane, la 7 octombrie 1949, „ceasul” a căpătat ritmul impetuos al construcției socialiste.

Chiar în ziua de 8 mai 1945, un grup de 28 muncitori din Rostock, avînd în frunte cîțiva vechi comuniști, au început opera de reconstrucție a șantierului naval. A fost greu, dar au biruit. Patru dintre cei douăzeci și opt sînt astăzi ingineri constructori de nave. Unul dintre aceștia, Gerhard Zimmermann, este astăzi directorul general al șantierului naval. În 1946 au fost produse pe șantierul refăcut primele nave: cîteva mici cutere de pescuit, iar acum producția de serie a navelor oceanice cu un deplasament de peste 10 000 tone fiecare a devenit ceva obișnuit. Să notăm faptul că în prezent lucrează pe șantierul naval din Rostock peste 18 000 de muncitori, tehnicieni și ingineri și să facem o scurtă recapitulare: 1890 — 1 500 muncitori; 1941 — 3 000 muncitori; 8 mai 1945 — 28 muncitori; 1965 — peste 18 000 muncitori, tehnicieni și ingineri.

De veacuri, Rostockul era un mic port la Marea Baltică. Traficul portuar era aici cu totul și cu totul neînsemnat. Și așa a ră-

mas veacuri de-a rîndul. În anul 1958, C.C. al P.S.U.G. și guvernul R. D. Germane au hotărît să se construiască la nord de Rostock un mare port modern, capabil să primească nave oceanice de mare tonaj. Chiar în acel an a început construcția cheiurilor și a magaziiilor, au început lucrările de dragaj în larg și instalația marilor macarale portuare, s-au construit căi ferate, șosele și conducte petroliere. Portul Rostock, astăzi cel mai mare port al R. D. Germane, primește nave oceanice cu un deplasament pînă la 30 000 tone.

Șantierul naval și portul sînt inima și plămîni orașului. Dar ele singure nu formează orașul. Rostockul, oraș cu o istorie milenară, pare totuși un oraș tînăr. Ruinele războiului au fost înlăturate. Două mari cartiere de locuințe au fost construite în ultimii ani: Reutershagen și Rostock-sud. Blocurile policrome rid în soare cu ferestrele lor mari, luminoase.

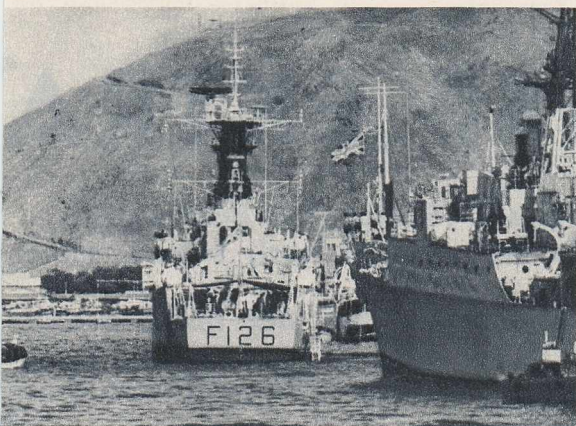
Pe bulevardul din centrul orașului construcțiile moderne se îmbină armonios cu vechiul stil arhitectonic al Rostockului. Aici se află universitatea, cu mii de studenți, înființată încă din anul 1419, și în imediata apropiere modernul „Sportforum”, un complex sportiv înzestrat cu cele necesare pentru toate sporturile.

Orașul pulsează din plin, se află în plină dezvoltare. În ultimii 15 ani, Rostockul și-a dublat populația, numărul locuitorilor ajungînd astăzi la aproape 180 000. Altă viață, alt ritm de dezvoltare. E ritmul construcției socialiste.

Ion GĂLETEANU

Vedere din orașul-port Rostock.

area constituției, înlăturarea organelor constituționale și pretergii puteri de către guvernatorul britanic au avut ca urmare unei situații încordate în Aden. Nave militare engleze au ordi să se deplaseze către această regiune „pentru a face sărăi eventualități”. În fotografie: nave militare britanice în Aden.

Cea de-a 90-a aniversare a introducerii tramvaiului la Praga a prilejuit o originală paradă.

Dansatori din Sierra Leone dau o reprezentație în Trafalgar Square din Londra cu prilejul festivalului de artă al țărilor Commonwealthului.

CONSUMAȚI PASTE FĂINOASE „EXTRA”

- „EXTRA”, un nou sortiment de paste făinoase cu gust plăcut.
- „EXTRA” se fabrică sub diferite forme: melcișori, tuburi, scoici, spirale etc.
- „EXTRA”, paste făinoase fabricate după cele mai noi procedee tehnologice.
- „EXTRA”, datorită calităților superioare, își păstrează forma după fierbere.

REȚINEȚI:

- Pastele făinoase „EXTRA”, preambalate în pungi de celofan, se găsesc de vânzare la toate magazinele „Alimentara”.